ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\L\Lewis, C\Lewis C S-Letopisy Narnie 2-Princ Kaspian.pdb

PDB Name: Lewis C S-Letopisy Narnie 2-Pri
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 2.5.2007
Modification Date: 2.5.2007
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

LETOPISY NARNIE II.
PRINC KASPIAN
C. S. Lewis

NA OSTROVĚ
Kapitola první

Byly jednou čtyři děti a ty se jmenovaly Petr, Zuzana, Edmund a Lucinka. V knize, nazvané Lev, Čarodějnice a skříň, jsem vám psal o tom, jak se jim
přihodilo něco velice zajímavého. Otevřely totiž jednu kouzelnou skříň a dostaly se do úplně jiného světa, než je ten náš, a v tom světě se staly králi a královnami země jménem Narnie. Když byly v Narnii, zdálo se, že vládnou celé roky, ale když prošly skříní zpátky a octly se zase v Anglii, času jako by vůbec neubylo. Každopádně si nikdo nevšiml, že byli pryč, a oni o tom nevyprávěli nikomu kromě jednoho velmi moudrého dospělého.
To všechno se stalo před rokem. Dnes seděli všichni čtyři na jednom venkovském nádraží, kolem sebe kupu zavazadel. Vraceli se do školy. Až sem jeli společní ale tady se cesty dělily. Za pár minut pojede vlak, který odveze děvčata do jedné školy, a za půl hodiny další odveze kluky do jiné. Až dosud jeli všichni spolu, a tak ta cesta vlastně ještě patřila k prázdninám. Ale teď, když se měli za chviličku rozloučit, pocítili, že jsou prázdniny už nenávratně pryč, a padla na ně školní nálada. Nebylo jim zrovna do smíchu a nevěděli, o čem si povídat. Lucinka jela do internátu poprvé. Nádraží bylo opuštěné, ospalé, kromě nich tam nebyla ani noha. Najednou sebou Lucinka Škubla a vykřikla, jako by ji něco píchlo.
„Co je, Lucinko?“ zeptal se Edmund a dodal docela jiným hlasem: „Au!“
„Co to, prosím vás.. .“ začal Petr, ale také zapomněl, co chtěl říct, a místo toho zvolal: „Pusť, Zuzko! Co to vyvádíš? Kam mě to táhneš?“
„Ani jsem na tebe nešáhla,“ řekla Zuzana. „Někdo tahá měl Ne-ne-ne-nechte mě!“
Podívali se jeden na druhého a viděli, že jsou velmi bledí.
„Já to samý,“ řekl Edmund bez dechu. „Jako by mě někdo táhl. Děsný … jauvajs, už zas!“
„Jé, a mě!“ řekla Lucinka, „jau! Já už to nevydržím!“
„Pozor!“ vykřikl Edmund. „Chyťte se za ruce! V tom jsou kouzla, to je jasný. Honem!“
„Ano,“ řekla Zuzana, „chyťte se za ruce. Kdyby to tak už … au!“
V příštím okamžiku nezůstalo po hromadě zavazadel, lavičce, nástupišti a celém nádraží ani stopy. Čtyři děti, ruce ještě pevně spojené a bez dechu, se ocitly uprostřed hustého lesa - tak hustého, že je větve píchaly ze všech stran a nikdo se nemohl ani hnout. Zamrkali a zhluboka vydechli.
„Petře,“ vykřikla Lucinka. „Co když jsme se dostali zpátky do Narnie!“
„Co já vím,“ řekl Petr. „Vždyť není vidět na půl metru. Pojďte se prodrat z lesa ven … jestli je kam.“
S menšími obtížemi a mírně odraní se dostali z houští ven. A tady je čekalo nové překvapení. Vzduch byl najednou plný světla a stačilo pár kroků a octli se na kraji lesa, nad písčitým pobřežím. O metr níž o písek šplouchalo velmi klidné moře, tak jemně, že to skoro nebylo slyšet. Obloha byla bez mráčku a v dohledu nebyla žádná pevnina. Slunce stálo na oblo-
ze asi tam, kde stojí okolo desáté hodiny, a moře bylo modré, až oči bolely. Zastavili a nadechli se mořské vůně.
„Pánové!“ zvolal Petr. „Tak tohle si nechám líbit.“
V příštím okamžiku byli všichni bosi a brouzdali se Čistou studenou vodou.
„Je to tedy o moc lepší, než se kodrcat smradlavým vlakem rovnou doprostřed frániny, latiny a matiky,“ poznamenal Edmund. A pak nějakou dobu nemluvili vůbec, jenom se šplouchali ve vodě a hledali mušle a kraby.
„No jo,“ řekla konečně Zuzana, „ale stejně si myslím, že bysme měli vymyslet, co dál. Za chvíli například dostaneme hlad.“
„Máme chleba, co nám dala maminka na cestu,“ řekl Edmund. „Teda aspoň já ho mám.“
„Já ne,“ řekla Lucinka, „můj zůstal v tašce.“
„Můj taky,“ řekla Zuzana.
„ Já ho mám v kapse kabátu támhle na břehu,“ řekl Petr. „Takže dva chleby na čtyři lidi. Tak veliká psina to koukám zas nebude.“
„Já mám teď teda spíš žízeň než hlad,“ řekla Lucinka. Žízeň měli teď všichni, jako každý, kdo se brouzdá slanou vodou v

parném slunci.
„Jsme jako trosečníci," pravil Edmund, „a ty v knížkách vždycky na ostrově najdou pramen s čistou sladkou vodou. Tak bysme se po něm měli podívat."
„To musíme zpátky do toho křoví?" vyděsila se Zuzana.
„Ani nápad!" řekl Petr. „Jestli tu je nějakej potok, tak teče určitě do moře. Takže půjdeme po pobřeží, dokud na něj nenarazíme."
Brodili se tedy zpátky, přešli nejprve po mokrém hladkém písku, pak po suchém drsném písku, který se člověku lepí na chodidla, a pak se začali obouvat. Emund a Lucinka samozřejmě chtěli nechat boty na břehu a jít na průzkum bosi, ale Zuzana jim řekla, že se ba zbláznili. „Víckrát už bysme ty boty nenašli," pravila, „a budeme je potřebovat, jestli tady zůstaneme do večera a začne nám bejt zima."
Konečně byli hotovi a vydali se podél pobřeží, moře po levé ruce, les po pravé. Bylo úplné ticho, jen sem tam racek zakřičel. Les byl tak hustý, že do něj skoro nebylo vidět, a nic se tam nepohnulo: ani pták, ani brouček.
Mušle, mořské řasy a sasanky nebo mrňavý krabi v jezírkách v prohlubních skal, to je všechno moc pěkné, ale když máte žízeň, brzy se vám omrzí. Nohy, které si už zvykly na studenou vodu, je teď pálily. Zuzana a Lucinka nesly pláštěnky. Edmund si sundal kabát na nádraží těsně předtím, než kouzlo začalo působit, a teď se střídal s Petrem o jeho.
Pak se pobřeží začalo stáčet doprava. Po další čtvrt-hodině přelezli špičatý, skalnatý mys, který vybíhal do moře A pobřeží se stočilo velmi ostře. Teď byli zády k moři, které spatřili, když poprvé vylezli z lesa. Přímo před nimi leželo za mořem jiné pobřeží, zrovna tak hustě porostlé lesem jako to jejich.
„Co myslíte, jsme na ostrově, nebo se za chvíli potkáme s tím břehem?" ptala se Lucinka. „Nevím," řekl Petr a dál šli zas potichu. Pobřeží se víc a víc blížilo k tomu protějšímu, a vždycky, když děti obcházely další mys, zdálo se jim, že teď už se musí setkat. Ale to se nestalo. Dostali se k nějakým skalám, které se musely přelézt, shora bylo vidět velký kus dopředu a - „Do háje," pravil Edmund. „Je to na houby, vůbec se tam nedostanem. Jsme na ostrově."
A byla to pravda. Tam, kde stáli, byl průliv široký jen padesát šedesát metrů, ale teď viděli, že to bylo to nejužší místo. Dál už se pobřeží stáčelo zpátky doprava a bylo vidět volné moře. Už byli za polovinou cesty kolem ostrova.
„Koukejte!" zvolala vtom Lucinka. „Támhle!" A ukázala na stříbřitý pás, který přetínal jejich cestu.
„Potok! Potok!" volali ostatní a jak byli unavení, seskákali ze skal jako kamzíci a hnali se k vodě. Věděli, že bude lepší se napít trochu výš proti proudu, a tak zamířili podél potoka k lesu. Stromy rostly stále stejně hustě, ale potok tekl dost širokým korytem, takže když se člověk shýbl, dalo se po mechem porostlém břehu jít takovým tunelem z větví. U první kulaté hnědé tůně sebou praštili na zem a pili a pili a pili a namočili si do vody obličeje a ruce až k lokti.
„Tak," pravil Edmund, „a co takhle teď ten chleba?"
„Neměli bysme si ho radši schovat?" řekla Zuzana. „Pozdějc by se mohl hodit víc."
„Byla bych ráda," řekla Lucinka, „kdybysme teď, když ují nemáme žízeň, pořád měli tak máto hlad, jako když jsme žízeň měli."
„A co ten chleba?" naléhal Edmund. „Nemá přece cenu ho schovávat, až se zkazí. Nezapomeňte, že tady je větší horko než v Anglii, a už ho nosíme v kapse jak dlouho!"
A tak vyndali dva chleby, rozdělili je na čtyři porce, nikdo se nenajedl dosyta, ale bylo to lepší než nic. Pak začali přemýšlet, co budou jíst dál. Lucinka navrhovala vrátit se k moři a chytat kraby, ale pak jim došlo, že nemají síť. Edmund řekl, že musí nasbírat racčí vejce, ale když se nad tím zamysleli, nemohli si vzpomenout, že by tu vůbec nějaká viděli, a mimoto by je neměli v čem uvařit, i kdyby je našli. Petr si pomyslel, že pokud nebudou mít kliku, může se brzy stát, že budou rádi jíst vajíčka syrová, ale raději se o tom nešířil. Zuzana řekla, že neměli sníst ty chleby tak brzo. Jeden či dva lidé se v tuto chvíli mírně dožrali. Konečně Edmund povídá:
„Podívejte, já myslím, že už nám zbejvá jenom jedno. Musíme do lesa. Poustevníci a potulný rytíři a takový lidi vždycky něco v lese jedli. Kořínky, borůvky a tak."
„Jaký kořínky?" ptala se Zuzana.
„Já vždycky myslela, že ty od stromů," řekla Lucinka.
„Pojďte," řekl Petr, „Ed má pravdu. Něco dělat musíme. A bude to lepší, než zase vylézt na slunce."
Vstali tedy a vydali se podél potoka nahoru. Nebyla tu žádná legrace. Museli podlézat pod větvemi a přelézal přes ně a prodírat se hustým porostem něčeho, co \ \ padalo jako rododendrony, a trhat si šaty a máčet si boly v potoce. Pořád ještě bylo úplné ticho, až na bublání potoka a rámus, který natropili sami. Právě začínali padat únavou, když ucítili líbeznou vůni a vysoko na pravém břehu spatřili barevnou skvrnu.
„Koukněte," vykřikla Lucinka. „Tohle je určitě jabloň!"
A byla to jabloň. Vyškrábali se nahoru po strmém břehu, zamotali se do nějakých ostružin a posléze stanuli u starého stromu obsypaného velikými zlato-žlutými jablky tak křehkými a šťavnatými, jak si jen mohli přát.
„To ale není jediná jabloň," řekl Edmund s pusou plnou jablka. „Koukejte - támhle - a támhle."
„No ne, tady jsou jich spousty!" pravila Zuzana, Odhodila ohryzek jednoho jablka a utrhla si nové.
„Tady byl určitě nějakej sad - kdysi dávno, než to tu zpustlo a zarostlo."
„Takže tu žili lidi," řekl Petr.
„A co je to támhle?" ukázala Lucinka dopředu.
„Lidičky, zeď!" řekl Petr. „Podívejte! Stará kamenná zeď."
Rozběhli se k ní, sehnuti, protože větve se pod jablky ohýbaly až k zemi. Zeď byla velice stará, místy rozbořená, obrostlá mechem a psím vínem, ale vyšší než většina stromů. Když se dostali až k ní, objevili vysokou klenutou bránu,

téměř úplně zablokovanou nejsilnějším stromem. Museli ulomit několik větví, než se dostali skrz, a když se jim to podařilo, chvíli zůstali stát úplně oslněni, protože kolem bylo najednou plno světla. Octli se na širokém prostranství, ohrazeném zdí. Nebyly tu žádné stromy, jenom trávník a sedmikrásky, břečťan a kamenné zdi. Bylo tu jasno, ticho a ve vzduchu viselo něco tajemného a trochu smutného. Všichni čtyři se postavili doprostřed prostranství a s rozkoší se protáhli.

PRASTARÁ KLENOTNICE
Kapitola druhá

„Tohle nebyla zahrada," řekla pak Zuzana, „Musel tu bejt hrad a tohle bylo nádvoří."
„No jo," řekl Petr, „taky mi to tak připadá. Tady to byla asi dřív věž. A tady po těch schůdkách se lezlo nahoru na hradby. A támhlety schody, ty široký, jak vedou k tý bráně - to byl určitě vchod do hodovní síně"
„Vypadá to, že už je to hezkejch pár set let," řekl Edmund.
„To jo, určitě pár set," řekl Petr. „To by mě zajímalo, kdo tu asi žil a kdy."
„Je mi z toho hodně zvláštně," řekla Lucinka.
„Fakt?" opáčil Petr, otočil se k ní a zadíval se na ni. „Mně totiž taky. Tohle je ta nejzvláštnější věc, co se stala za celej tenhle zvláštní den. Kde to jen mužem bejt a co to všechno znamená?"
Mezitím přešli nádvoří a jinou branou se dostali tam, kde dřív bývala hodovní síň. Od nádvoří se moc nelišila, neboť střecha byla už dávno pryč, takže zůstal další trávník se sedmikráskami, jenom menší a obehnaný vyšší zdí. Na protějším konci se kolem zdi táhlo něco jako terasa asi metr nad podlahou.
„Myslíte, že to fakt byla hodovní síň?" ptala se Zuzana. „Co tu dělá ta terasa?"
„Ty jsi ale trdlo," pravil Petr nyní podivně rozčile-
ný, „to ti to vážně nedošlo? Tam přece stával stůl pro krále a nejvyšší šlechtice. Copak už jsi zapomněla, že jsme sami byli králové a královny a zrovna na takovým pódiu jsme jedli v naší hodovní síni?"
„V naší hodovní síni na Cair Paravel," dodala Zuzana zpěvavým, zasněným hlasem, „u ústí Veliké řeky, v Narnii. Jak bych na to mohla zapomenout!"
„Je mi úplně, jako bych tam byla," řekla Lucinka. „Pojďte si hrát, že jsme na Cair Paravel! Tohle je přesně jako naše velká hodovní síň."
„Jenže dneska tu toho bohužel moc nenahodujeme," řekl Edmund. „Heleďte, už je dost pozdě. Vidíte ty stíny, jak jsou dlouhý? A už není tak horko."
„Jestli budeme spát tady, musíme rozdělat oheň," řekl Petr. „Sirky mám. Pojďte nasbírat trochu dříví."
V tom s ním byli všichni zajedno a tak měli na příští půl hodiny o práci postaráno. Sad, kterým sem prvně přišli, jim dříví neposkytl žádné. Prošli tedy na druhou stranu zámku napříč hodovní síní, malými postranními dvířky a pak změtí kamenných zídek, napovídajících, kde byly dřív chodby a menší pokoje (a nyní neuvěřitelné množství kopřiv a šípkových růží). Pak objevili místo, kde byla hradební zeď probořená, a dostali se do vysokého temného lesa, kde našli suchých větví, ztrouchnivělého dřeva, klacků, suchého listí a šišek, co hrdlo ráčí. Nasbírali plné náruče, vysypali je nahoru na pódium v hodovní síni a ještě se párkrát vrátili. Při jedné cestě objevili těsně vedle síně studnu, zarostlou nějakým bylím, ale pod ním hlubokou, s čistou a chladnou vodou. Z jedné strany se kolem ní táhly zbytky dláždění.
Zuzana s Lucinkou se pak vydaly do sadu pro jablka a kluci zatím rozdělávali oheň. Vyhlédli si pro něj místo v rohu pódia, kde -jak doufali - bude nejtepleji a nejútulněji. Nějakou dobu jim to
trvalo a vyplýtvali hodně sirek, ale nakonec jim oheň hořel utěšeně. Pak se všichni rozesadili kolem a opřeli se zády o zeď. Zkusili opéct nějaká jablka na klacku, ale pečená jablka bez cukru nejsou zvlášť dobrá a než si o ně konečně přestanete pálit prsty, jsou už tak studená, že nejsou vůbec k jídlu. Posléze se tedy spokojili s jablky syrovými, což přimělo Edmunda k úvaze, zda jsou školní večeře opravdu tak nechutné, jak si vždycky mysleli.
„Vůbec bych se nezlobil," poznamenal, „kdybych tu teď měl pěkně tlustej krajíc chleba s trochou margarínu."
Ale všichni už začali svoje dobrodružství jaksepatří prožívat a nikoho by ani nenapadlo vrátit se teď do školy.
Pak byla jablka pryč a Zuzana se vydala ke studni, že se napije. Když se vrátila zpátky, nesla něco v ruce.
"Koukněte," řekla trochu přiškrceným hlasem, „to jsem našla u studně." Podala to Petrovi a sedla si. Podle obličeje i hlasu se zdálo, že se každou chvíli rozbrečí. Edmund a Lucinka se nahnuli Petrovi přes rameno a podívali se, co to drží v ruce - byla to taková malá, třpytivá věc.
„To jsem blázen," zamumlal Petr - také on mel tukový divný hlas - a podal věc ostatním.
Byl to šachový kůň - normální velikosti, ale hrozně těžký. neboť byl z ryzího zlata, a místo očí měl malinké rubíny - totiž místo jednoho oka, to druhé už mu vypadlo.
„No tohle!" zvolala Lucinka. „Přesně s takovejma figurkama jsme hráli šachy, když jsme byli králové a královny na Cair Paravel!"
„No tak nebreč," utěšoval Petr Zuzanu.
„Já za to nemůžu," vzdychla Zuzana, „Když já jsem
si vzpomněla na takový krásný věci. Jak jsme hráli šachy s faunama a hodnejma obrama - a jak zpívaly mořský panny - a jak jsem měla toho fantastickýho koně - a jak . .."
„Tak," řekl Petr najednou úplně jiným tónem, „a teď je nejvyšší čas, abysme zapnuli makovice."
„Co se děje?" zeptal se Edmund.
„Ještě vás nenapadlo, kde to jsme?" zeptal se Petr.
„Jen to řekni," pobídla ho Lucinka. „Už dobu je mi jasný, že tady visí ve vzduchu něco děsně pěknýho."
„Tak povídej," řekl Edmund. „Posloucháme."

„Jsme ve zříceninách hradu Cair Paravel," řekl Petr.
„Jenomže to přeci nejde," řekl Edmund. „Vždyť tady to je zbořený už kolik set let. Vzpomeň si na ty tlusté stromy napresovaný do brány. Podívej se na tadyty kameny. Je úplně jasný, že už tu dávno nikdo nežije."
„ Já vím," řekl Petr, „v tom je ten problém. Ale když si to na chvilku odmyslíš… koukej: tahle síň je přesně stejně velká a přesně stejně stavěná, jako byla ta naše na Cair Paravel. Představ si tady nad námi střechu, místo trávy barevný dlaždičky, na zdech gobelíny a máš naši královskou hodovní síň v plný parádě."
Ticho.
„Za druhý," pokračoval Petr, „studna je přesně tam, kde byla ta naše, trochu na jih od hodovní síně, a je přesně stejně velká a přesně stejně stavěná."
Zase ticho.
„Za třetí. Zuzana našla jednu naši šachovou figurku - nebo aspoň figurku navlas podobnou těm našim."
Zase nikdo neodpověděl.
„A za čtvrtý. Jestlipak se pamatujete - bylo to ten
den předtím, než přišli poslové od krále z Kalornie
jestlipak se pamatujete, že jsme za severní stranou hrad založili sad? Sama královna lesů Pomona nám přišla pomáhat dobrejma kouzlama. Jámy kopali krtci
takoví správný prťouskové. Přece jste nezapomněli na toho srandovního starýho Tlaptaftíka, jejich náčelníka jak se opírá o rejč a říká: ‚Dejte na mě, Vaše Veličenstvo, z těchto stromů budete jednou mít velkou radost.' A musím říct, že měl pravdu."
„Už si vzpomínám," zvolala Lucinka a zatleskala.
„Jenomže, Petře, to přeci nejde," řekl Edmund. „Tak především jsme ten sad nepřiplácli hned na bránu. Nebyli jsme na hlavu padlý."
„To víš, že ne," odpověděl Petr. „Ale od tý doby to k bráně dorostlo."
„A pak," řekl Edmund, „Cair Paravel nebyl na ostrově."
„To mě taky napadlo. Ale na poloostrově byl. A to máš skoro jako ostrov. Od tý doby se z toho mohl stát ostrov. Někdo prokopal průplav."
„Počkej přece!" řekl Edmund. „Ty pořád říkáš od tý doby. Vždyť jsme se z Narnie vrátili před rokem. Copak si myslíš, že se za rok z hradu stane zřícenina a vyroste les a ze stromečků, který jsme sami sázeli, bude takovejhle sad a kdoví co ještě. To přece nejde!"
„Teď mi něco napadlo," řekla Lucinka. „Jestli tohle je Cair Paravel, tak by tady na tom konci pódia měly bejt dveře. Vlastně bysme se teď o ně měli rovnou opírat. Vzpomínáte si - dveře do naší klenotnice."
„Tak to jsem zvědav, jestli tu ty dveře nebudou," řekl Petr a vyskočil.
Zeď za nimi byla souvisle pokrytá břečťanem.
„To se hned zjistí," pravil Edmund, zvedl klacek z hromady dříví na podpal a začal s ním proklepávat
zeď. Ťuk - ťuk - ťuk - cvakalo dřevo o kámen - ťuk - ťuk - a najednou bum - bum - bum, jak klacek narazil na dřevo a ozval se dutě. „Pánové!" řekl Edmund. „Ten břečťan musí pryč," řekl Petr. „Heleďte, nechtě teď toho," ozvala se Zuzana. „Vždyť to můžem zkusit ráno. Když už tu musíme spát, nechci mít za zády otevřený dveře a velkou černou díru, kterou nám sem poleze vlhko a průvan, ne-li něco horšího."
„Zuzano, prosím tě!" řekla Lucinka s káravým pohledem. Ale kluci už byli zabraní do práce, že neviděli neslyšeli. Pustili se do břečťanu rukama a Petrovým kapesním nožem, pak ho zlomili a vytáhli Edmundův. Posléze byl břečťan po zemi všude, kam se člověk podíval. Pak se ukázaly celé dveře. „Zamčeno, to se ví," řekl Petr. „Je to celý ztrouchnivělý," řekl Edmund. „Za chvíli to máme na kousky a budeme mít další dříví na podpal. Jdem na to!"
Trvalo jim to déle, než čekali, a než byli hotovi, už se setmělo a na obloze se ukázaly první hvězdy. A jak tam tak stáli nad hromadou ztrouchnivělého dřeva, otírali si ruce o kalhoty a dívali se dolů do tmy a zimy' nejenom Zuzaně přeběhl zlehka mráz po zádech. „Tak a teď světlo," řekl Petr. „K čemu je tohle dobrý?" namítla Zuzana. „A Ed přece říkal…"
„Teď už mlčím," přerušil ji Edmund. „Nechápu to sice pořád, ale to se vyřeší potom. Jdeš, Petře?"
„To se ví," řekl Petr. „No tak, Zuzko. Jsme zpátky v Narnii, tak se nemůžem chovat jako malí. Tady jseš královnou. Stejně bysme nikdo zvědavostí neusnuli."
Zkusili si udělat pochodně z dlouhých klacků, ale
neuspěli. Když je drželi zapáleným koncem nahoru nechtěly hořet, a když je drželi obráceně, pálili si o ně ruce a kouř jim lezl do očí. Konečně toho nechali a pomohli si Edmundovou baterkou - naštěstí ji dostal k narozeninám sotva před týdnem, takže byla baterie ještě skoro nová. Šel se světlem první, pak šla Lucinka, pak Zuzana a poslední Petr. „Tady jsou schody," řekl Edmund. „Spočítej je," řekl Petr.
„Jeden, dva, tři. . ." počítal Edmund, jak po nich opatrně sestupoval dolů, až se dopočítal k šestnácti A jsem dole," zavolal zpátky.
„Tak to fakt je Cair Paravel," řekla Lucinka Tam jich bylo šestnáct."
Pak bylo ticho, dokud všichni neslezli po schodech Shlukli se kolem Edmunda a pomalu objeli kuželem světla kolem dokola.
„Je . ..!" zvolaly všechny děti najednou. Teď už všichni věděli, že jsou doopravdy v klenotnici na hradě Cair Paravel, kde kdysi vládli jako králové a královny nad celou Narnií. Středem vedla cestička (asi jako ve skleníku) a z obou stran ji lemovala nádherná brnění - jako rytíři hlídající poklad Mezi nimi byly police a na nich plno krásných věcí - náhrdelníky, náramky, prsteny, zlaté poháry a mísy dlouhé tesáky s rukojeťmi ze slonoviny, brože, korunky, zlaté řetězy - a mezi tím spousty volných drahokamů v hromadách jako dlažební kostky nebo brambory diamanty, rubíny, safíry, smaragdy, topasy a ametysty Pod policemi stály těžké dubové truhly pobité železem a s velikými visacími zámky. Byla tam hrozná

zima a tak ticho, že slyšeli vlastní dech. A poklady byly tak pokryté prachem, že by v nich poklady vůbec nepoznali, kdyby nevěděli, kde jsou, a na většinu věcí si
nevzpomněli. Bylo to tam takové smutné a trošičku ponuré - to proto, že už tam tak dlouho nebylo živé duše. Nejmíň minutu proto stáli úplně tiše.
Pak se samozřejmě rozběhli po místnosti a brali věci do rukou. Bylo to jako potkávat staré přátele. „Podívejte," ozývalo se tam, „naše korunovační klenoty
vzpomínáte si, jak jsme je měli prvně na sobě? - Jé, tady je ta malá brož, co jsme si vždycky mysleli, že se ztratila. - Hele, není tohle to brnění, jak jsi měl na turnaji na Osamělých ostrovech? — Vzpomínáte si, jak mi tohle udělal ten skřítek? - Vzpomínáte si, jak jsme si připili z tohoto poháru? - Vzpomínáte si, vzpomínáte si?"
Pak řekl Edmund: „Heleďte, neměli bysme tak plácat tu baterii: nevíme, kdy ji zas budem potřebovat. Pojďme si vzít, co chceme, a vypadnout."
„Vezmeme si Dárky," řekl Petr. Kdysi dávno o vánocích v Narnii dostali totiž on, Zuzana a Lucinka dárky, kterých si vážili víc než celého království. Edmund nedostal nic, protože tehdy nebyl s nimi. (Byla to jeho vina a dočtete se o tom v první knížce.)
Všichni s ním souhlasili a vydali se na druhý konec klenotnice. A tam skutečně stále ještě visely jejich dárky. Lucinka měla ten nejmenší - byla to jenom malinká lahvička. Ale nebyla ze skla, nýbrž z diamantu, a byla ještě do poloviny plná kouzelné silice, která vyléčí každé zranění a každou nemoc. Lucinka sňala mlčky a vážně ze zdi svůj dárek a přehodila si pás přes rameno, takže zas ucítila lahvičku na boku, tam, kde ji nosívala za starých Časů. Zuzanin dárek byl luk se šípy a roh. Luk byl na svém místě a vedle něj slonovinový toulec plný opeřených šípů, ale .., „Zuzko," řekla Lucinka, „kdepak je roh?"
„Do háje," řekla Zuzana po chvilkovém přemýšlení.
„Už to vím. Měla jsem ho s sebou ten poslední den, jak jsme byli lovit bílýho jelena. Musela jsem ho ztratit, když jsme zabloudili do toho druhýho světa - totiž do Anglie."
Edmund hvízdl. Tohle byla opravdu nepříjemná ztráta. Byl to totiž kouzelný roh a když jste na něj zatroubili, určitě vám přišla pomoc, ať jste byli kdekoliv.
„Zrovna ten jsme teď mohli potřebovat," řekl Edmund.
„To nevadí," řekla Zuzana. „Ještě mám luk." A vzala si ho.
„Nebude mít zpuchřelou tětivu?" zeptal se Petr.
Ale ve vzduchu klenotnice bylo asi nějaké kouzlo nebo co, protože luk byl stále v pořádku. Zuzana byla výborná na plavání a lukostřelbu. Ohnula luk, pak mírně napnula tětivu a pustila. Tětiva zavibrovala s brnknutím, které v pokladnici rozvířilo vzduch. Ten zvuk jako by přivolal staré časy ještě víc než to všechno, co se stalo předtím. Všechny bitvy, lovy a hodokvasy se dětem najednou nahrnuly zpátky do hlavy.
Pak Zuzana zase tětivu odepnula a připevnila si toulec k boku.
Konečně si i Petr sundal svůj dárek - štít s velikým červeným lvem a královský meč. Oklepal je o podlahu a ofoukl z nich prach. Pak si nasunul štít na paži a připjal si meč. Nejdřív se bál, že bude zrezivělý a přilepený k pochvě, ale kdepak. Jedním švihem ho vytáhl a zdvihl do výšky, až se zatřpytil ve světle baterky.
„To je můj meč Rindon," řekl. „To je meč, kterým jsem zabil vlka." Hlas měl led* úplně jiný a všichni v ním nyní poznali Nejvyššího krále Petra.
No, a pak si všichni vzpomněli, že musí šetřit baterií. Vylezli po schodech zpátky nahoru, pořádně přiložili na oheň a lehli si těsně vedle sebe, aby se zahřáli. Zem byla tvrdá a nepříliš pohodlná, ale za chvíli všichni usnuli.

SKŘÍTEK
Kapitola třetí

Každý, kdo někdy nocoval pod širákem, ví, že nejhorší na tom je, že se člověk vzbudí tak strašně brzy. A jakmile se vzbudí, musí hned vstát, protože země je tvrdá a špatně se mu leží. A pokud není k snídani nic než jablka a přitom včera k večeři byla také jen jablka, je to už vůbec hrůza. Když Lucinka -a plným právem - prohlásila, že je nádherné ráno, seznam příjemných konstatování tím byl vyčerpán. A Edmund shrnul pocity všech jednoduchou větou: „Z tohodle ostrova se musíme nějak dostat."
Napili se ze studny, opláchli si obličej a sešli podél potoka k pobřeží. Od pevné země je dělilo asi šedesát metrů vody.
„Budem to muset přeplavat," řekl Edmund.
„Copak Zuzana, ta by to zvládla," řekl Petr. (Zuzana vyhrávala ve škole všechny plavecké závody.) „Ale my ostatní - nevím, nevím."
Tím „my ostatní" ve skutečnosti mínil Edmunda, který přeplaval školní bazén s bídou jednou, a Lucinku, která plavala jen o málo líp než zednická tříska.
„A i kdyby," řekla Zuzana, „můžou tu bejt víry. Tatínek vždycky říká, že se nemáme koupat tam, kde to neznáme."
„Ale hele, Petře," řekla Lucinka, „já vím, že doma v Anglii plavu blbě. Ale kdysi - jestli to tedy bylo kdysi, a ne loni - když jsme byli v Narnii králové
a královny, to jsme přeci plavat uměli, ne? Taky jsme uměli jezdit na koni a vůbec. Nemyslíš . ..?"
No jo, ale tehdy jsme byli vlastně dospělý," řekl Petr. „Vládli jsme kolik let a za tu dobu jsme se to naučili. Jenže teď jsme zase normálně starý, víš?"
„Pánové!" zvolal vtom Edmund tak, že všichni zmlkli a obrátili se k němu. „Už to mám," řekl. „Co máš?" zeptal se Petr.
„To celý," řekl Edmund. „Koukej: celej večer jsme si lámali hlavu, jak je to možný, že Cair Paravel vypadá jako by tam kolik set let nikdo nežil, a my jsme přitom z Narnie pryč jenom rok. No a teď už je to přeci jasný, ne? Vždyť jsme taky žili

v Narnii jak dlouho, a když jsme se dostali skříní zpátky, doma neutekla ani minuta.“
„Povídej dál,“ řekla Zuzana. „Už mi to začíná docházet.“ No a to znamená,“ pokračoval Edmund, „ze když jsi z Narnie pryč, nemáš ponětí, jak tady utíká čas. Proč by tady nemohlo uběhnout kolik set let za jeden rok v Anglii?“
„No teda Ede,“ řekl Petr, „teď jsi na to kápnul. Ono je to vlastně doopravdy kolik set let, co jsme vládli na Cair Paravel. A teď jsme jako křižáci nebo jako Vikingové, kdyby se dneska vrátili do Anglie.“
Ty by asi čučeli, kdyby viděli.. .“ začala Lucinka, ale tři lidé najednou jí řekli: „Pst. Koukej.“ Něco se začalo dít.
Z protější strany průplavu vybíhal do more zalesněný ostroh. Děti ho měly po pravé ruce a tušily za ním ústí řeky. Teď se zpoza ostrohu vyhoupla loďka, obeplula ho a zamířila přímo k nim. Byli v ní dva lidé: jeden vesloval, druhý seděl na zádi a držel nějaký balík, který sebou škubal a mlátil, jako by byl živý. Oba vypadali jako vojáci. Měli ocelové helmy a lehké drátěné košile. Obličeje měli zarostlé a divoké. Děti se odplížily z pobřeží zpátky do lesa a tam zůstaly stát bez hnutí, jenom se dívaly.
„To stačí,“ řekl voják na zádi, když byla loď asi na jejich úrovni.
„Nepřivážeme k němu kámen?“ zeptal se ten druhý a opřel vesla o vodu.
„Dej pokoj,“ zabručel první. „Jednak žádný nemáme a jednak ho nebudeme potřebovat. Utopí se i bez kamene, jestli jsme ho dobře svázali.“ S těmi slovy pozvedl balík. Teď Petr viděl, že je doopravdy živý - byl to skřítek. Byl důkladně svázaný, ale bránil se ze všech sil. V příštím okamžiku mu něco hvízdlo kolem ucha a voják náhle rozhodil rukama, upustil skřítka do loďky a plácl sebou do vody. Okamžitě se začal brodit k protějšímu břehu a Petrovi bylo jasné, že Zuzanin šíp zasáhl jeho helmu. Otočil se k ní; byla velmi bledá, ale právě přikládala k líci nový šíp.
Nebylo ho potřeba. Jakmile první voják upadl, druhý se zděšeným výkřikem vyskočil z loďky na druhou stranu a začal se také brodit ke břehu. Voda mu sahala zrovna po krk. Pak zmizel v lese.
„Honem! Než ji vezme proud!“ zvolal Petr. Tak jak byli, v šatech, skočili on a Zuzana do vody a než jim sahala po ramena, byli u loďky. Dotáhli ji ke břehu, vyndali skřítka a Edmund mu začal kapesním nožem přeřezávat pouta. (Petrův meč byl ostřejší, ale na takovouhle práci se meč moc nehodí, protože se dá držet jenom za jílec.) Konečně byl skřítek volný. Posadil se, začal si třít ruce a nohy a zvolal: „Ať si říká kdo chce co chce, na omak mi teda jako duchové nepřipadáte!“
Skřítek byl jako většina jeho plemene silný, s mocnou hrudí, vysoký asi metr. Měl takovou spoustu drsných červených vlasů, vousů a knírů, že mu z celého obličeje byl vidět jenom skobovitý nos a jiskrná černá očka.
„V každém případě však,“ pokračoval, „ať už jste duchové či ne, zachránili jste mi život a já jsem vám nesmírně zavázán.“
„Proč bysme měli bejt duchové?“ divila se Lucinka.
„Celý svůj život jsem slyšel,“ odpověděl skřítek, „že na tomhle pobřeží je duchů jak dříví v lese. Tak se to prosím povídá. A tak tihle, když se chtějí někoho zbavit, zavezou ho sem (jako dneska mě) a nechají ho tu duchům napospas. Ale já jsem si vždycky myslel, že ho spíš docela obyčejně utopí nebo mu podříznou krk. Na ty duchy jsem moc nevěřil. Ale ti dva zbabělci, které jste právě tak laskavě zastřelili, na ně věřili až až. Měli z mé popravy větší strach než já sám!“
„Tak proto vzali nohy na ramena,“ řekla Zuzana.
„Jak prosím?“ řekl skřítek.
„Utekli,“ řekl Edmund, „dostali se na pevninu.“
„Nechtěla jsem je zabít,“ dodala Zuzana. Byla by nerada, kdyby si o ní někdo myslel, že mohla chybit na lak krátkou vzdálenost.
„Hm,“ řekl skřítek, „to není moc dobré. Mohou nám natropit nějaké nepříjemnosti. Pokud ovšem nebudou ve vlastním zájmu držet jazyk za zuby.“
„Proč vás chtěli utopit?“ zeptal se Petr.
„Jsem nebezpečný zločinec,“ řekl skřítek vesele, „to jste nepoznali? Ale bylo by to dlouhé vyprávění. Co kdybyste mi k němu dali nějakou snídani? To byste nevěřili, jaký člověk dostane při těchhle popravách hlad.“
„Máme jenom jablka,“ pravila Lucinka pohřebním tónem.
„Lepší než nic,“ řekl skřítek, „ale Čerstvé rybě se to nevyrovná. Vidím, že spíš pozvu na snídani já vás. V té lodi je myslím něco na chytání ryb. A každopádně bychom ji měli odvézt na druhou stranu ostrova, než ji uvidí někdo z pevniny.“
„To už mě taky mohlo napadnout,“ řekl Petr. Sešli tedy k vodě, s trochou námahy odstrčili loďku a vlezli si do ní. Skřítek se okamžitě ujal velení. Vesla byla pro něj samozřejmě příliš velká, takže se k nim posadil Petr a skřítek ho navigoval severně po průplavu a pak na východ kolem špice ostrova. Odtud byla dobře vidět řeka a všechny mysy i zálivy pobřeží dále za ní. Chvílemi se jim zdálo, že ho poznávají, ale lesy, které za ta léta vyrostly, celkový vzhled pobřeží hodně změnily.
Když se dostali na volné moře, dal se skřítek do rybaření. Chytil spoustu krásných duhových ryb, které si všichni pamatovali ze starých časů na Cair Paravel. Pak doveslovali do zátoky a přivázali loď ke stromu. Skřítek, který byl z nich nejšikovnější (a mohu prohlásit, že už jsem sice slyšel o skřítcích zlých, ale nikdy o skřítkovi, který by byl ňouma, kuba, trouba nebo poleno), tedy ryby vykuchal, očistil a prohlásil:
„Tak, a teď trochu dříví.“
„Na hradě ještě zbylo,“ řekl Edmund.
Skřítek tiše hvízdl: „Štětiny a šlapky,“ řekl, „tak on je tu opravdu hrad?“
„Jenom zřícenina,“ řekla Lucinka.
Skřítek je všechny přejel zkoumavým pohledem.“A kdo jste u všech všudy. ..“ začal, ale zarazil se. „Ne nic. Nejprve

snídaně. Ale aspoň tohle: můžete si teď položil ruku na srdce a přísahat, že jsem ještě na živu? Víte určitě, že už nejsem utopenec a že nejsme všichni duchové jeden jako druhý?“
Všichni ho ujistili, že jsou živi, jak náleží. Další problém byl s tím, jak ponesou ryby. Neměli je čím a k čemu přivázat, a košík teprve ne. Posléze museli použít Edmundův klobouk - nikdo jiný totiž klobouk neměl. Jistě by byl kladl tužší odpor, kdyby neměl tak zoufalý hlad.
Zpočátku se skřítkovi hrad moc nezdál. Rozhlížel se kolem, krčil nos a tvrdil: „Hm-m. Vypadá to tu přece jen trošku strašidelně. A nějak duchovitě to tu taky smrdí.“ Ale rozveselil se, když se rozhořel oheň a když mohl předvést, jak se pečou Čerstvé ryby na žhavém uhlí. Jíst horké ryby zcela bez vidliček a s jediným kapesním nožem na pět osob není zrovna kulturní záležitost, a než skončili, vyskytly se nějaké připálené prsty. Ale vzhledem k tomu, že byli vzhůru od pěti a teď bylo devět, nikdo se nad spáleninami přilil nermoutil. Napili se ze studně, dali si navrch jablko, skřítek vytáhl fajfku dlouhou jako jeho paže, nacpal ji, zapálil, vyfoukl oblak voňavého kouře a pravil: „Tak.“
„Nejprve vyprávějte vy,“ vybídl ho Petr. „Pak vám povíme my o sobě.“
„No,“ pravil skřítek, „život jste zachránili vy mně, tak ať je po vašem. Jenže kde honem začít. Tak především: jsem vyslanec krále Kaspiana.“
„Kdo to je?“ zeptali se čtyři lidé najednou.
„Kaspian X., král Narnie, nechť je dlouho živ!“ odpověděl skřítek. „Tedy po pravdě řečeno měl by
být králem Narnie a doufáme, že bude. Nyní je to pouze náš král, král Staré Narnie.“ “Co to je, ta Stará Narnie, prosím vás? zeptala se
Lucinka. . . .
„No my přece,“ řekl skřítek. „Totiž - je to něco jako
odboj.“
“Aha,“ řekl Petr, „a ten Kaspian je náčelník Staré
Narnie.“
“No, dá se to tak říct,“ pravil skřítek a podrbal se na
hlavě. „On sám je ale vlastně z Nové Narnie, Telmarín jestli mi rozumíte.“
“Já teda ne,“ řekl Edmund.
“Tohle je ještě horší než Války růží,“ řekla Lucinka “Ach jo “ pravil skřítek. „Koukám, že jsem to vzal za špatný konec. Podívejte, asi bych měl začít od
začátku a povědět vám, jak Kaspian vyrůstal u dvora
svého strýce a jak to přijde, že je teď na naši straně.
Ale bude to dlouhé vyprávění.“
Tím líp,“ řekla Lucinka. „Dlouhý máme radši.“
A tak skřítek začal vyprávět. Nebudu to teď opakovat jeho slovy a se všemi místy, kde ho děti přerušily
a na něco se ptaly. Bylo by to pak zamotané a stejně by
tam chyběly některé věci, které se děti dozvěděly až
později. Ale jádro toho příběhu, tak jak jej znaly nakonec, zní asi takhle:

SKŘÍTEK VYPRÁVÍ O PRINCI KASPIANOVI
Kapitola čtvrtá

Princ Kaspian žil v mohutném zámku uprostřed Narnie se svým strýcem, králem Mirazem, a svou rudovlasou tetou, která se jmenovala Prunaprismie. Neměl už tatínka ani maminku a nejraději na světě měl svou chůvu; i když jako princ měl spoustu nádherných hraček, které vypadaly jako živé, jen jen promluvit, nejvíce se vždycky těšil na chvíli, kdy byly všechny hračky na svém místě a chůva mu vyprávěla pohádky.
Ani strýc, ani teta ho moc nezajímali, ale asi dvakrát do týdne si pro něj strýc poslal a chvilku se s ním procházel po jižní terase. Jednou mu při tom řekl:
„Brzy se už, chlapče, začneš učit jezdit na koni a zacházet s mečem. Já a teta nemáme žádné děti, a tak budeš zřejmě po mně králem. Co tomu říkáš?“
„Nevím, strýčku,“ odpověděl Kaspian.
„Ne-víš?“ opáčil Miraz. „To tedy opravdu nevím, co víc by sis ještě mohl přát!“
„A to já zase vím, co bych si přál,“ řekl Kaspian.
„Vážně? A copak?“ zeptal se král.
„Přál bych si - přál bych si - přál bych si žít za starých časů,“ řekl Kaspian. (Byl tehdy ještě úplně malý.)
Až do té chvíle mluvil Miraz tím únavným dospělým způsobem, ze kterého je naprosto jasné, že mu je
úplně jedno, co mu člověk povídá, ale teď se najednou zastavil a ostře se na Kaspiana podíval.
„Cože? Staré časy? Co tím míníš?“
„Ty to, strýčku, nevíš?“ pravil Kaspian. „Tehdy bylo všechno docela jiné. Všechna zvířátka uměla mluvil a v potocích a ve stromech žili roztomilí lidé. jmenovali se nájády a dryády. A také byli skřítci. A v každém lese žili malí veselí fauni. Měli nohy jako
kozy. a …“
„To jsou všechno pohádky pro malé děti,“ řekl Vážně král. „Jen pro úplně malé děti, slyšíš? Pomalu už jsi na tohle moc velký. Teď už bys měl myslet spíš na bitvy a dobrodružství, ne na pohádky.“

„„Jenomže tehdy byly bitvy a dobrodružství," řekl Kaspian. „Úplně nádherná dobrodružství. To ti byla jednou Bílá čarodějnice a ta uchvátila vládu nad celou zemí. A zařídila to tu tak, že byla pořád zima. A pak se odněkud objevili dva kluci a dvě holky a zabili čarodějnici a stali se v Narnii králi a královnami a jmenovali se Petr, Zuzana, Edmund a Lucie. A dlouho tu vládli a všem bylo dobře a všechno se to stalo kvůli Aslanovi. .."
„Kdo to je?" zeptal se Miraz. Kdyby byl Kaspian jen" o málo starší, zarazil by se nad tónem jeho hlasu a držel by jazyk za zuby. Ale on povídal dál.
„To nevíš?" řekl. „Aslan je přece ten veliký Lev, který přichází přes moře."
„Kdo ti všechny ty nesmysly napovídal?" zahřměl v tu chvíli král. Kaspian se lekl a mlčel.
„Vaše královská Výsosti," pravil král Miraz a pustil Kaspianovu ruku, kterou až dosud držel, „trvám na tom, abyste mi odpověděl. Podívejte se mi do očí. Kdo vám napovídal tu snůšku lží?"
„Chů-ů-va" vykoktal Kaspian a rozplakal se.
„Ticho!" křikl jeho strýc, chytil ho za ramena a zatřepal s ním. „A ať už tě nikdy nepřistihnu, jak mluvíš - nebo jen přemýšlíš - o těch směšných povídačkách. Žádní takoví králové a královny nebyli. Jak by mohli vládnout dva králové najednou, prosím tě? A žádný Aslan také není. Nejsou žádní lvi. Zvířata nikdy neuměla mluvit. Rozumíš?" „Ano, strýčku," vzlykl Kaspian. „Tak už toho necháme," pravil král. Pak zavolal jednoho komorníka, který stál na opačném konci terasy, a přikázal: „Doprovoďte Jeho královskou Výsost do jeho pokojů a vyřiďte chůvě Jeho královské Výsosti, ať ke mně okamžitě přijde."
Příštího dne Kaspian teprve zjistil, jakou hroznou věc to vlastně provedl, neboť chůva musela okamžitě ze zámku, ani se s ním nesměla rozloučit, a jemu řekli, že dostane vychovatele.
Kaspianovi se po chůvě strašně stýskalo a hodně se pro ni naplakal; a čím byl smutnější, tím víc myslel na příběhy o Staré Narnii - mnohem víc než kdy předtím.
Každou noc se mu zdálo o skřítcích a vílách a přes den se pokoušel přimět psy a kočky ze zámku, aby na něj promluvili. Ale psi jenom vrtěli ocasem a kočky tiše předly.
Kaspian si byl předem jist, že nového vychovatele nebude moci vystát, ale když vychovatel asi týden nato přijel, ukázalo se, že je to člověk, jakého prostě musíte mít rádi. Byl to ten nejmenší - a také nejtlustší -člověk, jakého kdy Kaspian viděl. Dlouhý zašpičatělý stříbřitý plnovous mu sahal až k pasu a jeho hnědý vrásčitý obličej byl nesmírně moudrý, ošklivý a dobrosrdečný. Hovořil tak vážným hlasem a oči měl tak veselé, že dokud jste ho neznali opravdu dokonale,
dalo se jen těžko poznat, kdy si dělá legraci a kdy ne. Jmenoval se profesor Kornélius.
Z předmětů, které spolu probírali, si Kaspian nejvíce zamiloval historii. Doposud neznal mimo chůviny příběhy z historie Narnie nic. A velice ho překvapilo, že královská rodina nepatří ke starousedlíkům.
„To vás předek, Výsosti, Kaspian I., dobyl Narnii a podmanil si ji," vykládal profesor Kornélius. „To s ním se váš národ dostal do této země. Vy nejste vůbec Narniané. Jste Telmaríni - to jest, pocházíte ze země Telmaru, která leží daleko za západním pohořím. Proto se Kaspianovi I. říká Kaspian Dobyvatel."
„A prosím vás," zeptal se jednou Kaspian, „kdo lady v Narnii žil, než jsme sem z Telmaru přišli?"
„Před vpádem Telmarínů nežili v Narnii žádní lidé," odpověděl profesor Kornélius. „Nebo jen velice málo."
„Tak s kým tu můj pra-pra-pradědeček bojoval, když ne s lidma?"
„S lidmi, Výsosti, nikdy s lidma," pravil profesor Kornélius. „Zdá se mi, že je nejvyšší čas, abychom přešli od historie ke gramatice."
„Ještě chviličku, prosím vás," naléhal Kaspian. „Já jenom, byla tu bitva, nebo ne? Proč se říká Dobyvatel, když to tady nebylo na kom dobývat?"
„Řekl jsem," pravil profesor a upřel na něj skrz své tlusté brýle velice zvláštní pohled, „řekl jsem, že tu bylo jen velice málo lidí."
Kaspian na něj chviličku hleděl zmateně, a pak mu najednou srdce prudce poskočilo. „To chcete říct," vydechl, „že tu žil někdo jiný? Že to bylo jako v tom vyprávění? Žili tady …"
„Pst!" okřikl ho profesor Kornélius a naklonil se k němu, až se jejich hlavy dotkly. „Už ani slovo.
Copak nevíš, že tvou chůvu vyhnali, když ti vyprávěla o Staré Narnii? Král to nemá rád. Kdyby zjistil že ti vyzrazuji tajemství, tebe by zbili a mně by usekli hlavu."
„Ale proč?" ptal se Kaspian.
„Je nejvyšší čas začít s gramatikou," pravil nahlas profesor Kornélius. „Buďte tak laskav, Výsosti, a račte si otevřít svého Pulverulenta Sicca, Gramatickou zahrádku čili Besídku tvarosloví k líbezným hrátkám pro chytré hlavičky, strana čtvrtá."
A pak už až do oběda trávili čas střídavě slovesy a podstatnými jmény, ale Kaspian se myslím příliš mnoho nenaučil. Měl plnou hlavu něčeho docela jiného; byl si jist, že by mu toho profesor Kornélius tolik neprozradil, kdyby mu nechtěl dříve či později prozradit ještě víc.
A profesor ho nezklamal. O několik dní později za ním přišel a pravil: „Dnes v noci si dáme hodinu astronomie. O půlnoci dojde ke konjunkci dvou ušlechtilých planet, planety Tarva a planety Almabil. Minou se ve vzdálenosti jednoho stupně; takový případ nastal naposledy před dvěma sty lety a Vaše Výsost se ho podruhé nedožije. Nejlépe bude, půjdete-li si lehnout o něco dříve než obvykle. Až se okamžik konjunkce přiblíží, přijdu vás vzbudit."
Nezdálo se, že se to bude týkat Staré Narnie, což bylo to jediné, co Kaspiana zajímalo, ale vstávat o půlnoci je svým způsobem zajímavé vždycky, a tak se princ docela těšil. Když se tu noc uložil, zpočátku se mu zdálo, že vůbec neusne, ale za chviličku už spal jako dřevo a připadalo mu to jako okamžik, než ucítil jak s ním někdo jemně zatřásl.
Posadil se v posteli a uviděl, že všude je plno měsíčního světla. Vedle něj stál profesor Kornélius,
zachumlaný do pláště s kapuci, v ruce malou lampičku. Kaspian si hned uvědomil, co se bude dít. Vstal a oblékl se;

bylo to sice v létě, ale přesto mu byla docela zima a byl rád, když mu profesor podal plášť podobný svému a teplé, měkké bačkory. Vzápětí vyšli z pokoje, oba zabalení tak, že je v temných chodbách bylo sotva vidět, a obuti tak, že kráčeli úplně tiše.
Prošli mnoha chodbami, vystoupili po několika schodištích a posléze dvířky v postranní věžičce ven na lávku. Z jedné strany měli hradby, z druhé strmou střechu, pod nohama zámecké zahrady, plné podivných stínů, nad hlavou hvězdy a měsíc. Pak se dostali ke dveřím, vedoucím do hlavní věže. Profesor Kornélius odemkl a začali stoupat po temném točitém schodišti. Kaspian pocítil, jak se mu krev rozběhla rychleji; dosud do této věže nikdy nesměl.
Schodiště bylo dlouhé a strmé, ale když se konečně dostali nahoru na střechu a Kaspian popadl dech, zjistil, že to stálo za to. Napravo, ve veliké dálce, bylo vidět matné obrysy západního pohoří. Vlevo se třpytila Veliká řeka; a bylo tak ticho, že bylo slyšet vodopád u Bobří hráze, který byl dobré dva kilometry odsud. Najít na obloze hvězdy, které dnes přišli pozorovat, bylo docela snadné. Zářily kousek nad jižním obzorem tak jasně jako dva malinké měsíce a stály velice blízko u sebe.
„Nesrazí se?“ tázal se užaslý Kaspian.
„Nikoliv, můj princi,“ pravil profesor (oba mluvili šeptem). „Vznešení páni a paní naší oblohy znají svůj tanec dokonale. Dobře se na ně podívejte. Jejich setkání je šťastné a znamená dobrý zlom v dějinách tohoto smutného království. Tarva, Pán vítězství, zdraví Almabil, Paní míru. Teď se k sobě přiblíží nejtěsněji.“
„To je škoda, že nám překáží ten strom,“ řekl
Kaspian. „Líp bychom viděli ze Západní věže, i když
je nižší.“
Profesor Kornélius neodpověděl, ale stal ještě dvě minuty tiše a hleděl na Barvu a Almabil. Pak si zhluboka vzdychl a obrátil se ke Kaspianovi.
Tak, “ pravil. „Teď jsi viděl něco, co nespatřil a také
nespatří nikdo z lidí, kteří dnes žijí. A máš pravdu:
viděli bychom lépe z menší věže. Sem jsem tě přivedl
z jiných důvodů.“ .
Kaspian vzhlédl, ale většinu profesorova obličeje
skrývala kapuce.
Předností této věže,“ pravil profesor Kornélius, ‚je to, že máme pod sebou šest prázdných pokojů a dlouhé schodiště a pod ním zamknuté dveře. Nikdo nás tu
neuslyší.“
„A řeknete mi dnes to, co jste mi tehdy neřekl?“ ptal
se Kaspian.
„Ano,“ odpověděl profesor. „Ale nezapomeň. O takových věcech spolu můžeme mluvit jenom zde; na vrcholku hlavní věže.“ .
„Slibuju,“ řekl Kaspian. „Ale teď už prosím povídej-
te“
„Poslouchej,“ pravil profesor. „Všechno, co jsi o Staré Narnii slyšel, je pravda. Není to země lidí. Je to země Aslanova, země tančících stromů a viditelných najád, faunů a satyrů, obrů a skřítků, kentaurů a mluvících zvířat. Proti těm Kaspian I. bojoval. To vy Telmaríni jste umlčeli zvířata, stromy a prameny, to vy jste vyhladili nebo vyhnali skřítky a fauny - a teď se snažíte zničit i vzpomínky na ně. Král o nich zakázal
i mluvit.“ , , .
„Proč jen jsme to udělali!“ řekl Kaspian. „Jsem tak rád, že je to všechno pravda, i když už je to pryč.“
„Nejsi sám ze svého rodu, kdo takto smýšlí,“ pravil profesor Kornélius.
„Pane profesore,“ zeptal se Kaspian, „proč neříkáte z našeho rodu? Vždyť jste také Telmarín, nebo ne?“
„Myslíš?“ opáčil profesor.
„No, tak jste aspoň člověk.“
„Myslíš?“ opáčil profesor hlubším hlasem a zároveň setřásl z hlavy kapuci, takže si ho mohl Kaspian dobře prohlédnout v měsíčním světle.
A Kaspian najednou pochopil celou pravdu - napadlo ho přitom, jak je možné, že na to nepřišel už dřív. Profesor Kornélius byl přece takový malý, takový tlustý, měl takové dlouhé vousy , ., Hlavou mu prolétly dvě myšlenky zároveň. První byla hrozivá: „Není to opravdický člověk - vůbec to není člověk, je to skřítek a sem mě vylákal, aby mě zabil.“ A druhá byla nádherná: „Tak přece jsou skuteční skřítci, a já jsem jednoho viděl na vlastní oči.“
„Tak jsi to tedy uhodl. Nebo téměř uhodl. Nejsem čistokrevný skřítek. Mám v sobě i lidskou krev. Mnoho skřítků vyvázlo z bitev a žili dál: oholili se, nosili boty na vysokém podpatku a vydávali se za lidi. Nakonec se smísili s vámi Telmaríny. A já jsem jeden z jejich potomků: poloviční skřítek - a pokud někde žije někdo z mého rodu, nějaký skutečný skřítek, jistě by mnou pohrdal a považoval by mě za zrádce. Ale my jsme za ta léta nikdy nezapomněli na svůj rod ani na ostatní bytosti, které s námi sdílely ta šťastná léta, v nichž byla Narnie ještě svobodná.“
„Mě - mě to hrozně mrzí, pane profesore,“ řekl Kaspian. „Víte, já za to nemůžu,“
„Můj princi, já ti to přece nevykládám proto, abych tě z něčeho obviňoval,“ odpověděl profesor. „Teď se asi zeptáš, proč ti to tedy vůbec vykládám. Mam pro to dva důvody. První je ten, že moje staré srdce v sobě nosí tato tajemství tak dlouho, že už mě bolí, a jistě by puklo kdybych se o ně nepodělil s tebou. A druhý je ten že budeš mít možnost nám pomoci, až se staneš králem. Vím, že i když jsi Telmarín, nosíš v sobe lásku k nám, lidu Staré Narnie.“ „To ano,“ pravil Kaspian. „Ale jak vám mohu po-
moci?“

Můžeš podporovat ty trosky mého lidu, které dosuď žijí mezi vámi. Můžeš shromáždit učené mistry kouzelníky a pokusit se najít způsob, jak znovu probudit stromy. Můžeš prohledat všechny zapadlé kouty a divočejší místa země a vypátrat, zda tam v úkrytech nežijí faunové, mluvící zvířata nebo skřítci.' Myslíte, že žijí?“ zeptal se dychtivě Kaspian.
“Nevím, to nevím,“ povzdechl si profesor zhluboka. Někdy mám strach, že už vymřeli. Celý svůj život pátrám po jejich stopách. Někdy se mi zdálo, ze jsem v horách zaslechl, jak skřítci bubnují. Někdy se mi zdálo, že jsem v nočním lese zahlédl ve velké dálce tančit fauny a satyry; ale když jsem se tam dostal, nikdy jsem tam nic nenašel. Často jsem si už zoufal; ale vždycky se stane něco, co ve mně probudí novou naději. Ne, nevím to. Ale v každém případě se můžeš alespoň pokusit vládnout jako Nejvyšší král Petr, a ne
jako tvůj strýc.“
Tak to o těch králích a královnách je pravda? ptal se Kaspian. „A to o Bílé čarodějnici také
Jistěže ano,“ odpověděl Kornélius. „Doba vlády oněch čtyř byla zlatým věkem Narnie a naše zem na ně nikdy nezapomněla.“
„A to žili tady na zámku?“
„Nikoli, můj milý,“ odpověděl profesor. „Tento zámek nestojí příliš dlouho. Postavil ho tvůj pra-pra-pradědeček. Ale když sám Aslan daroval království dvěma synům Adamovým a dvěma dcerám Eviným ujali se vlády na hradě jménem Cair Paravel. Už nežije nikdo, kdo by byl viděl to požehnané místo na vlastní oči, a možná, že už z něj nezbývají ani trosky Ale věříme, že stál daleko odtud u ústí Veliké řeky, přímo na pobřeží.“
„Brr,“ otřásl se Kaspian. „Tam dole v černých lesích? Kde je taková spousta - spousta - však víte kde straší?“
„Mluvíte, Výsosti, jak vás tomu naučili,“ pravil profesor. „Ale je to všechno lež. Ty povídačky si vymysleli Telmaríni. Vaši králové se k smrti bojí moře, neboť stále nemohou zapomenout, že ve všech příbězích přichází Aslan přes moře. Nechtějí se k moři přiblížit a nechtějí tam pustit ani jiné. Proto vypěstovali na pobřeží husté lesy, aby se od moře odřízli. Ale znepřátelili si i stromy, a tak se bojí lesů. A protože se jich bojí, zdá se jim, že je tam plno duchů. Králové a šlechtici, kteří nenávidí moře a stromy jakbysmet těm povídačkám napůl věří a napůl je sami rozšiřují' Cítí se bezpečnější, když se nikdo z Narnie neodváží sejit na pobřeží a pohledět za moře - tam, kde je Aslanova země, země jitra a vycházejícího slunce “
Chvíli bylo úplné ticho.
„Pojďte, Výsosti,“ řekl pak profesor Kornélius. , Už jsme tu byli dost dlouho. Je nejvyšší čas jít spát.“'
„Už?“ odpověděl Kaspian. „Já bych tu tak rád zůstal a poslouchal vás ještě celé hodiny!“
„To by nás někdo mohl začít hledat,“ pravil profesor Kornélius.

CO POTKALO KASPIANA V HORÁCH
Kapitola pátá

Později spolu Kaspian a jeho vychovatel ještě mnohokrát potají rozprávěli na vrcholu hlavní věže; a během těchto rozmluv se Kaspian dozvídal o Staré Narnii víc a víc, takže ve svých volných chvilkách pomalu už nemyslel na nic jiného; a vždycky si samozřejmě představoval, jak by to bylo krásné, kdyby se staré časy vrátily. Ale mnoho těch volných chvilek neměl, neboť se musel učit mnoha věcem. Měl hodiny šermu a jezdectví, plavání, potápění a lukostřelby, učil se hrát na flétnu a na loutnu, jak štvát jelena a jak ho pak stáhnout, a mimo to kosmografii, rétoriku, heraldiku, poetiku, samozřejmě historii a také trochu práva, fyziky, alchymie a astronomie. Z magie probrali jenom teorii, neboť profesor Kornélius prohlásil, že praktické studium tohoto předmětu se pro prince nehodí. „A já jsem též velmi nedokonalý kouzelník,“ dodal, „a ovládám jen ty nejjednodušší pokusy.“ Mořeplavectví (což je, jak pravil profesor, předmět mužný a ušlechtilý) neprobírali vůbec, neboť král Miraz byl zaujatý proti všemu, co s mořem souviselo.
Mnoho se Kaspian také dozvěděl prostě jen tím, že se pozorně díval kolem sebe a naslouchal. Dokud byl menší, divil se často, proč nemá rád svou tetu, královnu Prunaprismii; teď pochopil, že je to tím, že ona nemá ráda jej. Také zjistil, že Narnie je nešťastné království. Daně byly vysoké, zákony přísné a Miraz vládl velmi krutě.
Uplynulo několik let. Pak královně nebylo nějaký čas dobře a na zámku kvůli tomu bylo spousta shonu a ruchu a doktorů a klepů. To bylo pozdě na jaře. A uprostřed toho zmatku profesor Kornélius jedné noci zcela nečekaně vytáhl Kaspiana z postele.
„Dáme si hodinu astronomie, pane profesore?“ tázal se Kaspian.
„Pst,“ řekl profesor. „Teď mi musíte věřit a dělat přesně to, co vám budu říkat. Oblečte se pořádně; máte před sebou dlouhou cestu.“
Kaspiana to dost překvapilo, ale už se naučil profesorovi důvěřovat, a tak ho okamžitě poslechl. „Tady jsem vám přinesl vak,“ řekl Kornélius, když byl princ oblečený. „Musíme jít vedle a naplnit ho zbytky od večeře Vašeho Veličenstva.“
„Budou tam komorníci,“ řekl Kaspian.
„Ti tvrdě spí a neprobudí se,“ odpověděl profesor. „Jsem sice ubohý kouzelník, ale někoho uspat, to ještě dovedu.“
Šli tedy do předpokoje a tam skutečně nalezli dva komorníky, jak spí na svých židlích a mocně chrápou. Profesor Kornélius rychle nakrájel zbytky studeného kuřete a telecí pečené a uložil je do vaku. Přidal chleba, jedno či dvě jablka a lahvičku dobrého vína a vak připevnil Kaspianovi přes rameno asi tak, jako se dnes nosí chlebník.
„Meč máte?“ otázal se pak.
„Ano,“ odpověděl Kaspian.
„V tom případě si na sebe vezměte tento plášť a vak i meč pod ním schovejte. Výborně. A teď si musíme jít popovídat na hlavní věž.“
Když se tam dostali (tentokrát byla tmavá, podmračená noc, ne jako tehdy, když pozorovali konjunkci Tarvy a

Almabil), pravil profesor Kornélius:
Drahý princi, je nutné, abyste ihned opustil tento zámek a vydal se hledat štěstí do širého světa. Váš život je zde v nebezpečí.“
Ale proč?“ ptal se Kaspian.
Protože jste právoplatný král Narnie, Kaspian X„ jediný syn a dědic krále Kaspiana IX.. Nechť je Vaše Výsost dlouho živa…“ a tu se mužík k velkému Kaspianově údivu náhle sklonil na jedno koleno
a políbil mu ruku,
„Co to má všechno znamenat? Já tomu nerozumím,“ řekl Kaspian.
Nevím proč jste se mě dávno nezeptal, pravil profesor, „proč nejste králem sám, když jste syn krále Kaspiana. Každý kromě Vaší Výsosti ví, že Miraz je uzurpátor Na počátku své vlády ani nepředstíral, že je král - říkal si Lord protektor. Ale pak umřela vaše maminka, laskavá královna a jediná dobrá duše z Telmarínů, kterou jsem znal. A pak jeden po druhem zemřeli nebo zmizeli všichni šlechtici, kteří znali Vašeho otce Ale nebylo to náhodou. To Miraz je dal Odstranit. Belisar a Uvilas byli na lovu zastřeleni šípem - předstíralo se, že nešťastnou náhodou. Všechny členy rozsáhlého rodu Passaridů poslal na severní hranici bojovat proti obrům, až tam do jednoho padli. Arliana a Erimona a tucet dalších dal křivě obvinit z velezrady a popravit. Dva bratry od Bobří hráze dal prohlásit za šílené a zavřít. A nakonec přesvědčil sedm šlechticů kteří se jediní ze všech Telmarínů nebáli moře, aby se plavili k východu a hledali tam nové země- a jak se dalo čekat, nikdo z nich se nevrátil. A když už tedy nezbýval nikdo, kdo by se zastal vašich práv, Mirazovi patolízalové ho (na jeho rozkaz) přemluvili, aby se stal králem. A on jim ovšem vyhověl.“
„Chcete říct, že teď usiluje o život i mně?“ ptal se Kaspian.
„To je téměř jisté,“ pravil profesor Kornélius.
„Ale proč až teď?“ ptal se Kaspian. „Proč mě tedy nezabil už dávno, když to měl v úmyslu? Co jsem mu zlého udělal?“
„Změnil své plány, neboť i zde na zámku se před dvěma hodinami něco změnilo. Královně se narodil syn.“
„Pořád ještě nechápu, co s tím mám společného,“ řekl Kaspian.
„Nechápete!“ zvolal profesor. „To jsem vás dosud nenaučil z historie ani to? Tak poslouchejte. Dokud neměl vlastní děti, klidně připustil, že se stanete po jeho smrti králem. Ne snad, že by mu na vás nějak záleželo - ale raději by přenechal trůn vám než někomu cizímu. Teď, když má syna, bude chtít, aby se] králem stal jeho syn. Vy stojíte v cestě. Odstraní vás tedy.“
„To je opravdu tak zlý?“ řekl Kaspian. „Opravdu by mě zavraždil?“
„Zavraždil vašeho otce,“ pravil Kornélius.
Kaspianovi bylo najednou hrozně zvláštně, a tak jen stál a mlčel.
„Mohl bych vám o tom vyprávět,“ pravil profesor. „Ale teď na to není čas. Musíte okamžitě zmizet.“
„Půjdete se mnou?“ ptal se Kaspian.
„Raději ne,“ odpověděl profesor. „Tak byste byl v mnohem větším nebezpečí. Dva se dají vystopovat mnohem snáze než jeden. Drahý princi, můj drahý králi Kaspiane, musíte sebrat všechnu odvahu. Musíte se vydat na cestu hned teď a úplně sám. Pokuste se dostat přes jižní hranici do Arkénie ke králi Nainovi. Přijme vás laskavě.“
„To se už nikdy neuvidíme?“ zeptal se Kaspian chvějícím se hlasem.
„Věřím, že ano, můj králi,“ odpověděl profesor. „Vždyť nemám v celém širém světě nikoho než vás. A v kouzlech se přece jen trochu vyznám. Ale mluvíme a čas utíká. Ještě vám dám dva dárky na cestu. Tady je malý váček zlata - jaká bída, když pomyslím, že vám právem náleží všechny poklady tohoto zámku. A tady něco daleko lepšího.“
Vložil Kaspianovi do ruky něco, co se ve tmě nedalo rozpoznat, ale na omak to vypadalo jako malý roh.
„Toto je nejvzácnější a nejsvětější poklad celé Narnie,“ pravil profesor Kornélius. „Mnohé hrůzy jsem podstoupil, mnohá kouzla jsem použil, nežli jsem ho našel - to jsem byl ještě mlád. Je to kouzelný roh samotné královny Zuzany, který tu nechala, když na konci zlatého věku zmizela z Narnie. Říká se, že kdokoli na něj zatroubí, přivolá si pomoc - a jistě ne jen tak ledajakou. Možná, že je v něm moc, která povolá zpátky královnu Lucii, krále Edmunda, královnu Zuzanu a Nejvyššího krále Petra, a ti tu dají zase všechno do pořádku. Možná dokonce přivolá i samotného Aslana. Opatrujte jej dobře, můj králi, ale počkejte s jeho užitím až na chvíli krajní nouze. A teď rychle! Branka dole ve věži, ta, která vede do zahrad, je odemčena. Tam se musíme rozloučit.“
„Nemohl bych si vzít svého koně Bohatýra?“ ptal se Kaspian.
„Je osedlán a čeká na vás v rohu ovocného sadu.“
Během dlouhé cesty dolů po točitém schodišti udělil Kornélius šeptem Kaspianovi ještě mnoho dalších rad a naučení. Kaspianovo srdce se svíralo víc a víc, ale snažil se vrýt si je všechny do paměti. Pak ho uvítal
svěží noční vzduch, profesorova ruka vroucně stiskla jeho, Bohatýr ho pozdravil přátelským zaržaním jak se k němu přes trávník blížil - a král Kaspian X se rozloučil se sídlem svých otců. Když se ohledl zpátky spatřil na zámku ohňostroj na počest novorozeného malého prince.
Po celou noc jeli k jihu; dokud byli ve známé krajině volil Kaspian postranní cestičky, ale později se držel hlavni cesty. Bohatýr byl touto neobvyklou jízdou vzrušen stejně jako jeho pán a třebaže Kaspianovi vstoupily na chvilku slzy do očí, když se loučil s profesorem Kornéliem, teď se cítil smělý a svým způsobem i šťastný, když si uvědomil, že je vlastně král Kaspian, který ujíždí vstříc dobrodružstvím, po boku svůj meč a kouzelný roh královny Zuzany. Ale když se rozednilo a trochu sprchlo a když se rozhlédl a viděl kolem sebe jen neznámé lesy a pusté pláně a modré hory, napadlo ho, jak je ten svět veliký a nevlídný, a cítil se hrozně maličký
Jakmile se rozednilo úplně, sjeli z cesty a vyhledali travnaté prostranství uprostřed lesa, aby si odpočinuli. Kaspian sundal Bohatýrovi uzdu a nechal ho popást sám snědl kousek studeného kuřete, napil se vína a pak se uložil ke spánku. Probudil se pozdě odpoledne něco pojedl a vydal se znovu na cestu, stále k jihu, stále po opuštěných cestách. Krajina teď byla kopcovitá, takže cestoval nahoru a zase dolů, ale vždycky víc nahoru než dolů. Z vrcholu kopce

pokaždé uviděl, jak se hory stále přibližují a jak jsou stále temnější. Když se stmívalo, octl se na úpatí těch prvních. Zdvihl se vítr. Nedlouho potom se spustil pořádný liják. Bohatýr zneklidněl; ve vzduchu bylo cítit bouři. Jeli teď temným smrkovým lesem - zdálo se, že nemá konce -a Kaspianovi se v hlavě vyrojila všechna vyprávění o nenávisti stromů k člověku. Uvědomil si, že je přece jen Telmarín, že patří rodem k těm, kteří porážejí stromy, kam přijdou, a jsou nepřáteli lesního lidu - a i když sice je jiný než ostatní Telmaríni, nedá se předpokládat, že to stromy budou vědět.

A také nevěděly. Vítr zesílil ve vichřici a lesy kolem v ní hučely a skřípěly. Pak se ozval praskot. Těsně za ním padl přes cestu kmen. „Tiše, tiše, Bohatýre," konejšil Kaspian koně a hladil ho po šíji - ale i jemu se chvěly ruce a věděl, že unikl smrti jen o vlásek. Ozvala se hromová rána a blesk rozerval oblohu přímo jim nad hlavou. Bohatýr sebou škubl a vyrazil; Kaspian byl dobrý jezdec, ale udržet ho nedokázal. Nespadl sice, ale zběsilou jízdu, která následovala, přežil tak jako tak jen zázrakem. Ze šera před nimi se vynořil strom a pak další a další - vždycky se jim jen taktak vyhnuli. Pak - přišlo to tak rychle, že to skoro nestačilo bolet (ale bolelo to stejně dost) - něco Kaspiana praštilo do čela a on ztratil vědomí.

Když přišel k sobě, ležel v nějaké místnosti ozářené ohněm. Ruce a nohy měl odřené a hlava ho nesnesitelně bolela. Opodál spolu tiše rozmlouvaly nějaké hlasy.

„No," řekl první, „a než se probere, měli bychom rozhodnout, co s ním."

„Zabít," řekl druhý. „Nemůžeme ho nechat naživu. Vyzradí nás."

„To jsme ho měli zabít hned, anebo ho nechat být," řekl třetí. „Teď už ho nemůžeme zabít. Teď, když jsme ho vzali dovnitř a zavázali mu hlavu a vůbec. Zavraždili bychom hosta,"

„Pánové," pravil Kaspian slabým hlasem, „ať už se mnou uděláte cokoli, prosím vás, abyste se postarali o mého koně."

„Kůň byl dávno pryč, než jsme tě našli," řekl první

hlas - teď si Kaspian všiml, že je to takový podivně zemitý, drsný hlas. ;

„Ať vás neoklame těmi fajnovými řečmi," řekl druhy hlas. „Já trvám na tom .. ."

„Kopyta a hlívy!" zvolal třetí hlas. „Ovšemže ho nezavraždíme! Styď se, Nikabriku. Čuchomechu, nenapadá tě něco? Co si s ním počneme?"

Já mu dám napít," pravil první hlas, pravděpodobně Čuchomechův. K lůžku se přiblížila temná postava. Kaspian cítil, jak se mu pod ramena jemně vsunula paže - totiž jestli to byla paže. Zdála se nějaká zvláštní . A tvář, která se k němu sklonila, se také zdála nějaká zvláštní. Byla taková chlupatá, s hrozně dlouhým nosem a dvěma podivnými bílými pruhy. „To je nějaká maska," pomyslel si Kaspian, „anebo mám horečku a všechno se mi to zdá." Dostal napít něčeho sladkého a teplého. V tu chvíli někdo prohrábl oheň. plamen zazářil jasněji a Kaspian téměř vykřikl, když světlo dopadlo na tvář, která se k němu skláněla. Nebyla to tvář člověka, byla to tvář jezevce, třebaže na jezevce neobvykle velká, rozumná a přátelská. A pře-tím určitě mluvil. Také si Kaspian stačil všimnout, že leží v jeskyni, na lůžku z vřesu. U ohně seděli dva vousatí mužíci, o tolik tlustší, menší, vlasatější a divočejší než profesor Kornélius, že v nich Kaspian okamžitě rozpoznal opravdové skřítky, skřítky ze starého, dobrého rodu, kterým v žilách nekoluje ani kapka lidské krve. A tak také poznal, že konečně objevil Starou Narnii. Pak se mu znovu zatmělo před očima. Během příštích dnů se naučil jejich jména. Jezevec se jmenoval Čuchomech; byl z těch tří nejstarší a nejhodnější. Skřítek, který chtěl Kaspiana zabít, byl mrzutý Černý skřítek - to znamená, že měl vlasy a vousy černé a tuhé jako koňskou hřívu - a jmenoval se Nikabrik. Druhý skřítek byl Červený skřítek s vlasy jako liška a jmenoval se Trumpkin.

„A teď bychom se měli konečně rozhodnout," pravil Nikabrik prvního večera, kdy byl Kaspian schopen sedět s nimi u ohně a mluvit, „co s tím člověkem uděláme. Vy dva si myslíte, kdovíjak jste mu nepomohli, když jste mi nedovolili, abych ho zabil. Ale předpokládám, že jediným výsledkem bude, že si ho tu budeme muset nadosmrti nechat pod zámkem. Ujišťuji vás, že ho živého nepustím - aby se vrátil ke svým a všechny nás vyzradil."

Bulvy a bouchoře!" pravil Trumpkin. „Proč ty jen

Nikabriku, musíš mluvit pořád tak zle? Není to jeho

vina, že vletěl hlavou do stromu zrovna před naší,

dírou. A jako zrádce mi taky nepřipadá "

„Víte," ozval se Kaspian, „ještě jste se mě nezeptali

jestli se vůbec chci vrátit. A já nechci. Rád bych u vás

zůstal - jestli mi to dovolíte. Celý život jsem

hledal někoho, jako jste vy."

„Povídačky," zavrčel Nikabrik. „Jsi Telmarín a člověk, nebo ne? Samozřejmě se chceš vrátit ke svým " „I kdybych chtěl, nemohu," řekl Kaspian. „Byl jsem zrovna na útěku. Král mě hodlá odstranit. Kdybyste mě zabili vy, splnili byste tím jeho nejvřelejší přání" „No tohle!" zvolal Čuchomech. „Cože?" pravil Trumpkin. „Co jsi, prosím tě, udělal ze jsi ve svém věku Mirazovým nepřítelem?"

„„Je to můj strýc," začal Kaspian, ale v tu chvíli se Nikabrik vymrštil, ruku na rukojeti dýky

Tady to máme," křičel. „Nejenže je to Telmarín dokonce je to ještě příbuzný a dědic našeho úhlavního nepřítele. Stále ještě ho míníte nechat naživu?!" Byl by Kaspiana na místě zabil, kdyby ho jezevec a Trumpkin nechytili a násilím zase neposadili

„Tak jednou provždy, Nikabriku," řekl Trumpkin, hodláš se trochu ovládat, nebo ti tady s Čuchomechem budem muset sedět na hlavě?"

Nikabrik mrzutě slíbil, že se bude ovládat, a druzí dva požádali Kaspiana, aby jim o sobě všechno pověděl. Když skončil, bylo chvíli ticho.

„Takovýhle příběh jsem ještě neslyšel," řekl Trumpkin.

„Mně se to nelíbí," řekl Nikabrik. „Nevěděl jsem, že se o nás mezi lidmi ještě mluví. Čím míň toho o nás vědí, tím líp.

Tahle stará chůva. Měla by si dávat pozor na jazyk. A ke všemu ten profesor - poloskřítek, fuj! Nenávidím je. Daleko víc je nenávidím než lidi. Dejte na má slova - z toho nevzejde nic dobrého.“
„Nepleť se, Nikabriku, do věcí, kterým nerozumíš,“ řekl Čuchomech. „Vy skřítci jste v něčem skoro jako lidé - také tak rychle zapomínáte, také se dovedete rychle měnit. To já jsem zvíře, a navíc jezevec. My se neměníme. My dovedeme čekat. Já říkám, že z toho vzejde mnoho dobrého. Máme tu teď pravého krále Narnie - pravý král se vrací k pravým Narnianům. A my zvířata si budem vždycky pamatovat, i když na to vy skřítci zapomenete, že v Narnii bylo dobře jen tehdy, když tu vládl někdo ze synů Adamových.“
„Přesličky a plívy!“ zvolal Trumpkin. „Snad tím, Čuchomechu, nemyslíš, že bychom měli dát naši zemi lidem!“
„To ne,“ odpověděl jezevec. „Není to země lidí (a kdo ví tohle lépe než já!) - je to jenom země, kde má být člověk králem. My jezevci máme dost dlouhou paměť, a tak to víme. Nebyl snad sám Nejvyšší král Petr také člověk?“
„Ty těm starým pohádkám věříš?“ ptal se Trumpkin.
„Říkal jsem ti, že my zvířata se neměníme,“ řekl Čuchomech. „Nezapomněli jsme. Věřím v Nejvyššího krále Petra i v ty ostatní, kteří s ním vládli na Cair Paravel. Věřím v ně tak pevně, jako věřím v samotného Aslana.“
„Tak pevně, povídáš,“ opáčil Trumpkin. „Jenže kdo dnes ještě věří v Aslana!“
„Například já,“ pravil Kaspian. „A i kdybych dřív nevěřil, tak teď už ano. Lidé tam u nás by se vyprávění o Aslanovi smáli stejně jako vyprávění o skřítcích nebo mluvících zvířatech. Někdy jsem se vážně ptal sám sebe, jestli opravdu je někdo takový jako Aslan - ale já jsem se také ptal sám sebe, jestli opravdu je někdo takový jako vy. A tady vás mám.“
„Tak je to,“ řekl Čuchomech. „Králi Kaspiane, máte plnou pravdu. A pokud zůstanete Staré Narnii věrný, potud budete mým králem, ať si ostatní říkají, co chtějí. Nechť je Vaše Výsost dlouho živa!“
„Jezevče, je mi z tebe nanic,“ zamručel Nikabrik. „Nejvyšší král Petr a ti ostatní možná lidé byli, ale to byli jiní lidé. Tohle je jeden z těch prokletých Telmarínů. Lovil zvířata pro zábavu. Nebo snad ne?“ obrátil se prudce na Kaspiana.
„No, po pravdě řečeno ano,“ připustil Kaspian. „Ale to nebyla mluvící zvířata.“
„To je jedno,“ řekl Nikabrik.
„I kdepak,“ řekl Čuchomech. „Dobře víš, že není. Dobře víš, že teď jsou v Narnii jiná zvířata - docela stejná, jako ti němí chudáci v Kalornii nebo Telmaru. Také jsou menší. Jsou nám podobná ještě míň než poloskřítci vám.“
Mluvilo se ještě dlouho, ale nakonec se všichni shodli na tom, že by u nich Kaspian měl zůstat, a dokonce mu slíbili, že hned jak bude moci jít ven,
zavedou ho k těm, kterým Trumpkin říkal “ostatní“ - ukázalo se totiž, že v této divočině žiji v úkrytech ještě mnohé bytosti Staré Narnie.

LID ŽIJÍCÍ V ÚKRYTECH
Kapitola šestá

Tak začalo pro Kaspiana nejkrásnější období v jeho životě. Jednoho jasného letního rána se ještě za rosy vydal s jezevcem a oběma skřítky vzhůru lesem k horskému sedlu a pak dolů na jižní úbočí, odkud už bylo vidět zelené pláně Arkénie.
„Nejprve navštívíme tři medvědy Břicháče,“ pravil Trumpkin.
Přišli na mýtinu, na níž stál starý vykotlaný dub, celý porostly lišejníkem, a Čuchomech třikrát zaťukal tlapkou na kmen. Odpovědi se nedočkal. Zaťukal znovu a hluboký, teplý hlas mu zevnitř odpověděl: “ Dej pokoj, ještě je moc brzy vstávat.“ Ale když zaťukal potřetí, ozval se zevnitř zvuk připomínající malé zemětřesení, v kmeni se otevřeli jakési dveře, ven se vykolébali tři hnědí medvědi, vskutku velmi břichatí a podívali se na ně jako ospalé kuře na měsíc A když jim všechno vysvětlili (dalo to dost práce, neboť Břicháči ještě trochu poklimbávali), řekli medvědi přesně jako předtím Čuchomech, že syn Adamův má po právu být v Narnii králem, každý dal Kaspianovi mokrou funivou pusu a nabídli mu trochu medu. Kaspian neměl na med nijak zvláštní chuť, zejména ne na med bez chleba a takhle brzy po ránu, ale ze zdvořilosti ho přijal. Dlouho to pak trvalo, než zase přestal lepit.
Pak šli dál, až se dostali mezi urostlé buky; tam Čuchomech zavolal: „Březoleze! Březoleze!“ a v tu
chvíli jim z větve na větev přiskákal až přímo nad hlavy ten nejnádhernější zrzavý veveřák, jakého kdy Kaspian spatřil, Byl větší než obyčejné němé veverky, které se občas vyskytovaly v zámeckých zahradách - klidně by se byl mohl měřit s menším psem a bylo mu vidět na očích, že dovede mluvit. Vlastně byl spíš problém přimět ho, aby mlčel, neboť byl upovídaný jako všechny veverky. Hned Kaspiana přivítal a nabídl mu oříšek; Kaspian poděkoval a přijal. Ale když se pro něj Březolez chystal doskočit, pošeptal Čuchomech Kaspianovi: „Nedívej se. Dívej se jinam. To je mezi veverkami veliká nezdvořilost, když se díváš na někoho, kdo jde do své zásobárny, anebo se tváříš, jako bys chtěl vědět, kde ji má.“ Pak se Březolez vrátil, Kaspian snědl oříšek a Březolez se zeptal, jestli nemá někomu něco vyřídit. „Dostanu se skoro všude, ani na zem nešlápnu,“ prohlásil. Čuchomechovi a skřítkům se ten nápad líbil a vzkázali po Březolezovi spoustě bytostí se všelijakými podivnými jmény, aby přišli na hostinu a na poradu na Taneční palouk za tři dny o půlnoci. „A tři Břicháče můžeš pozvat taky,“ dodal Trumpkin. „My jsme jim to zapomněli vyřídit.“
Potom šli na návštěvu k Sedmi bratřím z Dunícího lesa. Trumpkin je vedl zpátky do sedla a potom po severním svahu k východu, až se dostali na jedno lakové velmi vážné místo uprostřed skal a jehličnatých stromů. Šli úplně tiše a Kaspian najednou pocítil, jak se mu země pod nohama chvěje, jako by někdo dole tloukl kladivem. Trumpkin zamířil k plochému kameni velkému asi jako víko od sudu a zadupal na něj. Po nějaké době někdo nebo něco kámen odsunulo a ukázala se kulatá temná díra, z níž stoupalo horko a pára, a uprostřed díry hlava skřítka velice podobného Trumpkinovi, Mluvili spolu hodnou chvíli a skřítek
byl mnohem podezíravější než veveřák nebo medvědi Břicháči, ale nakonec je všechny pozval dolů. Nejprve se šlo po temném schodišti přímo do hlubin země, až

se dole ukázala záře ohně z kovářské výhně. Cela ta místnost byla kovárna. Z jedné strany jí protékal podzemní potok. Dva skřítci byli u měchů jeden přidržoval kleštěmi na kovadlině kousek rozžhaveného kovu a jeden ho koval, a další dva šli návštěvníkům vstříc - cestou si utírali své hranaté ručičky do špinavého hadru. Nějakou chvíli trvalo, než uvěřili že
je Kaspian na jejich straně, ale když se jim to podařilo, zvolali, všichni „Ať žije král!“ a podarovali je opravdu královsky - Kaspian, Trumpkin a Nikabrik dostali drátěné košile, helmy a meče. Jezevec by byl také dostal, kdyby chtěl, ale ten prohlásil, že on je tedy zvíře, a pokud svou kůži neubrání vlastními zuby a drápy, asi za to ta kůže nestojí. Zbraně byly vypracovány mnohem dovedněji než ty, s nimiž se Kaspian až dosud setkal, a on i radostí vyměnil svůj meč za nový neboť se mu proti tomu, který vyrobili skřítci, zdál slaboučký jako meč na hraní a neohrabaný jako klacek. Sedm bratří (všichni to byli červení skřítci) jim slíbilo že přijdou v určený den na Taneční palouk.
O něco dále v jedné suché, skalnaté rokli dorazili k jeskyni, v níž žilo pět Černých skřítků. Na Kaspiana se dívali nedůvěřivě, ale nakonec ten nejstarší prohlásil: „Je-li proti Mirazovi, může nám být králem“ „Nemáme vás zavést nahoru do skal?“ nabídl pak ten druhy nejstarší. „Žijí tam asi dva diví muži lidožrouti a jedna ježibaba, tak bychom jim vás mohli představit.“
„Jistěže ne,“ odpověděl Kaspian “To bych řekl, že ne!“ dodal Čuchomech. „Nikoho takového nepotřebujeme.“ Nikabrik s Kaspianem nesouhlasil, ale Trumpkin a jezevec se postavili proti němu. A Kaspianovi se sevřelo hrdlo při pomyšlení, že nejenom sympatické, nýbrž i hrozné bytosti ze starých vyprávění mají ještě v Narnii potomky.
„Kdybychom přibrali tuhle chamraď, už by Aslan nebyl na naší straně,“ pravil Čuchomech, když vylezli z jeskyně Černých skřítků.
„Aslan!“ opáčil Trumpkin vesele, ale opovržlivě. „Daleko víc by myslím vadilo, že bych s vámi nebyl já!“
„Ty v Aslana věříš?“ zeptal se Kaspian Nikabrika.
„Já budu věřit v kohokoli a cokoli,“ odpověděl Nikabrik, „jen když rozmlátí ty zatracené Telmaríny na cimprcampr nebo je vyžene z Narnie. V kohokoli a cokoli. V Aslana nebo v Bílou čarodějnici, rozumíš?“
„Tiše, tiše,“ mírnil ho Čuchomech. „Nevíš, co mluvíš. Ta byla horší než Miraz a všichni Telmaríni dohromady.“
„Na skřítky ne,“ řekl Nikabrik.
Další návštěva byla příjemnější. Šli stále dolů, až se před nimi otevřela lesnatá rokle, kterou protékala bystrá řeka. Její břehy se ztrácely v záplavě náprstníků a šípkových růží a bzučelo to tam množstvím včel. Tady se Čuchomech zastavil a znovu zavolal. Po chvíli Kaspian uslyšel dusot kopyt. Byl stále hlasitější, až se i zem začala chvět, a pak se z polámaných keřů vynořily čtyři nejvznešenější bytosti, jaké kdy Kaspian spatřil - veliký kentaur Horský vichr a jeho tři synové. Srst měl kaštanovou, krásně lesklou, a jeho širokou hruď pokrýval rudozlatý plnovous. Byl to prorok a hvězdopravec, a tak věděl, proč přicházejí.
„Ať žije král!“ zvolal. „Jsem hotov k boji a moji synové rovněž. Kdy bude bitva?“
Kaspian ani jeho přátelé dosud na skutečnou válku nepomyslili. Snad je někdy napadlo, že by mohli zkusit nájezd na nějakou lidskou usedlost, nebo snad zaútočit na nějakou loveckou výpravu, která by se pustila příliš hluboko do jižních lesů. Ale především zamýšleli prostě jen žít v lesích a jeskyních a zkusit tam vybudovat takovou skrytou Starou Narnii. Ale jakmile Horský vichr promluvil, poznali, že jde do
tuhého. .
„Myslíte, že bychom měli Mirazovi vypovědět val-ku“a vyhnat ho z Narnie?“ ptal se Kaspian.
„Co jiného?“ odpověděl kentaur. „Kam jinam se Vaše Výsost vydává oděna v plné zbroji a přepásána mečem?“
„Dokážeme to?“ tázal se jezevec.
„Teď je pravý čas,“ odpověděl Horský vichr. „Pozoruji oblohu, jezevče, neboť na mně je, abych se díval, a na vás, abyste si pamatovali. V nebeských síních se setkali Tarva a Almabil a zde na zemi znovu povstal syn Adamův, aby vládl zvířatům a dával jim jména. Naše hodina udeřila. Porada na Tanečním palouku musí být poradou válečnou.“
Mluvil takovým hlasem, že ani Kaspian, ani ostatní neváhali ani na okamžik: nyní se jim zdálo, že zvítězit ve válce je dost dobře možné a vypovědět ji nezbytně nutné.
Poledne už minulo, proto se u kentaurů zdrželi a pojedli z jejich zásob - pečivo z ovesné mouky, jablka, bylinky, víno a sýr.
Další místo, které se chystali navštívit, bylo sice docela blízko, ale museli k němu jít velkou oklikou, aby se vyhnuli oblasti osídlené lidmi. Konečně se pozdě odpoledne dostali do polí, obehnaných živými ploty a příjemně teplých. Tam se Čuchomech sklonil k díře v zelené stráni a zavolal. Ven vykoukl ten
poslední, koho by Kaspian čekal - mluvící myšák. Byl ovšem větší než obyčejné myši; když stál na zadních, měřil přes půl metru a uši měl skoro tak dlouhé jako králík, jenomže širší. Jmenoval se Rípčíp a byl to veselý, kurážný myšák. Po boku měl tenounký kord a kroutil si své dlouhé vousky, jako by to byl knír. „Je nás tu dvanáct, Výsosti,“ pravil se svižnou a elegantní úklonou, „a všechny své síly dáváme bezvýhradně k dispozici Vašemu Veličenstvu.“ Kaspian se usilovně (a úspěšně) bránil smíchu, ale přitom se stále nemohl zbavit myšlenky, že Rípčípa by šlo s celou jeho armádou strčit do nůše a odnést na zádech domů.
Vypočítat všechny bytosti, které Kaspian toho dne spatřil, by nám trvalo ještě hezkou chvíli - krtka Švihlíka Lopatičku, tři Křoupaly (byli to jezevci jako Čuchomech), zajíce Kamila nebo ježka Ředkvičku. Konečně si sedli ke studánce na kraji rovného travnatého prostranství, kolem dokola obklopeného urostlými jilmy, které na ně nyní vrhaly dlouhé stíny, neboť slunce už se chýlilo k západu, sedmikrásky se zavíraly a vrány letěly domů spát. Navečeřeli se ze zásob, které si přinesli s sebou, a Trumpkin si zapálil fajfku (Nikabrik byl nekuřák).
„Kdyby se nám tak ještě podařilo vzbudit rychle stromy a ten pramen,“ pravil jezevec, „řekl bych, že jsme dneska udělali kus pořádné práce.“

„A nemůžeme?“ zeptal se Kaspian.
„Ne,“ odpověděl Čuchomech. „Nemáme nad nimi moc. Když sem přišli lidé a začali kácet stromy a kalit vodu, upadly dryády a najády do hlubokého spánku. A to je pro nás veliká ztráta. Telmaríni se k smrti bojí lesů, a kdyby naši nepřátelé uviděli stromy, jak v hněvu povstávají proti nim, zbláznili by se strachy
a utíkali by z Narnie, co by jim nohy stačily.“
„Vy zvířata máte ale fantazii!“ pravil Trumpkin, který takovým věcem nevěřil. „Ale proč skončit u stromů a pramenů? Nebylo by ještě hezčí, kdyby se i kameny začaly samy od sebe vrhat na starého Miraze?“
Jezevec jen tiše zamručel a pak už bylo ticho, takže Kaspian málem usnul, když tu se mu najednou zazdálo, že z lesa za svými zády zaslechl slabounkou hudbu. Pomyslel si, že to byl asi jen sen, a otočil se na druhou stranu, že bude spát dál - ale jak se dotkl země, uslyšel nebo ucítil (co spíš, těžko říct) tiché bouchání nebo bubnování. Zvedl hlavu. Bubnování zesláblo, ale hudba se ozvala znovu, tentokrát jasněji. Znělo to jako píšťaly. Pak uviděl Čuchomecha, jak sedí zpříma a upřeně hledí do lesa. Měsíc jasně svítil - Kaspian tedy zřejmě spal déle, než si myslil. Hudba se ozývala blíž a blíž, divoká, a přece zasněná, a s ní se blížil dupot mnoha lehounkých nožek, až se konečně z lesa do měsíčního světla vynořily postavičky, o nichž Kaspian snil celý svůj život. Byly jen o málo vyšší než skřítci, ale mnohem štíhlejší a půvabnější. Na kudrnatých hlavách měly malé růžky, horní polovina těla se jim v bledém světle leskla, ale dolní vypadala jako
kozí. ,
„Faunové!“ zvolal Kaspian a vyskočil. V příštím okamžiku byli kolem něj. Všechno jim vysvětlit netrvalo, ani co by se blecha překulila, a hned přijali Kaspiana za svého. Než si stačil uvědomit, co dělá už tančil s nimi. Trumpkin se připojil též, i když ztěžka a křečovitě, a dokonce i Čuchomech se kolébal sem a tam a poskakoval, jak nejlépe uměl. Jenom Nikabrik zůstal na svém místě a tiše přihlížel. Faunové hráli na své rákosové píšťalky a kroužili kolem Kaspiana. Jejich zvláštní obličeje, smutné a veselé zároveň, se po něm stále otáčely. Desítky faunů tu byly - Mentius, Obentius, Dumnus, Voluns, Voltinus, Girbius, Nimienus, Nausus a Oscuns. Všechny je sem poslal Březolez.
Když se Kaspian příštího rána probudil, skoro nemohl uvěřit, že to všechno nebyl jenom sen. Ale na trávě všude kolem byly vidět otisky malých rozeklaných kopýtek.

OHROŽENÍ STARÉ NARNIE
Kapitola sedmá

Místo, na němž se setkali s fauny, nebylo samozřejmě nic jiného než Taneční palouk. Kaspian a jeho přátelé tam už zůstali až do noci, kdy se konala porada. Spát pod hvězdami, pít jen vodu ze studánky a jíst pouze oříšky a ovoce byla opravdu zvláštní zkušenost pro Kaspiana, zvyklého na pokojík ověšený gobelíny, lůžko s hedvábnými poduškami, jídlo na zlatých a stříbrných mísách a zástup služebnictva ve dvě v noci čekající na jeho rozkazy. Ale dosud nikdy mu nebylo tak blaze. Ještě nikdy se tak dobře nevyspal a nikdy mu nechutnalo líp; už se také začal otužovat a ve tváři teď vypadal jako opravdový král.
Pak přišla očekávaná noc a na louku se začali po jednom, po dvou, po třech nebo také po šesti, po sedmi trousit jeho rozmanití, zvláštní poddaní. Kaspianovi vždycky srdce poskočilo, když je viděl a slyšel jejich pozdravy. Přišli všichni, s nimiž se už setkal: medvědi Břicháči, Černí a Červení skřítci, krtci a jezevci, zajíci a ježci - a další, které dosud neznal: pět satyrů rudých jako liška, celý oddíl mluvících myší po zuby ozbrojených a vedených trubačem, pár sov a starý havran z Havraní skály. Konečně přišli kentauři a s nimi (což Kaspianovi vyrazilo dech) malý, ale čistokrevný obr Mrakotřas ze Šibeničního vrchu. Na zádech nesl koš nazelenalých skřítků, kteří přijali jeho nabídku, že jim bude dělat koně, a teď toho trpce litovali.
Medvědi Břicháči naléhali, aby se nejprve přistoupilo k hostině a rada se o něco odložila - řekněme na zítra. Rípčíp a jeho armáda shodně prohlašovali, že rady i hostiny mohou počkat, a podali návrh vzít útokem Mirazův zámek ještě této noci. Březolez a některé další veverky naopak tvrdili, že jíst a mluvit se dá zároveň, a že se tudíž ani rada, ani hostina odkládat nemusí. Krtci navrhovali obehnat trávník zákopy, ještě než se začne podnikat něco dalšího. Faunové zase měli za to, že by bylo vhodné zahájit nějakým důstojným tancem. Starý havran sice souhlasil s medvědy v tom, že není únosné konat radu ještě před hostinou, ale žádal o dovolení pronést nejprve krátkou řeč k celému shromáždění. Ale Kaspian, kentauři a skřítci všechny tyto návrhy zamítli a trvali na tom, aby se okamžitě zahájila válečná porada.
Nejprve bylo třeba všechny přimět, aby se utišili a posadili do velikého kruhu, a pak, což bylo mnohem obtížnější, přinutit Březoleza, aby přestal pobíhat sem a tam a hulákat: „Ticho! Všichni ticho! Bude mluvit král!“ Konečně Kaspian povstal - byl trošku nervózní. „Národe Narnie!“ začal, ale dál se už nedostal, neboť v tu chvíli zajíc Kamil pravil: „Pst! Blíží se člověk!“ Všichni shromáždění byli obyvatelé divočiny, zvyklí pronásledování, a tak v okamžiku strnuli jako sochy, Zvířata obrátila nosy směrem, který jim Kamil ukázal.
„Je to cítit jako člověk, a přece ne úplně jako člověk,“ zašeptal Čuchomech.
„Stále se blíží,“ řekl Kamil.
„Dva jezevci a vy tři skřítci,“ přikázal Kaspian, „připravte si luky a jděte mu tiše naproti.“
„To se hned vyřídí,“ pravil jeden z Černých skřítků s temným úšklebkem a připravil si šíp.
„Bude-li sám, nestřílejte. Přiveďte ho živého,“ řekl Kaspian.
„Proč?“ tázal se skřítek.
„Dělej, jak král poroučí,“ pravil kentaur Horský vichr.
Všichni tiše čekali a tři skřítci a dva jezevci se mezitím tiše kradli napříč paloukem ke stromům v severozápadním cípu.
„Stůj! Kdo tam?!“ zvolal pak nějaký skřítek ostře a bylo slyšet pár rychlých skoků. A chvilku poté se ozval hlas, který

Kaspian tak dobře znal: „Dobrá, dobrá, už jsem zneškodněn. Má zápěstí jsou vám plně k dispozici, ctění páni jezevci, ale neprokousněte mi je prosím skrz naskrz. Přál bych si mluvit s králem.“
„Profesor Kornélius!“ zvolal nadšeně Kaspian a vrhl se svému učiteli vstříc. Ostatní se nahrnuli kolem něj.
„Fuj,“ pravil Nikabrik. „Poloskřítek. Odrodilec. Mám mu prohnat krkem meč?“
„Pomalu, Nikabriku, pomalu,“ mírnil ho Trumpkin. „Za svůj původ nikdo nemůže.“
„Představuji vám svého nejlepšího přítele,“ pravil Kaspian. „Zachránil mi život. A komu se jeho společnost nezdá, může okamžitě opustit mé vojsko. Nejmilejší pane profesore, jsem tak rád, že vás opět vidím. Jak se vám podařilo nás najít?“
„Stačilo pár triviálních kouzel, Výsosti,“ pravil profesor, stále ještě udýchaný, jak ho sem rychle přivedli. „Ale teď není čas se tím zabývat. Musíme odtud okamžitě všichni zmizet. Jste už vyzrazeni a Miraz je na cestě. Do zítřejšího poledne budete obklíčeni.“
„Vyzrazeni!“ zvolal Kaspian. „Kým, prosím vás?“
„Nepochybně nějaký další poloskřítek,“ poznamenal Nikabrik.
„Vaším koněm Bohatýrem,“ odpověděl profesor Kornélius. „Chudák zvíře nic lepšího nevědělo a když jste z něj spadl, vrátilo se samozřejmě zpátky do své stáje na zámku. Tak vyšel najevo váš útěk. Hned jsem se také vytratil, neboť jsem nijak netoužil po výslechu v Mirazově mučírně. Má křišťálová koule mi poradila, kde vás hledat. Ale po celý den - to bylo především
- jsem viděl v lesích Mirazovy pátrací skupiny. Včera jsem se dozvěděl, že vytáhlo jeho vojsko. Ani bych neřekl, že někteří z vašich - ehm - čistokrevných skřítků jsou tak dobří zálesáci, jak by se dalo předpokládat. Nechali jste všude stop jak máku. Veliká neopatrnost. Ale v každém případě je teď Miraz varován, že Stará Narnie není tak mrtva, jak doufal, a už ho máme v patách.“
„Hurá!“ zvolal tenounký pronikavý hlásek odněkud zdola u páně profesorových nohou. „Jen ať přijde! Prosím jen, aby mne a moje lidi postavil král do prvních řad!“
„Pro všechno na světě!“ zvolal profesor Kornélius. „Vaše Výsost snad má ve svém vojsku i luční kobylky
- či komáry?“ Shýbl se, pozorně se podíval skrz brýle a pak se rozesmál.
„Ať mě Lev,“ zaklel, „on je to myšák! Vážený pane myšáku, je mi velikou ctí se s vámi seznámit a doufám, že naše známost bude zdárně pokračovat. Cením si setkání s tak chrabrým živočichem.“
„Mé přátelství máte mít, učený muži,“ zapištěl Rípčíp v odpověď. „A pokud se snad o vás některý skřítek
- či obr - v tomto vojsku špatně zmíní, bude mít co dělat s mým mečem!“
„Proč mařite čas tímhle šaškováním?“ mrzel se Nikabrik. „Co je v plánu dál? Bitva, nebo útěk?“ „Bude-li třeba, bitva,“ odpověděl Trumpkin. „Ale
dosud jsme na ni připraveni jen stěží a toto místo by se sotva dalo udržet.“
„Mně se pomyšlení na útěk moc nezdá,“ pravil Kaspian.
„Slyšíte?“ zvolali medvědi Břicháči. „Ať už uděláme cokoli, hlavně prosím žádný útěk. Především nikoli před večeří - a také ne moc brzo po ní.“
„Kdo utíká první, nemusí vždy utíkat naposled,“ pravil kentaur. „A proč bychom si měli připustit nepřítele k tělu, místo co bychom si sami vybrali pozici? Měli bychom se poohlédnout po nějakém vhodném místě.“
„To je moudrá rada, Výsosti,“ řekl Čuchomech.
„Ale kde ho budem hledat?“ ptali se jiní.
„Výsosti,“ pravil profesor Kornélius, „a vy, vážené lesní bytosti, podle mého názoru bychom měli uprchnout na východ po proudu řeky do hlubokých lesů. Telmaríni ta místa nenávidí. Vždy se báli moře a toho, co by mohlo přes moře přijít. Proto tam nechali ty lesy vyrůst. Pokud pověsti mluví pravdu, v ústí řeky stojí starobylý hrad Cair Paravel. Celá ta oblast je nám nakloněna příznivě a našim nepřátelům nepříznivě. Musíme se dostat na Aslanovu stráž.“
„Aslanova stráž?“ ozvalo se z několika stran. „Co je to?“
„Leží v srdci hlubokých lesů a je to mohutný násep, který Narniané kdysi navršili na jednom místě, opředeném mnoha kouzly, na němž stával - a možná dosud stojí - jeden velmi zvláštní kouzelný kámen. Uvnitř je mnoho chodeb a jeskyní a ten kámen stojí v hlavní jeskyni. Je tam dost místa na zásoby a ti z nás, kteří se budou potřebovat skrýt a jsou zvyklí žít pod zemí, mohou v jeskyních bydlet. Zbytek se může utábořit v lese. V případě nouze se všichni, mimo tohoto vynikajícího obra, můžeme stáhnout dovnitř a tam budeme mimo dosah jakéhokoliv nebezpečí, až na smrt hlady.“
„Přece jen je to výhoda, mít ve vojsku vzdělaného člověka,“ poznamenal Čuchomech; ale Trumpkin si mumlal pod fousy: „Kejdy a knedlíky, kdyby se tak náš štáb zajímal spíše o zbraně a zásoby než o báje a pověsti!“ Ale s Kornéliovým návrhem souhlasili všichni a ještě téže noci, jen o půl hodiny později, se vydali na pochod. Než vyšlo slunce, byli na Aslanově stráži.
Bylo to skutečně místo vzbuzující úctu. Na vrcholu jednoho kopce stál druhý, oblý a zelený, už odedávna obrostlý stromy; vedla do něj jediná malinká dvířka. Chodby uvnitř byly pro toho, kdo se v nich nevyznal, hotovým bludištěm. Byly vyzděny hladkými kameny a v matném světle zahlédl Kaspian na kamenech zvláštní postavy, ornamenty a obrázky, mezi nimiž se znovu a znovu objevoval Lev. Zdálo se, že to všechno náleží k ještě starší Narnii, než byla ta, o níž Kaspianovi vyprávěla chůva.
Přibližně tehdy, když se utábořili na Aslanově stráži a okolo ní, se začalo štěstí obracet proti nim. Špehové krále Miraze brzy vypátrali jejich nové ležení a ten přitáhl se svým vojskem na kraj lesa. A jak už to bývá, ukázalo se, že jeho vojsko je silnější, než očekávali. Kaspianovi nebylo zvláště lehko u srdce, když se díval, jak přijíždějí další a další oddíly. A ať už se Mirazovi lidé báli lesa nebo ne, Miraze se báli víc a na jeho rozkaz se pouštěli do boje i hluboko v lesích a občas nebezpečně blízko u Stráže. Kaspian a velitelé jeho vojska samozřejmě také pořádali výpravy do otevřené krajiny. A tak

se bojovalo každý den a někdy i v noci - ale Kaspianova strana vždy utrpěla víc.
Pak přišla noc, kdy se všechno dařilo tak mizerně, jak si jen dovedete představit, a celodenní déšť za soumraku ustal, jen aby mohla začít lezavá zima. Toho rána Kaspian naplánoval svou zatím největší bitvu a všichni do ní složili všechny své naděje. On sám a většina skřítků měli za rozbřesku napadnout Mirazovo pravé křídlo a mezitím mu měl do zad z jiného místa vpadnout obr Mrakotřas s kentaury a některými divočejšími zvířaty a pokusit se odříznout pravé křídlo od zbylého vojska. Ale nic z toho se nepodařilo. Nikdo Kaspiana nevaroval (neboť v té době to už v Narnii nikdo nevěděl), že obři nejsou nijak zvlášť chytří. Chudák Mrakotřas v tomto ohledu svůj rod nezapřel, i když byl jinak chrabrý jako lev. Vyrazil ve špatný čas a ze špatného místa a jak jeho oddíl, tak Kaspianův utrpěl těžké ztráty a nepříteli téměř neuškodil. Raněn byl ten nejlepší z medvědů, ošklivé rány si odnesl jeden z kentaurů a jen málokdo z Kaspianova oddílu vyvázl bez úhony. Byla to toho dne velmi zachmuřená společnost, která pod stromy, z nichž jim ustavičně kapalo za krk, pojídala svůj sporý večerní příděl.
Nejsmutnější byl ubohý obr Mrakotřas. Byl si vědom toho, že to všechno je jeho vina. Tiše seděl a z očí mu kanuly veliké slzy; ty se hromadily na špičce jeho nosu, až konečně s hlučným plesknutím spadly na tábor myšáků, kteří se právě jakžtakž zahřáli a začínali tlouct špačky, Hned vyskočili a začali si vytřásat vodu z uší a ždímat pokrývky a pronikavými, leč důraznými hlásky se obra tázali, zda si nemyslí, že jsou i bez podobných vtípků mokří dost. Tu se probudili jiní a myšákům řekli, že si je najali jako zvědy a ne jako kapelu, a zda by tudíž nemohli být zticha. Mrakotřas se po špičkách plížil na nějaké místo, kde by se mohl v klidu vybrečet, a šlápl na něčí ocas a ten někdo (prý to byla liška) ho kousl. A tak měli všichni špatnou náladu.
Ale v tajné, kouzelné místnosti v samém srdci Aslanovy stráže se mezitím král Kaspian, Kornélius, jezevec, Nikabrik a Trumpkin sešli k poradě. Strop podpíraly mohutné starodávné sloupy. Uprostřed stál ten kouzelný kámen - Kamenný stůl, uprostřed puklý, a pokrytý něčím, co kdysi asi byla písmena, ale za dlouhá léta, kdy nad stolem ještě nebyl navršen násep, je vítr, déšť a sníh téměř smazaly. Neseděli však kolem Kamenného stolu - pro tak všední použití byl příliš kouzelný. Seděli na kládách kousek opodál a měli tam hrubý, dřevěný stůl s velikou hliněnou lampou, která ozařovala jejich bledé tváře a vrhala po stěnách veliké
stíny.
„Pokud chce Vaše Výsost Rohu použít," pravil Čuchomech, „myslím, že nastala vhodná chvíle." Kaspian jim ovšem již před několika dny o této cenné věci řekl.
„Jsme jistě ve veliké nouzi," odpověděl Kaspian. „Ale těžko říct, zda jsme opravdu v krajní nouzi. Co když ho teď použijeme a pak přijde ještě něco horšího?"
„Když se na to budete dívat takhle," řekl Nikabrik, „nepoužijete ho vůbec, nebo až už bude příliš pozdě."
„S tím souhlasím," řekl profesor Kornélius.
„A co tomu říkáš ty, Trumpkine?" tázal se Kaspian.
„Já?" pravil Červený skřítek, který až dosud naslouchal s naprostým nezájmem. „Výsosti, však víte, že ten váš roh - a támhleten přeražený kámen - a toho vašeho krále Petra - a lva Aslana - si necením za jeden solidní kočičí chlup. Pro mne za mne si na roh trubte po libosti. Trvám pouze na tom, aby se o tom vojsku nic neříkalo. Nemá cenu vzbuzovat naděje na
zázračnou pomoc, když nás (a tím jsem si jist) čeká jen zklamání."
„V tom případě v Aslanově jménu zatroubíme na roh královny Zuzany," pravil Kaspian.
„Myslím, že bychom předtím měli zařídit ještě něco.'. Výsosti," řekl profesor Kornélius. „Jaká pomoc přijde, to nevíme. Možná přijde pres moře sám Aslan. Spíše však se z dávné minulosti vrátí Nejvyšší král Petr a jeho vznešení spoluvládci. Ale v každém případě si nejsme jisti, zda pomoc přijde právě na toto místo."
„Ještě jsi neřekl nic pravdivějšího," poznamenal Trumpkin.
„Podle mého názoru," pokračoval profesor, „přijdou - Či On přijde - na jedno z míst, svázaných s narnijskou minulostí. Místo, na němž právě sedíme, je z nich nejstarší a nejkouzelnější a řekl bych tedy, že zde se pomoc objeví nejspíš. Ale jsou tu ještě dvě jiná místa. Jedním z nich je Výspa u Lucerny, kus cesty proti proudu řeky, západně od Bobří hráze, neboť tam se královské děti podle pověsti poprvé objevily v Narnii. Druhé je dole, v ústí řeky, kde kdysi stával jejich hrad Cair Paravel. Kdyby přišel sám Aslan, bylo by toto místo nejlepší na setkání s ním, neboť všechna vyprávění se shodují v tom, že to je syn Velkého zámořského císaře a přes moře tudíž přichází. Navrhuji proto někoho poslat na obě místa, nahoru k Lucerně a dolů k ústí řeky, aby je - nebo jej - nebo to sem přivedli."
„To jsem si mohl myslet," bručel Trumpkin. „Nejenže celou tou komedií nezískáme žádnou pomoc, navíc přijdeme o dva bojovníky."
„Koho navrhujete poslat, pane profesore?" ptal se
Kaspian.
„Proniknout nepozorovaně nepřátelským územím, na to jsou nejlepší veverky," řekl Čuchomech.
„Všechny naše veverky," řekl Nikabrik, „- a moc jich nemáme - jsou velmi lehkovážné. Jediný, komu bych svěřil takový úkol, je Březolez."
„Dobrá, jeden z nich bude Březolez," pravil Kaspian. „A druhý? Já vím, že bys šel, Čuchomechu, ale chybí ti rychlost. Vám, pane profesore, také."
„A já jít nechci," prohlásil Nikabrik. „Uprostřed těchhle všech zvířat a lidí tu musí zůstat nějaký skřítek, aby dohlédl na to, zda se se skřítky slušně zachází."
„Hromy a hrachory!" zvolal Trumpkin. „Takhle se mluví s králem? Pošlete mne, Výsosti, já půjdu."
„Myslel jsem, Trumpkine, žes' rohu nevěřil," řekl Kaspian.
„A také nevěřím, Výsosti. Ale to s tím nemá co dělat. Mohu zrovna tak dobře umřít tady jako při hledání pár pohádkových bytostí. Vy jste můj král. Vím, jaký je rozdíl mezi udílením rad a přijímáním rozkazů. Mou radu jste slyšel a

teď je čas na rozkazy.“
„Tohle ti, Trumpkine, nikdy nezapomenu,“ pravil Kaspian. „Pošlete někdo pro Březoleza. A kdy mám na len Roh zatroubit?“
„Mohli bychom počkat na východ slunce, Výsosti,“ řekl doktor Kornélius. „To v bílé magii někdy pomáhá.“
Chviličku později už tu byl Březolez a oni mu vysvětlili jeho úkol. Jako většina veverek přímo přetékal odvahou, nedočkavostí, energií, nadšením a touhou po dobrodružství (o domýšlivosti ani nemluvě), a tak byl připravený vyrazit ještě dřív, než domluvili. Umluvili se, že Březolez půjde k Lucerně, zatímco na Trumpkina zbude kratší cesta k ústí řeky. Oba ve
spěchu pojedli a vydali se na cestu, provázeni vřelými díky a přáním všeho dobrého od krále, jezevce a Kornelia.

JAK SE DOSTALI Z OSTROVA
Kapitola osmá

„No,“ pravil Trumpkin (už jste určitě poznali, že to byl on, kdo tento příběh vyprávěl čtyřem dětem sedícím na trávě v bývalé hodovní síni hradu Cair Paravel), „a tak jsem strčil do kapsy pár kůrek, odložil všechny zbraně až na dýku a před úsvitem jsem vyrazil do lesů. Už jsem byl na cestě hodnou chvíli, když jsem zaslechl zvuk, jaký jsem v životě ještě neslyšel. Nikdy na to nezapomenu. Vzduch ho byl plný. Byl hlasitý jako pořádný hrom, ale mnohem táhlejší, čistý a něžný jako vzdálená hudba, ale přitom se v něm lesy zachvěly od kořene. A tu jsem si řekl - ať se propadnu, jestli tohle není ten Roh. Pak mě napadlo, proč na něj asi nezatroubili dřív …“
„Kolik bylo hodin?“ zeptal se Edmund.
„Něco mezi devátou a desátou,“ řekl Trumpkin,
„Zrovna když jsme byli na nádraží!“ zvolaly děti a pohlédly na sebe zářícíma očima.
„Prosím, povídejte dál,“ vyzvala skřítka Lucinka.
„Tak jak už jsem říkal, podivil jsem se, ale šel jsem dál, co mi nohy stačily. Šel jsem celou noc - no, a jako bych neměl víc rozumu než obr, jsem si dneska na úsvitě zkusil zkrátit cestu přes nechráněnou krajinu, abych nemusel obcházet velkou říční zátoku - a chytili mě. Vojsko ne, jenom jeden nadutý starý trouba, který spravuje malou tvrz, poslední z pevností, které má Miraz směrem k pobřeží. Snad ani nemusím říkat, že
že mne nevyrazili ani jedno pravdivé slovo, ale byl jsem skřítek, a to stačilo. Ale, u všech nedovařených koryšů! Bylo to přece jen štěstí, že ten správce byl takový nadutý starý trouba. Jiný by mě na místě připíchnul k zemi. Ale on musel mít velikou exekuci
- dal mne poslat „k duchům“ s celou parádou. A pak tato mladá dáma“ (pokynul hlavou směrem k Zuzaně) „předvedla své lučištnické umění - a mohu říci, že bylo co předvádět - a tady mě máte. Pochopitelně beze zbraně, neboť celou mou zbroj si nechali.“ Pak si vyklepal dýmku a znovu ji nacpal.
„Pánové,“ pravil Petr, „tak to byl roh - tvůj roh, Zuzko, co nás včera dopoledne přitáhlo sem z toho nádraží! Těžko se tomu věří, ale všechno to do sebe zapadá!“
„Nevím, proč by se tomu nedalo věřit,“ řekla Lucinka, „když už normálně v kouzla věříme. Víš, kolik je příběhů o přivolání lidí z jednoho místa - nebo světa
- na druhý? Víš, třeba v Tisíci a jedny noci - tam si přivoláš džina a on musí přijít. A my jsme museli zrovna tak.“
„To je pravda,“ řekl Petr. „Ono to vypadá zvláštní, protože ve všech pohádkách volá někdo z našeho světa. Nikoho ani nenapadne, aby si lámal hlavu, odkud ti džinové přicházejí.“
„A teď víme, jak při tom džinoví je,“ zasmál se Edmund. „No! Není to zrovna žádná slast, když si na nás může někdo takhle písknout. Je to horší, než co náš tatínek vypráví o životě na telefonu.“
„Ale přece tady chceme být, ne?“ řekla Lucinka. „Když nás tu chce mít Aslan,“
„Mimochodem,“ ozval se skřítek, „co budeme dělat teď? Asi bych se měl vypravit zpátky za králem Kas- pianem a oznámit mu, že se pomoc nedostavila.“
„Jak to, nedostavila?“ protestovala Zuzana. „Vždyť to fungovalo. Jsme tady.“
„Ehm - ehm - ano, ovšem. To vidím,“ pravil
skřítek. Fajfka se mu asi ucpala nebo co (každopádně
ji teď horlivě čistil). „Ale - no - víte, mám dojem …“
„To ti ještě nedošlo, kdo jsme?“ zvolala Lucinka.
„Ty jseš fakt ale moula!“
„Řekl bych, že jste ty čtyři děti ze starých pověstí,“ odvětil Trumpkin. „A samozřejmě mě velice těší, že vás poznávám. A nepochybně je to celé velmi zajímavé. Ale - neurazíte se?“ a znovu se zarazil.
„Tak dělej už a řekni, co jsi načal,“ pobízel Edmund.
„No dobrá, ale nesmíte se urazit,“ pravil Trumpkin. „Chápete, král a Čuchomech a profesor Kornélius čekali - jestli mi rozumíte - nějakou pomoc. Prostě, abych tak řekl, představovali si vás jako zdatné válečníky. Takhle - my máme samozřejmě děti hrozně rádi a vůbec, ale právě teď, uprostřed války - ale myslím, že mi rozumíte.“
„Prostě si myslíš, že nejsme k ničemu!“ prohlásil Edmund a zrudl.
„Hlavně se prosím vás neurážejte,“ skočil mu skřítek do řeči. „Ujišťuji vás, moji milí malí přátelé …“ „Malí, to je zrovna od tebe už trošku moc!“ vybuchl Edmund a vyskočil. „Podle všeho ani nevěříš, že jsme vyhráli bitvu u Beruny? Říkej si co chceš, mně je to fuk, protože vím …“
„Přece se nezačnem hádat,“ mírnil ho Petr. „Pojďte, dáme mu novou zbroj z klenotnice, my si vezmeme taky a pak si popovídáme.“ „Není mi jasný, co tím chceš …“ začal Edmund, ale
Lucinka mu pošeptala do ucha: „Nebylo by lepší udělat, co Petr říká? Vždyť víš, že je to Nejvyšší král. Myslím, že má

něco za lubem.“
Edmund tedy souhlasil a s jeho baterkou sestoupili všichni, Trumpkina nevyjímaje, do tmy, zimy, prachu a lesku klenotnice.
Skřítkovi se zajiskřilo v očích, když spatřil to bohatství na policích (musel si stoupnout na špičky, aby vůbec viděl), a mručel si pod fousy. „Ne, tohle by Nikabrik nikdy neměl vidět, nikdy.“ Celkem snadno pro něj našli drátěnou košili, meč, přilbu, štít, luk a toulec se šípy, všechno v trpasličí velikosti. Přilba byla měděná, zdobená rubíny, a meč měl jílec vykládaný zlatem - Trumpkin takové bohatství v životě neviděl, natož aby ho vlastnil. Také děti si oblékly drátěné košile a přilby. Pro Edmunda našli meč a štít a pro Lucinku luk - Petr a Zuzana už měli u sebe svoje dárky. Když stoupali po schodech zpátky v plné zbroji a v srdci už daleko víc Narniané a daleko míň čtyři školní děti, zdrželi se kluci pozadu a na něčem se domlouvali. Lucinka zaslechla, jak Edmund říká: „Ne, nech to na mně. Dá mu to víc za vyučenou, když vyhraju, a míň nás to poškodí, když prohraju.“ „Dobře,“ souhlasil Petr.
Venku na denním světle se Edmund velice zdvořile obrátil ke skřítkovi a pravil: „Rád bych se vás na něco zeptal. Děti jako my nemají tak často příležitost poznat velikého bojovníka, jako jste vy. Nedal byste si se mnou krátký šermířský zápas? Bylo by to od vás moc hezké.“
„Ale, mládenče,“ odvětil Trumpkin, „ty meče jsou ostré.“
„Já vím,“ řekl Edmund, „Ale vy si mě přece nepus-
títe k tělu a klidně mě dokážete odzbrojit, aniž byste mi ublížil.“
„Je to nebezepečná hra,“ řekl Trumpkin. „Ale když to bereš takhle, mužem to zkusit.“
V okamžiku byly oba meče venku. Ostatní tři seskočili z pódia a přihlíželi. Stálo to za podívanou. Nebylo to jako ty směšné souboje na meče, jaké vidíte na jevišti. Nebylo to ani jako souboje na kordy, které jsou někdy lepší. Tohle byl opravdický souboj na meče. Jde při tom hlavně o to, abyste zasáhli soupeřovy nohy, neboť na nich nemá žádnou zbroj. A když se on snaží zasáhnout vaše, musíte vyskočit do vzduchu, aby rána šla pod nimi. V tom měl skřítek velkou výhodu, neboť Edmund byl o mnoho vyšší a musel se ustavičně shýbat. Myslím, že ještě před 24 hodinami neměl Edmund žádnou šanci. Ale narnijský vzduch už na něm chvíli pracoval od té doby, co se dostali na ostrov, takže se mu do krve vrátily všechny vybojované bitvy a jeho ruce a prsty si vzpomněly, co se kdysi naučily. Teď to byl znovu král Edmund. Oba soupeři kolem sebe kroužili znovu a znovu, padala rána za ranou, až se Zuzana, která si nikdy na podobné věci nezvykla, neudržela a zvolala: „Opatrně, prosím vás!“
A pak najednou, tak rychle, že se ani nedalo postřehnout, jak se to stalo (pokud ovšem někdo nevěděl - jako Petr - co a jak), Edmund švihl mečem zvláštním způsobem, skřítkovi vyletěl meč z ruky a Trumpkin si mnul prázdnou dlaň asi jako po tvrdším úderu míčem.
„Doufám, že jsem ti nijak neublížil, milý malý příteli,“ pravil udýchaný Edmund a vrátil svůj meč do pochvy.
„Teď je mi to jasné,“ pravil Trumpkin suše. „Umíš trik, který neznám.“
„To je fakt,“ nato Petr. „I ten nejlepší šermíř nemá šanci, když si na něm někdo vyzkouší neznámý trik. Myslím, že by se Trumpkinovi měla dát ještě jedna možnost. Co kdyby sis dal s mou sestrou soutěž v lukostřelbě? Tam žádné triky neplatí.“
„Vy si ze mne děláte legraci, už to vidím,“ řekl skřítek. „Jako bych nevěděl, jak umí střílet, po tom dnešním ránu. Ale každopádně to mohu zkusit.“ Mluvil mrzutě, ale oči se mu vyjasnily, neboť byl mezi svými vyhlášený lučištník. Vyšli na nádvoří. „Co bude cíl?“ zeptal se Petr. „Támhle to jablko na tý větvi, co visí přes zeď, by snad šlo,“ řekla Zuzana.
„Výborně, děvenko,“ řekl Trumpkin. „Myslíš to žluté skoro uprostřed brány?“
„Ne, to ne,“ řekla Zuzana. „To červený nahoře, nad hradbou,“
Skřítkův úsměv pohasl. „To je spíš třešinka než jablko,“ zamručel, ale nahlas neřekl nic.
Hodili si mincí, kdo bude střílet první (hlavně kvůli Trumpkinovi, který takové losování ještě neviděl), a Zuzana prohrála. Střílet se mělo z vrcholu schodiště, které vedlo ze síně na nádvoří. Z toho, jak skřítek poklekl a vzal do ruky luk, bylo jasně vidět, že mu to není cizí.
Teď pustil tětivu. Byla to krásná rána. Šíp se otřel o jablíčko, až se zachvělo, a dolů se snesl lístek. Pak postoupila po schodech nahoru Zuzana a připravila si luk. Neměla ze soutěže takové potěšení jako Edmund - ne snad, že by si myslela, že jablíčko nezasáhne, ale protože byla tak citlivá, že jí bylo opravdu líto porazit někoho, kdo prohrál už předtím. Skřítek ji dychtivě sledoval, jak pozvedá luk. O chviličku později se ozvalo měkké žuchnuti, které bylo v tom tichu dobře
slyšet, a jablíčko leželo v trávě probodnuté Zuzaniným šípem.
„Bezva, Zuzko,“ křičely děti.
„Ta rána nebyla lepší než tvoje,“ řekla Zuzana skřítkovi. „Asi trochu zafoukal vítr, když jsi střílel.“
„Nic mi nenamlouvej,“ řekl Trumpkin. „Žádný vítr nefoukal. Vím, kdy jsem na lopatkách. Nebudu dokonce ani mluvit o tom, že mi ta rána, co jsem chytil naposled, nepůsobí žádné potěšení, když dám ruku hodně dozadu …“
„Ty jsi raněný,“ zvolala Lucinka. „Ukaž honem!“
„To není podívaná pro malé holčičky,“ pravil Trumpkin, ale opravil se. „Už zase mluvím jako starý trouba,“ řekl. „Asi můžeš být zrovna tak dobrý ranhojič, jako je tvůj bratr dobrý šermíř a tvá sestra dobrý lučištník.“ Posadil se na schodech, sundal si drátěnou košili a pak i košili obyčejnou, čímž obnažil paži chlupatou a svalnatou (tvarem) asi jako paži námořníka, ale velikostí tak pro dítě. Na rameni měl obrovský obvaz, který Lucinka odvinula. Ukázala se ošklivá rána, hodně zhnisaná. „Chudáčku Trumpkine,“ řekla Lucinka. „To je hrůza.“ Pak do rány opatrně kápla jednu kapku silice ze své lahvičky.
„Jej. Helemese. Cos to udělala?“ řekl Trumpkin. Ale ať otáčel hlavu a šilhal a tahal si fousy, jak chtěl, na rameno si nedohlédl. Pak se ho pokusil nahmatat a kroutil si přitom ruce a prsty asi jako ten, kdo se chce podrbat na nějakém nedostupném místě na zádech. Pak švihl paží, zvedl ji vzhůru a vyzkoušel všechny svaly, a konečně vyskočil a zvolal:

„Milión blech! Je zdravá. Je jak nová!“ Tu se hlasitě rozesmál a pravil: „Tak si myslím, že jsem ze sebe udělal takové ťululum, jakému mezi skřítky není rovno. Doufám, že jste se neurazili. Ponížený služebník Vašich Výsostí, ponížený služebník. A vřelé díky za záchranu života, vyléčeni, snídani - a poučení.“
Děti odpověděly, že je všechno v pořádku a aby na to už nemyslel.
“Tak a teď,“ pravil Petr, “pokud nám teda už chceš
věřit…“
„To chci,“ prohlásil skřítek.
„Pak je jasný, co nám jedině zbejvá. Musíme se hned vydat za Kaspianem.“
„Čím dřív, tím líp,“ řekl Trumpkin. „Mou hloupostí už jsme promarnili skoro hodinu.“
„Cesta kterou jsi přišel, bude nám trvat asi dva dny My nemůžem strávit celou noc na pochodu jako skřítkové.“ Pak se obrátil k ostatním. “To, čemu Trumpkin říká Aslanova straž, není určitě nic jinýho než Kamennej stůl. Odtamtud to bylo asi půl dne cesty, vzpomínáte si, dolů k Berunskýmu brodu …
“Teď se to tam jmenuje Berunský most,“ poznamenal Trumpkin.
„Za našich časů tam most nebyl,“ řekl Petr. A od Beruny sem to bylo něco přes jeden den. Když jsme šli pomalu došli jsme se domů tak drchej den okolo
svačiny. Když půjdeme hodně rychle, bude to trvat tak
den a půl.“
„Ale hele,“ řekl Edmund, „copak musíme jít tou samou cestou jako náš Milý Malý Přítel?“
„Veličenstvo, jestli vám na mně jen trochu záleží nechte už toho,“ řekl skřítek
“No dobrá,“ řekl Edmund. “A můžu říkat náš
MMP?“
„Edmunde, prosím tě!“ ozvala se Zuzana Co z toho máš!“
„Jen ho nech děvenko - tedy Vaše Veličenstvo “ smál se Trumpkin. „Pro žert ještě nikomu noha neupadla.“ (Od té doby mu často říkali MMP, až skoro zapomněli, jak to vzniklo.)
„Tak jak jsem říkal,“ pokračoval Edmund, „nemusíme jít stejnou cestou. Mohli bysme třeba veslovat kousek k jihu k zátoce Čistá voda a do ní. Tak bysme se dostali za Kamennej stůl a pokud budeme na vodě budeme v bezpečí. Když vyrazíme hned, dostanem se k Čistý vodě ještě dneska, trochu si zdřímnem a brzy ráno budeme u Kaspiana.“
„To je výhoda, když někdo zná pobřeží,“ řekl Trumpkin. „O Čisté vodě nikdo z nás nic neví.“
„Co jídlo?“ ptala se Zuzana.
„Jablka nám stačí,“ řekla Lucinka. „Pojďte už přece. Už jsme tu skoro dva dni a ještě jsme neudělali vůbec nic.“
„A ať si nikdo nemyslí, že si podruhý udělá z mýho klobouku sak na ryby,“ dodal Edmund.
Vyrobili provizorní tašku z jedné pláštěnky a naplnili ji jablky. Pak se pořádně napili ze studny (věděli, že až do přistání už žádnou sladkou vodu mít nebudou) a sešli k loďce. Jen neradi se rozloučili s hradem Cair Paravel - byl sice v rozvalinách, ale doma bylo přece jen doma.
„MMP bude kormidlovat,“ řekl Petr, „a já s Edem si sedneme k veslům. Počkej ještě. Nejdřív si sundáme drátěný košile - však se pořádně zapotíme i bez nich. Holky si sednou na příď a budou MMP navigovat, protože nezná cestu. Řiďte nás nejdřív kus do moře,' než se dostaneme za ostrov.“
Za chvilku už měli zelené lesnaté pobřeží ostrova daleko za sebou, mysy a zátoky se ztrácely a loď se mírně houpala na vlnách. Moře se vyjasnilo, v dálce krásně zmodralo, ale blízko u loďky bylo pěnivé a zelené. Ve vzduchu to slaně vonělo a bylo úplné licho až na šumění vln a pleskání vody o dno loďky a šplouchání vesel a cvakání jejich zámků. Začalo být horko.
Lucinka a Zuzana si na přídi libovaly. Nahýbaly se dolů a snažily se dosáhnout do vody, což se jim skoro nikdy nepodařilo. Bylo vidět až na dno - světlé, písčité, místy prorostlé červenými řasami.
„Je to jako kdysi,“ řekla Lucinka. „Pamatuješ, jak jsme pluli na Terebintou - do Halmy - na Sedm ostrovů - nebo na Osamělý ostrovy?“
„Ano,“ řekla Zuzana, „a na naši velikou loď, která se jmenovala Mořská krasavice a měla na přídi labutí hlavu a až do půlky labutí křídla?“
„A hedvábný plachty, a ty veliký lucerny na zádi …“
„A jak jsme na zádi měli hostiny a tanec.“
„A jak jsme jednou, pamatuješ, měli v lanoví hudebníky, co hráli na píšťaly, a bylo to jak hudba Z nebe . ..“
Pak Zuzana vystřídala Edmunda u vesla a on si šel sednout na příď k Lucince. Už minuli ostrov a teď bylo pobřeží blíž - zalesněné a opuštěné. Možná by se jim docela líbilo, kdyby nepamatovali Časy, kdy se po něm volně prohánět vítr a všude bylo živo a veselo.
„Tohle je práce pro vraha,“ utrousil Petr.
„Nechceš vystřídat?“ zeptala se Lucinka.
„To bys neutáhla,“ řekl Petr krátce - ne snad že by se zlobil, ale nemohl plývat silami na mluvení.

CO VIDĚLA LUCINKA
Kapitola devátá

Než objeli poslední mys a dostali se do Čisté vody, byli kluci a Zuzana od veslování k smrti unaveni a Lucinku od sluníčka a blýskání vody rozbolela hlava. Ba i Trumpkin už toužil mít tu cestu z krku. Kormidelnická lavička byla určena pro člověka, takže skřítek nedosáhl nohama na zem - a každý ví, jak je to už za pět minut nepohodlné. A čím byli

unavenější, tím měli míň kuráže. Doposud děti myslely jen na to, jak se dostat ke Kaspianovi. Teď uvažovaly, co si vlastně počnou, až se k němu dostanou, a jak to zařídit, aby hrstka skřítků a lesních bytostí porazila vojsko dospělých lidí.
Jak tak zvolna veslovali vzhůru točitou zátokou Čistá voda, začalo se stmívat a setmělo se ještě víc, když se břehy k sobě přiblížily a větve stromů se nahoře setkaly. Za zády jim umlklo šumění moře a nastalo takové ticho, že bylo slyšet zurčení potůčků, které sem přitékaly z lesa.
Konečně se vypotáceli na břeh, příliš unaveni, než aby jen pomysleli na rozdělávání ohně, a dokonce i večeře, sestávající z pouhých jablek (třebaže měli většinou pocit, že už se nikdy nebudou moci na jablko ani podívat), jim připadala přijatelnější než pokoušet se něco chytit nebo zastřelit. Po chvíli tichého žvýkám se všichni stulili k sobě do mechu a suchého listí mezi čtyřmi silnými buky.
Kromě Lucinky usnuli všichni okamžitě. Lucinka byla daleko méně unavená, a tak jí dalo víc práce se nějak pohodlně uvelebit. Až dosud si také nevzpomněla že všichni skřítci chrápou. Dobře věděla, že jeden z nejlepších způsobů, jak usnout, je přestat se o to snažit a tak otevřela oči. Skulinou mezi větvemi a kapradím bylo vidět kousíček vodní hladiny a nebe nad ní Pak spatřila znovu zářivé narnijské hvězdy a při vzpomínce jí zatrnulo u srdce. Znala je lépe než ty naše, protože jako narnijská královna chodila spát mnohem později než jako anglická holčička. A teď je viděla znovu - z místa, kde ležela, se dala zahlednout aspoň tři letní souhvězdí: Koráb, Kladivo a Leopard. Ahoj, Leopardíčku," zašeptala šťastně. Místo aby byla ospalejší, stále víc se probouzela - byla to ta zvláštní, polosnová noční bdělost. Zátoka se jasnila. Určitě nad ní teď stál měsíc, třebaže ho nebylo vidět. A pak se jí najednou zazdálo, ze se cely les probouzí zároveň s ní. Vyskočila - ani nevěděla, proč to vlastně dělá - a odešla kousek od tábořiště.
To je krása," říkala si Lucinka. Vzduch byl chlad-ný"a svěží, plný líbezných vůní. Někde blízko se ozval slavík, pak zmlkl, pak zazpíval znovu. Před ní bylo trochu jasněji. Šla za světlem, až přišla na místo, kde rostlo méně stromů a kde stálo měsíční světlo v malých skvrnách či jezírkách. I tam se však světlo a stíny tak promíchaly dohromady, že se jen stěží dalo něco rozeznat. V tu chvíli byl už slavík se svým hlasem spokojen a rozezpíval se naplno.
Lucinčiny oči si pomalu zvykly na to zvláštní světlo a ona začala jasněji rozeznávat nejbližší stromy. Tu se jí začalo hrozně stýskat po starých časech, kdy stromy uměly mluvit. Přesně věděla, jaký by měl každý ze stromů hlas, kdyby se probudil, a jak by vypadal
v lidské podobě. Podívala se na stříbrnou břízu: ta by měla hebký, Čistý hlas a vypadala by jako útlá dívka s vlasy do obličeje, plná chuti do tance. Podívala se na dub: to by byl kosmatý, ale milý stařík s kudrnatou hlavou, na tváři a na rukou by měl bradavice a z nich by rostly vlásky. Podívala se na buk, pod nímž stála: ten by byl nejlepší. Byla by z něj líbezná dáma, jemná a vznešená, opravdová paní lesa.
„Stromy, stromy, stromy!" pravila Lucinka (třebaže vůbec vlastně neměla v úmyslu mluvit). „Stromy, probuďte se! Nevzpomínáte si? Nevzpomínáte si na mě? Dryády a hamadryády, vstaňte, pojďte ke mně!"
Vítr se ani nepohnul, ale stromy se přece zachvěly. Listí se rozšumělo a znělo to skoro jako slova. Slavík zmlkl, jako by naslouchal. Lucinka cítila, že už už začne rozumět, co jí stromy povídají. Ale ta chvíle nepřišla. Šumění ustalo. Slavík se znovu rozezpíval. I to měsíční světlo se náhle zdálo obyčejnější. A Lucinka měla pocit, že něco právě propásla (asi jako Člověk má, když se snaží vzpomenout si na datum nebo na jméno a už už ho má, ale než si ho doopravdy vybaví, už je zase pryč). Jako by oslovila stromy o chviličku dřív nebo o chviličku později, jako by řekla všechna správná slova, ale na jedno zapomněla, nebo řekla jedno špatné slovo navíc.
Náhle na ni padla únava. Vrátila se k tábořišti, zavrtala se mezi Zuzanu a Petra a ve chvilce spala.
A bylo to neradostné, studené probuzení příštího rána. Všechno bylo šedivé (neboť slunce ještě nevyšlo), vlhké a špinavé.
„Ajajajaj, jablka," zaskučel Trumpkin s ponurým úšklebkem. „Tedy musím říct, že vy starodávní králové a královny své dvořany nijak nepřecpáváte."
Vstali, oklepali se a rozhlédli se. Stromy rostly
hustě a na žádnou stranu nebylo vidět dál než na pár metrů.
„Doufám, že Vaše Veličenstva cestu znají," pravil skřítek.
„Já teda ne," řekla Zuzana. „V životě jsem tenhle les neviděla. Vlastně si celou dobu říkám, že jsme měli jít podle řeky."
„V tom případě mám dojem, žes to mohla říct včas," odtušil Petr omluvitelně ostrým tónem.
„Prosím tě, nevšímej si jí," řekl Edmund. „Ta sejčkuje odjakživa. Máš s sebou ten svůj kompas, Petře, ne? Tak vidíš, tím pádem jsme tip ťop. Stačí, když půjdem pořád na severozápad, přejdeme tu malou řeku, jak se jenom jmenuje - aha, Bystrou …"
„Já vím," řekl Petr, „to je ta, co se vlejvá do Veliký řeky u Berunskýho brodu nebo u Berunskýho mostu, jak tomu říká MMP."
„Přesně tak. Přebrodíme ji a vylezeme do kopce nahoru a u Kamennýho stolu (nebo vlastně na Aslanově stráži) budeme tak v osm, v devět. Doufám, že pro nás má Kaspian pořádnou snídani."
„Doufám, že se nepleteš," řekla Zuzana. „Já si tohle vůbec nepamatuju."
„Na holkách je nejhorší," řekl Edmund Petrovi a skřítkovi, „že vůbec nedovedou nosit v hlavě mapu." „To bude asi tím," nato Lucinka, „že v tý hlavě něco máme."
Zpočátku to vypadalo, že jde všechno hladce. Dokonce se zdálo, že narazili na starou pěšinku - ale každý, kdo někdy chodil po lesích, dobře ví, že tam člověk ustavičně nachází falešné pěšinky. Po pěti minutách se ztratí a pak najdete jinou (a doufáte, že to není jiná, nýbrž pokračování té první), ta také zmizí, a až úplně ztratíte ponětí o tom, kde jste, dojde vám, že
ani jedna z těch pěšinek nebyla pravá. Kluci i skřítek však byli na lesy zvyklí a nenechali se nachytat.
Plahočili se tak asi půl hodiny (tři z nich celí ztuhlí po včerejším veslování), když Trumpkin náhle zašeptal: „Stát!"

Všichni se zastavili. „Něco jde za námi," řekl tiše. „Vlastně vedle nás, tady nalevo." Stáli chvíli bez hnutí a napínali oči i uši. „Měli bysme si připravit luky," řekla Trumpkinovi Zuzana. Skřítek přikývl, oba si připravili luk a pak se všichni vydali na další cestu.
Chvilku šli po otevřenějším prostranství a bedlivě sledovali okolí. Pak se dostali do míst, kde křoví zhoustlo a přiblížilo se k nim. Jak tamtudy procházeli, najednou něco zavrčelo a jako blesk se to vyřítilo z polámaného keře. Lucinku to povalilo na zem, až jí to vyrazilo dech - jak padala, uslyšela švihnutí tětivy. Když pak začala zase vnímat okolí, spatřila velikého hrozivého šedého medvěda, jak tam leží mrtvý s Trumpkinovým šípem v boku.
„Tak v téhle střelecké soutěži tě MMP dostal, Zuzko," řekl Petr s nuceným úsměvem. Ani jemu nebylo zrovna lehko u srdce,
„ já - pustila jsem to moc pozdě," řekla Zuzana rozpačitě. „Víte, bála jsem se, že je to jeden z našich medvědů - mluvící medvěd." Hrozně nerada zabíjela.
„To je ta potíž," řekl Trumpkin. „Většina zvířat je teď němá a nepřátelská, ale nějaká z toho starého druhu ještě zbyla. Nikdy nevíš, které to je, a čekat, až to bude jasné, se nevyplácí."
„Chudák míša," řekla Zuzana. „Co myslíš, byl to on?"
„Ten ne," odpověděl skřítek. „Viděl jsem mu do tváře a slyšel jsem, jak vrčí. Dostal chuť na naši malou. A když už mluvíme o jídle, nechci vám nijak brát naději na dobrou snídani u krále Kaspiana - ale maso
je v táboře velmi vzácné. A medvědí maso je dobré k jídlu. Byla by hanba tady tu mrtvolu nechat a kousek si nevzít, a zdrží nás to sotva půl hodiny. Doufám, že vy dva mládenci - totiž králové - umíte stáhnout medvěda!"
„Pojď, počkáme kus dál," řekla Zuzana Lucince. „Je mi jasný, co tohle bude za hnusnou práci." Lucinka se otřásla a přikývla. „Zuzko," řekla najednou, když si sedly, „tak mě ti napadá něco hroznýho."
„Copak?"
„Představ si, že by doma v našem světě jednou lidi začali uvnitř divočet jako ty zvířata tady, a zvenku by vypadali pořád jako lidi, takže by se vůbec nedalo poznat, který jsou který."
„Myslím, že máme svejch starostí dost teď a tady v Narnii," řekla praktická Zuzana. „Nemusíš vymejšlet další."
Vrátily se ke klukům, kteří už odřízli tolik nejlepšího masa, kolik unesli. Syrové maso není ta nejvhodnější věc na nošení v kapse, ale zabalili ho do zelených listů, jak to nejlíp šlo. Všichni už měli tolik zkušeností, že dobře věděli, že o těchto upatlaných a nevzhledných balíčcích budou smýšlet docela jinak, až ujdou dost daleko, aby dostali pořádný hlad.
Vyrazili na další cestu (v prvním potoce si umyli ruce) a putovali, až slunce vyšlo, ptáci se rozezpívali a v kapradí začalo bzučet víc much, než jim bylo milé. Včerejší ztuhlost zvolna mizela, nálada se zlepšovala. Po chvíli už slunce pěkně hřálo, takže si sundali přilby a nesli je v ruce.
„Fakt jdeme dobře?" zeptal se Edmund o hodinu
později.
„Měli bysme jít pořád dobře, když neuhnem moc doleva," řekl Petr. „Když uhnem moc doprava, může se maximálně stát, že narazíme na Velkou řeku moc brzy a trochu si zajdeme."
A zas se plahočili dál v úplném tichu, až na zvuk kroků na měkké půdě a řinčení drátěných košilí.
„Kde jen vězí ta pitomá Bystrá?" zeptal se Edmund o hodnou chvíli později.
„Taky jsem si myslel, že jsme na ni už dávno měli narazit," řekl Petr. „Ale nedá se dělat nic jiného než jít dál." Oba dobře věděli, že se na ně skřítek napjatě dívá, ale neřekl nic.
A zase se plahočili dál, až se v drátěných košilích důkladně zapotili.
„Lidi drahý," řekl náhle Petr. Aniž si toho všimli, dostali se až na okraj příkrého srázu, pod nímž tekla řeka. Na druhé straně se útesy zvedaly mnohem výš. Kromě Edmunda (a možná Trumpkina) nikdo z nich neuměl lézt po skalách.
„Tak se nezlobte," řekl Petr. „Je to moje vina, že jsem vás sem zavedl. Zabloudili jsme. Tohle místo jsem v životě neviděl." Skřítek tiše hvízdl.
„Tak se pojďte vrátit a půjdeme tou druhou cestou," řekla Zuzana. „Hned jsem věděla, že se v tomhle lese ztratíme."
„Zuzano," řekla Lucinka vyčítavě. „Nebuď na Petra taková! Je to všechno na houby a on dělá, co může."
„A ty nech zase Zuzanu," řekl jí Edmund. „Myslím, že má docela pravdu."
„U všech shnilých muchomůrek!" zvolal Trumpkin. „Jestli jsme zabloudili cestou sem, myslíte, že se dostanem zpátky? A jestli se máme vrátit na ostrov a začít to všechno znovu (teda, kdybychom mohli), můžeme se na to rovnou vykašlat. Než se ke Kaspianovi dostaneme, Miraz s ním dávno skoncuje."
„Myslíš, že máme jít dál?" ptala se Lucinka.
„Já si nejsem tak jist, že Nejvyšší král zabloudil," řekl Trumpkin. „Proč by tahle řeka nemohla být Bystrá?"
„Ta neteče roklí," odpověděl Petr s nucenou trpělivostí.
„Říkal jste neteče, Veličenstvo?" opáčil skřítek. „A neměl byste spíš říci netekla? Vy tuhle krajinu znáte, jak byla před mnoha sty - možná před tisíci lety. Copak se nemohla změnit? Z půli tohohle kopce se mohla sesunout půda až na skálu, a tak vznikly útesy na druhé straně. Pak mohla Bystrá téct rok za rokem stejným korytem, až vyhloubila rokli, a tak vznikly útesy na naší straně. Nebo tu mohlo být zemětřesení či co."
„To by mě nikdy nenapadlo," řekl Petr.
„A každopádně," pokračoval Trumpkin, „i když to Bystrá není, teče zhruba na sever, a tak se musí někde vlévat do Veliké reky. Myslím, že jsem cestou sem přes nějakou řeku také přešel. Takže když půjdeme po proudu dolů, doprava, narazíme na Velikou řeku. Možná ne tak vysoko, jak jsme chtěli, ale rozhodně to nebude horší, než kdybychom se dali mou cestou."
„Sláva Trumpkinovi!" zvolal Petr. „Tak jdem. Tady po tý straně rokle dolů."
„Podívejte, podívejte, honem!" vykřikla vtom Lucinka.

„Co je, co se děje?“ ptali se ostatní.
„Je tu Lev,“ odpovídala Lucinka. „Sám Aslan! Vy jste ho neviděli?“ Najednou byla ve tváři úplně jiná a oči jí hořely.
„Ty myslíš, že vážně …“ začal Petr.
„Kde se ti zdálo, žes ho viděla?“ zeptala se Zuzana.
„Nemluv jako dospělá,“ dupla si Lucinka. „Nezdálo se mi nic. Viděla jsem ho.“
„Kde, Lucinko?“ zeptal se Petr. Támhle nahoře, u těch jeřábů. Ne, tady na ty straně rokle a ne dole, nahoře. Přesně na druhý straně, než jsme chtěli jít. A chce, abysme šli za ním nahoru.“ Jak víš, že to chce?“ zeptal se Edmund. On - já - prostě to vím,“ řekla Lucinka. „Poznám mu to na obličeji.“ Podívali se zmateně jeden na druhého. Možná, že Její Veličenstvo opravdu spatřilo lva, vmísil se Trumpkin. „V těchto lesích lvi žijí, alespoň co jsem slyšel. Ale nemusí to ještě být přátelsky, mluvící lev, zrovna jako ten medvěd nebyl ani přátelský, ani mluvící.“
„Prosím tě, nedělej ze sebe většího troubu než jsi, řekla mu Lucinka. „Myslíš, že nepoznám Aslana?“
Za ta léta to asi už bude postarší lev, ne?“ pravil Trumpkin. „Když jsi ho poznala za vašich časů. A i kdyby to byl on, proč by zrovna on nemohl oněmět a zdivočet jako tolik jiných?“
Lucinka celá zrudla a asi by byla Trumpkinovi jednu vrazila, kdyby jí byl Petr nepoložil ruku na rameno. „MMP tomu nerozumí. Jakpak by mohl.' Musíš se, Trumpkine, prostě smířit s tím, že my Aslana známe - totiž aspoň trošičku. A takhle už o něm nesmíš mluvit. Za prvé to nikomu nepřinese štěstí, a za druhý je to hroznej nesmysl. Jediná otázka je, jestli tam Aslan opravdu byl.“
„Ale já vím, že tam byl!“ vykřikla Lucinka už
v slzách.
„Ano, Lucinko, ale my ne, víš?“ řekl Petr.
“Budeme muset hlasovat,“ řekl Edmund.
„Dobře,“ souhlasil Petr. „MMP, jsi nejstarší. Pro co hlasuješ? Nahoru, nebo dolů?“
„Dolů,“ řekl skřítek. „O Aslanovi nevím nic. Co ale
vím je, že když půjdeme doleva a podél rokle nahoru
můžem jít klidně celý den a nenajdeme místo kde se dostat na druhou stranu. Ale když půjdeme doprava za
pár hodin jsme u Veliké řeky. A pokud tu je nablízku
nějaký lev, navrhuju držet se od něj spíš dál něž mu
vlézt do drápů.“
„Co ty, Zuzano?“
“Nezlob se, Lucinko,“ řekla Zuzana, “ale já si fakt myslím, že by se mělo jít dolů. Jsem příšerně utahaná
Pojďte už z toho děsnýho lesa ven, jak to jen půjde
A kromě tebe nikdo z nás neviděl vůbec nic. “
„Edmund?“ ptal se Petr.
„No, asi takhle,“ řekl Edmund - mluvil rychle a trochu se červenal. „Když jsme Narnii prvně objevili, před rokem nebo před tisíci lety nebo kdy vlastně první se do ní dostala Lucinka a nikdo z nás jí nevěřil. Já sem byl z nás nejhorší, já vím. Ale teď jde o to, že
měla pravdu. A tak si myslím že bysme jí za to teď mohli věřit. Hlasuju, aby se šlo nahoru.“
„Ede!“ řekla Lucinka a stiskla mu ruku “A teď je řada na tobě, Petře,“ řekla Zuzana. “A
doufám …“
„Prosím tě mlč, hlavně mlč a nech člověka přemejšlet, “ přerušil ji Petr. „Nejradši bych nehlasoval vůbec.“
„Jste Nejvyšší král,“ pravil vážně Trumpkin.
„Dolů řekl Petr po dlouhém mlčení. „Je mi jasný
že Lucinka nakonec může mít pravdu, ale nedá se nic dělat. Někam jít musíme.“
A tak se pustili po okraji rokle doprava, po proudu dolů. Lucinka šla poslední a pro slzy skoro neviděla na
cestu.

ASLANUV NAVRAŤ
Kapitola desátá

Jít podél rokle nebylo tak jednoduché, jak se jim na první pohled zdálo. Sotva ušli pár kroků, narazili na mladé smrčky, které rostly až k samému okraji; asi deset minut se jimi snažili prodrat nebo prolézt, pak si ale uvědomili, že takhle by šli rychlostí sto metrů za hodinu. A tak zase vylezli a pustili se obloukem do lesa. Tím se však dostali moc daleko doprava, odkud už nebylo ani vidět skály, ani slyšet řeku, takže dostali strach, že už se ztratili úplně. Nikdo nevěděl, kolik je hodin, ale právě začínalo největší vedro.
Když se konečně dostali zpátky k rokli (bylo to asi dva kilometry pod místem, z něhož vyšli), zjistili, že tady jsou skály už mnohem nižší a členitější. Brzy našli místo, kde se dalo slézt dolů do rokle, a dál šli pak po břehu řeky. Ale předtím si odpočinuli a pořádně se napili. Nikdo už se nezmiňoval o snídani (ba ani o obědě) u Kaspiana.
Asi dobře udělali, že se drželi těsně u řeky, místo aby šli horem. Tak si byli jisti, že udrží směr. Od té doby, co museli odbočit, se všichni báli, že se dostanou daleko od původní cesty a ztratí se v lese. Byl to starý les bez jediné cestičky, ve kterém se dá dělat všechno, jen ne jít stále stejným směrem. Ostružinová houští, padlé kmeny, mokřiny nebo husté mlází se vám ustavičně pletou do cesty. Ale rokle Bystré také nebyla tím nejvhodnějším terénem na cestování. Totiž aspoň
pro toho, kdo měl naspěch. Pro odpolední výpravu zakončenou piknikem by byla přímo ideální. Bylo tam všechno, co byste si pro podobnou příležitost mohli přát: hučící vodopády, stříbrné peřeje, mechové polštáře, do nichž se nohy

boří až po kotníky, všechno možné kapradí, nádherné zářivé vážky, občas ve výšce jestřáb a jednou (Petr i Trumpkin se na tom shodli) dokonce orel. Ale děti i skřítek toužili především spatřit Velikou řeku, Berunu a cestu k Aslanově stráži. Jak šli dál, koryto Bystré se začalo svažovat stále prudčeji. Jejich putování se pomalu, ale jistě změnilo z chůze ve šplhání - místy dokonce velmi nebezpečné šplhání po kluzké skále dolů do temné průrvy, na jejímž dně ječela voda. Jistě si dovedete představit, jak bedlivě sledovali útesy nalevo, nebude-li tam nějaká průrva nebo místo, kde by se dalo vylézt nahoru - ale skály byly stále stejně nepřístupné. Bylo to k uzoufání, protože všichni věděli, že kdyby se jim podařilo vylézt na druhé straně z rokle, měli by to už jen kousek do mírného kopce a byli by u Kaspiana.
Kluci a skřítek teď byli pro, aby se rozdělal oheň a upeklo se medvědí maso. Zuzana byla proti - toužila jen po tom, jak prohlásila, „aby se šlo dál, dokud konečně nevylezem z těchhle hnusnejch lesů.“ Lucinka byla natolik nešťastná a utahaná, že neměla sílu o tom přemýšlet. Ale vzhledem k tomu, že neměli po ruce žádné suché dříví, ani příliš nezáleželo na tom, co si kdo myslí. Kluci začali uvažovat, zda je syrové maso opravdu tak nechutné, jak to vždy slyšeli. Trumpkin je ujistil, že je.
Samozřejmě že kdyby se děti pokusily podniknout podobnou výpravu před týdnem v Anglii, nevydržely by ani polovinu. Ale myslím, že už jsem vám vysvětlil,
jak na ně Narnie působila. Teď už i Lucinka byla, abych tak řekl, pouze z jedné třetiny holčičkou, která jede poprvé do internátu, a ze dvou třetin Lucií, královnou Narnie. „Konečně!“ řekla Zuzana. „Hurá!“ zvolal Petr.
Právě minuli zatáčku a tu se jim otevřel široký výhled. Viděli otevřenou krajinu, prostírající se až k obzoru, a o něco blíž stříbrnou stuhu Veliké řeky. Dalo se na ní rozeznat jedno zvláště mělké a široké místo, kde kdysi býval Berunský brod a kde se nyní klenul dlouhý most s mnoha pilíři. Na druhém břehu u něj bylo malé městečko.
„Pánové,“ pravil Edmund. „Tam, co je to městečko, byla přece bitva u Beruny!“
To vrátilo klukům náladu jako kouzlem. Když člověk vidí místo, na kterém před staletími vybojoval slavnou bitvu, neřkuli království, musí se cítit kurážnější, i kdyby nechtěl. Petr a Edmund se v momentě dostali do tak živého hovoru o bitvě, že zapomněli na bolavé nohy i ramena otlačená od drátěné košile. I skřítek jevil značný zájem.
Šli teď zase o něco rychleji. Cesta už byla snazší. Vlevo sice stále trčely strmé skály, ale vpravo se země začala vyrovnávat. Za chvíli se rokle rozšířila v údolí. Vodopády ustaly a les se znovu přiblížil.
Pak se zčistajasna ozvalo zasvištění a následoval zvuk, jako když datel klepne do stromu. Děti stále ještě vzpomínaly, kde už kdysi dávno takový zvuk slyšely a proč je jim tak nepříjemný, když Trumpkin vykřikl „K zemi!“ a srazil Lucinku (která náhodou stála vedle něj) na nos do kapradí. Petr se zrovna díval nahoru, neuvidí-li veverku, a tak zjistil, co to bylo. Přímo nad hlavou se mu do stromu zabodl dlouhý
nebezpečný šíp. Jak se vrhl k zemi a stáhl Zuzanu s sebou, přeletěl mu nad ramenem jiný a zaryl se vedle něj do země.
„Honem!“ vydechl Trumpkin. „Zpátky! Ale po zemi.“
Otočili se a začali se plížit zpátky lesem, mezi kapradím a mračny zuřivě bzučících much. Kolem svištěly šípy. Jeden zařinčel o Zuzaninu helmu a odrazil se stranou. Lezli rychleji. Pot se z nich jen lil. Pak se v hlubokém předklonu rozběhlí. Kluci nesli meče v rukou, aby o ně nezakopli.
Byla to příšerná dřina - pořád vzhůru, zpátky tou samou cestou, kterou sem přišli. Když už jim bylo jasné, že dál běžet nemohou, ani aby si zachránili krk, praštili sebou do mechu u jednoho vodopádu za velikým balvanem a snažili se popadnout dech. S překvapením přitom zjistili, že už jsou hezky vysoko.
Pozorně naslouchali, ale nezdálo se, že by je někdo pronásledoval.
„Tak to by bylo v pořádku,“ oddechl si Trumpkin zhluboka. „Neprohledávají les. Asi to byla jen stráž. To ale znamená, že tu má Miraz přední hlídku. U všech prašivých fuseklí, to jsme tedy vyvázli jen o fous.“
„Zasloužil bych pár facek, že jsem vás vedl touhle cestou,“ řekl Petr.
„Naopak, Výsosti,“ odporoval skřítek. „Za prvé jste to nebyl vy, nýbrž váš královský bratr, král Edmund, kdo navrhl, aby se jelo přes Čistou vodu.“
„MMP má bohužel pravdu,“ doznal Edmund, který na to zapomněl jak na smrt, když začaly všechny ty potíže.
„A za druhé,“ pokračoval Trumpkin, „kdybychom byli šli mou cestou, vešli bychom asi té nové hlídce
přímo do náruče - nebo bychom měli přinejmenším stejné problémy, jak se jí vyhnout. Myslím, že ta cesta přes Čistou vodu byla nakonec nejlepší.“
„Štěstí v neštěstí,“ řekla Zuzana.
„A v pořádným,“ dodal Edmund.
„Myslím, že teď budeme muset vylízt tou roklí zpátky nahoru,“ řekla Lucinka.
„Výborně, Lucinko,“ řekl Petr. „Je to to jediný, cos teď mohla říct kromě - vždyť jsem vám to říkala. - Tak pojďme.“
„A hned jak se dostanem do lesa,“ pravil Trumpkin, „rozdělám oheň, ať si říká kdo chce co chce, a udělám večeři. Ale to se musíme dostat ještě kus odsud.“
Myslím, že není třeba popisovat, jak se drápali roklí nahoru. Byla to pěkná dřina, ale kupodivu jim teď bylo veseleji. Pomalu začali chytat druhý dech a mimoto na ně mělo nádherný účinek slovo „večeře“.
Ještě za denního světla dorazili k tomu hustému smrkovému mlází, které je dopoledne tak potrápilo, a utábořili se v prohlubni hned nad ním. Shánět dříví na oheň byla únavná práce, ale o to větší nádhera to byla, když oheň vzplanul a oni začali vybalovat vlhké, lepkavé balíčky medvědího masa, které by se někomu, kdo strávil den doma, jistě zdály velmi nechutné. Zjistilo se, že skřítek je vynikající kuchař. Do plátku masa vždycky zabalili jablko (ještě jim nějaká zbyla) - bylo to tak trochu jako jablkové knedlíky s masem místo těsta. Nabodli je na ostrý klacek a opekli. Šťáva z jablka se pěkně vsákla do masa, jako třeba když děláte vepřovou pečeni s jablečnou omáčkou. Medvěd, který se živí hlavně jinými zvířaty, za mnoho nestojí, ale medvěd, který se živí také hodně medem a ovocem, je úplně báječný, a tohle zrovna takový medvěd byl. Jídlo tedy bylo opravdu vynikající. A pak samo-
zřejmě žádné mytí nádobí - prostě se jen natáhli na záda, sledovali kouř z Trumpkinovy fajfky, protahovali si unavené

nohy a povídali si. Najednou všichni věřili, že zítra Kaspiana najdou a za pár dní se vypořádají s Mirazem. Asi to nebyly zvláště rozumné myšlenky - ale mysleli si to opravdu.
Pak začali jeden po druhém zmlkat a za chviličku všichni spali.
Lucinka se z nejhlubšího spánku probudila s pocitem, že ji volal hlas, který má na celém světě nejradši Nejprve si myslela, že to byl hlas jejího tatínka, ale to nebylo ono. Pak si pomyslela, že to byl asi Petrův hlas ale ani to nebylo ono. Vstávat se jí nechtělo - ne že by byla dosud unavená, naopak, byla krásně odpočatá a nohy už ji ani trošku nebolely - ale bylo jí tak blaze a příjemně. Přímo nad ní zářil narnijský měsíc větší než ten nás, a jasné hvězdnaté nebe, neboť nocovali na poměrně otevřeném prostranství.
„Lucinko," ozvalo se znovu, a nebyl to ani tatínek, ani Petr. Posadila se, celá rozechvělá, ne však strachem. Měsíc tolik svítil, že byl okolní les jasný jako ve dne, i když tajuplnější. Za ní stály husté jehličnaté stromky, vpravo se tyčily zubaté skály na druhé straně rokle; přímo před ní se táhl široký travnatý pás až k lesnímu palouku, který byl odtud asi co by lukem dostřelil. Lucinka se velmi pozorně zadívala na stromy kolem té paseky.
„Jé, vždyť ty stromy se hejbaj!" řekla si pro sebe „Choděj kolem dokola!"
Vyskočila, srdce jí divoce bušilo, a vydala se k nim Paseka byla plná šumu, jako šumí stromy v silném vetru, třebaže panovalo úplné bezvětří. A také to nebylo jen tak obyčejné šumění stromů. Lucinka v něm vycítila jakousi melodii, ale stále ji nemohla rozeznat
jako nemohla včera rozeznat, co jí stromy užuž pověděly. Ale melodie tu určitě někde byla - Lucinka cítila, jak je jejím nohám tím víc do tance, čím je pasece blíž. A teď už nebylo pochyb, že se stromy opravdu pohybují - sem a tam, jeden kolem druhého jako v nějakém velmi složitém country tanci. („A já si myslím," řekla Lucinka, „že když stromy tancujou, musí to vážně bejt hodně country tanec")
Pohlédla na první strom a najednou se jí zdálo, že to vůbec není strom, ale mohutný muž s huňatým plnovousem a velikými chomáči vlasů. Nelekla se ho - už dřív takové viděla. Ale když se na něj podívala znovu, zase to byl jen strom, i když se stále pohyboval. Jestli má nohy nebo kořeny, to se samozřejmě poznat nedalo, neboť stromy nechodí po povrchu země, nýbrž brodí se v ní jako ve vodě. A s každým stromem, na který se podívala, se to opakovalo. Jednu chvíli vypadaly jako milí, krásní obrové a obryně, v jaké se stromy mění, když je nějaké dobré kouzlo probudí k plnému životu, a v příštím okamžiku vypadaly zase jen jako stromy. Jenže když vypadaly jako stromy, byly to podivně po lidsku vyhlížející stromy, a když vypadaly jako lidé, byli to podivní lidé, samé větve, samé listí - a přitom to ustavičné zpívání či šumění, něžné, svěží a veselé.
„Skoro se probudily, ale docela ne," řekla si Lucinka. Věděla, že sama je probuzena úplně, dokonce víc, než člověk obyčejně bývá.
Neohroženě vstoupila mezi ně a sama se vlastně dala do tance, jak uskakovala sem a tam, aby do ní nevrazil žádný z jejích obrovitých partnerů. Ale ti ji zajímali jen zčásti. Hlavně se chtěla dostat za ně, protože odtamtud se ozval ten hlas, který měla ráda.
Brzy mezi nimi prošla (nebyla si tak docela jista, jestli rozhrnuje rukama větve, nebo si podává ruce s velikými tanečníky, kteří se k ní shýbají) - bylo to vlastně jen široké kolo stromů kolem otevřeného prostranství - a nechala za sebou pohyblivou směsici kouzelných světel a stínů.
Před ní se rozprostřel kulatý palouk, hladký jako trávník, obklopený tančícími stromy. A tam - ó .je to radost! Tam stál On: Veliký Lev, cely zářivě bílý v měsíčním světle, a pod ním jeho velký černý stín.
Až na to že švihal ocasem, to mohl být kamenný lev ale to Lucince vůbec nepřišlo na mysl. Ani na chviličku se nezarazila, aby uvažovala, je-li to přátelský lev nebo ne. Vrhla se k němu. Měla pocit, že se jí srdce rozskočí, jestli promarní jedinou vteřinu. A vzápětí už ho líbala, objímala rukama kolem krku, kam až dosáhla, a mazlila se obličejem s jeho báječně hustou hedvábnou hřívou.
„Aslane, Aslane. Můj milý Aslane," vzlykala Lucinka. „Konečně jsi tady."
Lev se převalil na bok, takže Lucinka upadla a napůl seděla, napůl ležela mezi jeho předními tlapami Sklonil se k ní a dotkl se jazykem jejího nosu. Ovanul ji jeho teplý dech. Vzhlédla do jeho velikého moudrého obličeje. „Vítej, dítě," řekl.
„Aslane," řekla Lucinka, „ty jsi větší! „To proto, že jsi starší, maličká," odpověděl. "Snad proto, že ty jsi starší." „Já nejsem. Ale jak budeš růst, najdeš mě vždy
o něco většího."
Chvilku jí bylo tak dobře, že se ji ani nechtělo
mluvit. Ale Aslan promluvil.
„Lucinko," řekl, „nesmíme tu zůstat dlouho. Máte před sebou práci a dnes už se promarnilo mnoho času."
„Viď, to je ale ostuda," řekla Lucinka. „Já jsem tě dobře viděla, A oni mi nevěří. Oni jsou …"
Odněkud z nitra Aslanova těla se ozvalo něco jako slabounké zavrčení.
„Nezlob se," řekla Lucinka, která mu někdy docela dobře rozuměla. „Nechtěla jsem na ně žalovat. Ale moje vina to stejně není, že ne?" Lev se jí podíval zpříma do očí. „Aslane," řekla Lucinka, „přece nechceš říct, že je! Jak jsem mohla - přece jsem je tam nemohla nechat a jít za tebou sama, to přece nešlo! Nedívej se na mne tak pořád… tak dobře, tak to asi šlo. A nebyla bych sama, viď, byla bych s tebou. Ale k čemu by to bylo?" Aslan mlčel.
„Myslíš," řekla Lucinka slabým hláskem, „že by to pak nějak dopadlo? Ale jak? Aslane, prosím tě, to se to nemám dozvědět?"
„Co by se bylo stalo, dítě?" odpověděl Aslan. „Ne. To se nikdy nikdo nedozví." „Ach jo," špitla Lucinka.
„Ale snadno se můžem dozvědět, co se stane," pokračoval Aslan. „Když se teď vrátíš k ostatním, vzbudíš je a řekneš jim, žes mne viděla znovu a že musíte hned všichni vstát a jít za mnou - co se stane potom? To se dá zjistit jen jedním způsobem."
„Takže ty chceš, abych to udělala?" vydechla Lucinka. „Ano, maličká," řekl Aslan. „A oni tě taky budou vidět?"

zeptala se Lucinka. „Nejdřív samozřejmě ne," řekl Aslan. „A později - přijde na to."
„Ale oni mi nebudou věřit!" řekla Lucinka.
„To nevadí," řekl Aslan.
„Ach jo," řekla Lucinka. „A já jsem byla tak ráda, že tě zase vidím. A myslela jsem si, že u tebe budu moct zůstat. A že půjdeš a zařveš a všichni nepřátelé před tebou utečou - jako minule. A teď to je všechno taková hrůza."
„Je to pro tebe těžké, maličká," řekl Aslan. „Ale nic se nestane dvakrát stejně. My všichni jsme to teď měli v Narnii těžké."
Lucinka zabořila obličej do jeho hřívy, aby se mu nemusela dívat do obličeje. Ale ta jeho hříva byla určitě kouzelná. Lucinka cítila, jak do ní proudí lví síla. Najednou se posadila.
„Nezlob se, Aslane," řekla. „Už jdu."
„Teď je z tebe lvice," řekl Aslan. „Teď se celá Narnie znovu narodí. Tak pojď. Nemáme času nazbyt."
Vstal a pevným, tichým krokem se vydal zpátky ke kolu tančících stromů, kudy sem Lucinka přišla; a ona šla vedle něj, třesoucí se ruku na jeho hřívě. Stromy se před nimi rozestoupily a na chviličku vypadaly úplně jako lidé. Lucinka spatřila vysoké, líbezné lesní dámy a pány, jak se před Lvem uklánějí; vzápětí to byly zase stromy, ale pořád se ukláněly, a to tak ladně a půvabně, že i jejich úklony byly vlastně tancem.
„Tak, dítě," pravil Aslan, když se dostali za stromy. , Já počkám tady. Jdi, vzbuď ostatní a řekni jim, ať jdou za mnou. Nebudou-li chtít, musíš jít za mnou aspoň ty sama."
Není to zrovna příjemný úkol vzbudit čtyři lidi, všechny starší než vy a všechny hrozně unavené, povědět jim něco, Čemu asi nebudou věřit, a přimět je, aby udělali něco, co určitě nebudou chtít. „Nesmím
o tom přemejšlet, musím to prostě udělat," řekla si Lucinka.
Přistoupila nejprve k Petrovi a zatřásla s ním.
„Petře," zašeptala mu do ucha, „vstávej. Honem. Je tu Aslan. Říká, že musíme jít za ním."
„To víš, že jo, Lucinko. Už jdu," řekl nečekaně Petr. To bylo jistě povzbudivé, jenže Petr se vzápětí obrátil na druhý bok a usnul znovu, takže to nemělo žádný praktický výsledek.
Pak zkusila Zuzanu. Ta se probudila doopravdy, ale jen proto, aby řekla svým nejprotivnějším dospělým hlasem: „Něco se ti zdálo, Lucinko, spi dál."
Pak šťouchla do Edmunda. Vzbudit ho dalo velikou práci, ale konečně se to podařilo, takže byl úplně vzhůru a posadil se.
„Co?" řekl ospale. „Cos to povídala?"
Řekla mu to tedy všechno znova. To byla jedna z nejhorších částí jejího úkolu, neboť vždycky, když to povídala, zdálo se to o něco méně přesvědčivé.
„Aslan," zvolal Edmund a vyskočil. „Hurá! Kde je?"
Lucinka se otočila a spatřila za sebou Lva, jak čeká, oči trpělivě upřené na ni. „Támhle," řekla a ukázala na něj.
„Kde?" zeptal se znovu Edmund.
„Támhle, ty ho nevidíš? Vedle těch stromů."
Edmund se tam chvíli upřeně díval a potom řekl: „Ne. Není tam nic. To měsíční světlo Člověka oslní a poplete. Chvíli se mi taky zdálo, že něco vidím. Je to jen optický jak se tomu jen říká."
„Já ho vidím pořád," řekla Lucinka. „Kouká se přímo na nás."
„Tak jak to, že ho nevidím já?"
„Říkal, že ho možná neuvidíš."
„Proč?"
„Nevím. Říkal to."
„Do háje s tím už taky," řekl Edmund. „Jak já bych byl bez sebe štěstím, kdybys pořád něco neviděla. Asi budem muset vzbudit ostatní."

LVÍ ŘEV
Kapitola jedenáctá

Když byli všichni úplně vzhůru, musela Lucinka zopakovat všechno počtvrté. Mrtvé ticho, které následovalo, bylo tak málo povzbudivé jako nic na světě.
„Já nevidím nic," řekl Petr, když už ho oči bolely od dívání. „Co ty, Zuzano?"
„To se ví, že taky nic," odsekla Zuzana. „Protože tam nic k vidění není. Něco se jí zdálo. Tak už si, Lucinko, prosím tě lehni a spi."
„Doufám," řekla Lucinka chvějícím se hláskem, „že se mnou všichni půjdete. Protože - protože když ne, tak s ním stejně budu muset jít sama."
„Neplácej nesmysly, Lucinko," řekla Zuzana. „Samozřejmě nikam sama nepůjdeš. Nepouštěj ji, Petře. Je to s ní k nevydržení."
„Jestli musí jít, půjdu s ní," řekl Edmund. „Prve měla pravdu."
„Já vím," řekl Petr. „A dneska ráno možná taky. Každopádně nám ta cesta podél rokle moc nevyšla. Jenomže - teď, v noci. A proč bysme my neměli Aslana vidět? Tak to nikdy nebylo. On takovej nebejval. Co ty na to, MMP?"
„Vůbec nic," odpověděl skřítek. „Jestli půjdete všichni, půjdu samozřejmě s vámi. Jestli se rozdělíte, budu se držet Nejvyššího krále. To je má povinnost jak k němu, tak ke králi Kaspianovi. Pokud se ale ptáte na můj soukromý názor, jsem jen obyčejný skřítek, který
nepočítá s tím, že najdeme v noci cestu tam, kde jsme ji nemohli najít ve dne. A nevím, co s kouzelnými lvy, kteří jsou

mluvící a nemluví, přátelští a nepomůžou nám, velicí a těžcí a přitom je vůbec není vidět. Je to pro mne úplná kalornijská vesnice."
„Podupává tlapkou, abysme dělali," řekla Lucinka. „Musíme jít hned, Teda aspoň já."
„Copak nás můžeš nutit takovýmhle způsobem?" protestovala Zuzana. „Je to čtyři proti jednomu a ty jsi nejmladší."
„Prosím vás, pojďte už," zamručel Edmund. „Stejně musíme jít, ona jinak pokoj nedá." Poctivě se snažil Lucince trochu pomoci, ale byl mrzutý, že musel uprostřed noci vstávat, a tak dělal všechno co nejotráveněji.
„Tak pochodem vchod," zavelet Petr a unaveně si nasadil přilbu a štít. Jindy by byl určitě řekl Lucince něco hezkého, protože to byla jeho oblíbená sestřička a on věděl, jak jí teď asi je - a že ať se stalo cokoliv, její vina to nebyla. Ale nemohl si pomoct - přece jen se na ni trošku zlobil.
Nejhorší to bylo se Zuzanou. „Co kdybych se já začala chovat jako Lucinka," bručela. „Mohla bych začít vyhrožovat, že tady zůstanu, ať půjdete pryč nebo ne. Docela mám na to chuť."
„Poslouchejte Nejvyššího krále, Výsosti," řekl jí Trumpkin, „a pojďte už. Když už nemůžu spát, raději půjdu, než bych tu stál a vykládal."
A tak se konečně vydali na cestu. Lucinka šla první, kousala se do rtu a snažila se spolknout všechno, co měla chuť říct Zuzaně. Ale zapomněla to snadno, když upřela oči na Aslana. Otočil se a zvolna kráčel asi třicet metrů před nimi. Zbytek skupinky se musel řídit jenom podle Lucinky, neboť Aslana nejen nebylo vidět, ale ani slyšet. Jeho veliké kočičí tlapy našlapovaly do trávy úplně tiše.
Vedl je vpravo od tančících stromů - nikdo si nevšiml, zda ještě tančily nebo ne, neboť Lucinka měla oči upřené na Aslana a ostatní na Lucinku - a k okraji rokle. „U sta šišatých šutrů," pomyslel si Trumpkin, „teď jen doufám, že tohle šílenství neskončí nočním šplhem po skále a zpřeráženými hnáty."
Dlouho je Aslan vedl po okraji rokle. Pak přišli k místu, kde rostlo nad srázem pár stromků. Tu se otočil a zmizel mezi nimi. Lucince se zatajil dech, protože to vypadalo, jako když se vrhl ze skály rovnou dolů, ale tolik se bála, aby ho neztratila z očí, že neměla čas se tím zdržovat. Přidala do kroku a za chvíli sama stanula mezi stromky. Když se podívala dolů, spatřila strmou, úzkou pěšinku napříč srázem dolů do rokle a Aslana, jak po ní kráčí. Otočil hlavu a šťastně se na ni podíval. Lucinka si tleskla a začala slézat za ním. Zezadu slyšela, jak na ni ostatní volají: „Hej, Lucinko! Dávej, prosím tě, pozor! Jsi už na kraji! Vrať se…" a za okamžik Edmunda, jak říká: „Ba ne, jde dobře. Je tady cesta dolů."
V půli cesty dolů ji Edmund dohnal,
„Podívej!" volal vzrušeně. „Podívej! Co je to támhle za stín, jak jde před námi?"
„To je jeho stín," řekla Lucinka.
„No jo, máš asi pravdu," řekl Edmund. „Divím se, že jsem si ho dřív nevšiml. Ale kde je on?"
„Tam co stín přece. Ty ho nevidíš?"
„No - teď zrovna se mi zdálo, že jsem něco zahlídl -jen na chviličku. Tohle světlo člověka hrozně plete."
„Jen dál, pane králi Edmunde, jen dál," ozval se Trumpkin zezadu a shora - a potom, z větší dálky a výšky, zaslechli Petra, jak říká: „No tak, Zuzko. Dej
mi ruku a pojď. Tady by slezlo i mimino. A nech už
toho fňukání."
Za chvíli byli dole a přivítalo je hučeni vody. Aslan přeskákal po kamenech řeku lehce a ladně jako kočka. Uprostřed se zastavil a sklonil, aby se napil, a když zvedl svou huňatou hlavu, svítící vodními kapkami, znovu se po nich ohlédl. Teď ho Edmund poprvé spatřil. „Aslane," vykřikl a vrhl se dopředu. Ale Lev se otočil a začal stoupat po protějším břehu Bystré. „Petře Petře," volal Edmund, „viděl jsi ho?"
„Něco jsem zahlídl," řekl Petr, „ale v tom měsíčním světle se nedá pořádně koukat. Ale hlavně pojďme dál, a třikrát sláva Lucince. Taky už nejsem ani zdaleka tak utahanej."
Aslan je bez váhání vedl doleva, stale vyš, tou rokli. Byla to zvláštní, snová cesta - hučící proud, mokrá šedá tráva, jiskřící skály, k nimž se blížili, a vpředu stále nádherný, tise našlapující Lev, Teď už ho viděli všichni kromě Zuzany a skřítka.
Pak se dostali k jiné strmé pěšině, která vedla vzhůru ke skalám na druhé straně. Byly mnohem vyšší než ty, ze kterých lezli, a tak museli stoupat cik - cak - byla to dlouhá, únavná cesta. Naštěstí stál měsíc přímo nad roklí, takže ani jedna stěna nebyla ve stínu. Lucinka byla pomalu s dechem u konce, když konečně Aslanův ocas a zadní nohy zmizely za okrajem, ale sebrala poslední síly, vyškrábala se za ním a cela udýchaná a rozklepaná se octla na kopci, na který se snažili dostat od chvíle, kdy odešli od Čisté vody. Dlouhý, mírný svah, porostlý vřesem, trávou a sem tam přerušený velikou skálou, zářivě bílou ve světle měsíce, se před ní táhl vzhůru až k pásu stromů asi třičtvrtě kilometru daleko. Poznala to tam. Byl to kopec u Kamenného stolu.
Zařinčela zbroj a ostatní se jeden po druhém vyškrábali za ní. Aslan zářil před nimi a oni ho následovali „Lucinko," ozvala se Zuzana slabounkým hlasem „Copak?" zeptala se Lucinka. „Už ho vidím. Nezlob se." „Nic si z toho nedělej."
„Ale když ty nevíš všechno. Mně bylo vlastně jasný
že je to on - víš včera. Když nás varoval, abysme nechodili dolů k tomu lesu. A taky mi bylo jasný že to
je on dneska, když jsi nás vzbudila. Někde ve mně mi to by o jasný. Nebo by bylo, kdybych se tomu nebránila. Ale já jsem se prostě chtěla dostat z toho lesa ven - a - já nevím. Co mu teď jenom řeknu!"
„Třeba mu toho tolik nebudeš muset říkat," navrhla Lucinka.
Brzy dorazili ke stromům a za nimi uviděli Aslanovu stráž, velikou mohylu navršenou nad Kamenným stolem za ta léta, co tu děti nebyly.
„Naši špatně hlídají," zamručel Trumpkin. „Už jsme dávno měli potkat hlídku …"
„Pst!" řekli mu ostatní, neboť teď se Aslan zastavil otočil se a stál k nim čelem, a vypadal tak vznešeně, že jim začalo být blaze, jak jen může být tomu, kdo se bojí, a tolik se báli, jak jen může ten, komu je blaze Kluci se rozběhli kupředu,

Lucinka běžela před nimi-' Zuzana a skřítek se stáhli zpátky.
„Aslane," řekl král Petr, poklekl na jedno koleno a zvedl jednu těžkou lví tlapu ke své tváři., Já jsem tak rád a tak mě to mrzí. Vedu je špatně hned od začátku a včera ráno zvlášť."
„Synu můj," řekl Aslan.
Pak se otočil a přivítal Edmunda. „Výborně," řekl
Pak, po ošklivé pauze, pravil hluboký hlas: „Zuza-
no," Zuzana neodpověděla, ale ostatním se zdálo, že brečí. „Poslouchala jsi svůj strach, dítě," řekl Aslan "Pojď, dýchnu na tebe. Zapomeň na něj. Už je to
lepší?"
„Trošičku, Aslane," řekla Zuzana. „Tak!" pravil Aslan hlasem o poznání silnějším, v němž bylo cítit náznak řevu, a prudce švihl ocasem sem a tam. „Tak, a kde máme toho malého skřítka toho proslulého šermíře a lukostřelce, který na lvy nevěří? Pojď sem, synu země, pojď sem!" A to poslední slovo už nebyl jen náznak řevu, ale skutečný řev
„U sta prasklých prašivek," zasípěl Trumpkin potichounku. Děti, které už znaly Aslana natolik, že jim bylo jasné, že se mu skřítek velice zamlouvá, zůstaly klidné; ale pro Trumpkina, který v životě lva, natožpak tohoto Lva, neviděl, to bylo něco docela jiného. Nevzal však nohy na ramena, nýbrž udělal to jediné, co se udělat dalo: došoural se k Aslanovi. Aslan ho chytil. Už jste někdy viděli, jak kočka nese kotě v tlamě? Tak přesně to vypadalo. Skřítek visel Aslanovi z tlamy jako maličký ubohý raneček Lev s ním trochu zatřepal, až na něm zbroj zařinčela jako pytel starého železa, a pak elá hop! skřítek sviště l do vzduchu. Byl, ale přitom natolik v bezpečí jako ve své vlastni posteli, třebaže si tak nepřipadal. Jak padal dolů, veliké sametové tlapy ho chytily něžně jako maminčiny ruce a postavily ho (dokonce i hlavou nahoru) zase na zem.
„Tak co, synu země, spřátelíme se?" zeptal se As-lan.
„A-ha-ha-ha-no," vykoktal skřítek, který stále ještě nemohl popadnout dech.
„Tak," pravil Aslan. „Měsíc už zapadá. Ohlédněte
se: za vámi svítá. Nemáme času nazbyt. Vy tři, synové Adamovi a synu země, běžte ke Kamennému stolu a zařiďte se podle toho, co tam najdete,"
Skřítek byl stále bez dechu a kluci se neodvážili Aslana zeptat, jestli půjde s nimi. Pozvedli své meče k pozdravu, pak se otočili a zmizeli v šeru. Lucinkami všimla, že jim v obličeji nezůstala ani stopa únavy. Nejvyšší král Petr i král Edmund už nevypadali jako kluci, nýbrž jako muži.
Děvčata stála těsně vedle Aslana a dívala se za nimi. Světlo se pomalu měnilo. Těsně nad východním obzorem zářila jako malý měsíc Aravir, narnijská jitřenka. Aslan, nyní nějak větší než předtím, pozvedl hlavu, zatřásl hřívou a zařval. Řev, zprvu hluboký a chvějivý jako první tichý tón varhan, pomalu sílil a mohutněl; a mohutněl víc a víc, až rozechvěl zemi i vzduch. Z místa, kde stáli, se rozlil po celé Narnii. V Mirazově táboře se vojáci probudili, pohlédli na sebe vyděšeně a hmátli po zbrani. Dole u Veliké řeky, v tu hodinu velice studené, se z vody zdvihly hlavy nymf a hlava pána řeky s plnovousem z vodních řas. Za ní v polích a lesích z děr vykoukla číhavá očka králíků, zpod křídel se vynořily ospalé ptačí hlavičky, sovy zahoukaly, lištičky zaštěkaly, ježci zachrochtali, stromy zašuměly. V městech a vesnicích přitiskly maminky děti k sobě blíž, oči vyděšené, psi zakňučeli, muži vyskočili a sháněli se po světle. Daleko na severní hranici vyhlédli horští obři z bran svých hradů.
Tu spatřily Zuzana s Lucinkou nějakou temnou masu, jak se k nim šine z kopců ze všech stran. Nejprve to vypadalo jako temná mlha, jak se plazí po zemi, pak jako vlny rozbouřeného černého moře, které se zvedají výš výš - to jak se to blížilo - a konečně
jako to, co to doopravdy bylo: lesy na pochodu. Zdálo se, ze se k Aslanovi hrnou všechny stromy světa Ale když se přiblížily, nevypadaly už tak docela jako stromy; a když se celý zástup s úklonami a poklonami a s dlouhými hubenými pažemi vztaženými k pozdravu seskupil kolem Lucinky, spatřila, že mají všichni lidskou podobu. Bledé březové dívky potřásaly hlavičkami, vrbové paní si odhrnuly vlasy z čela, aby se mohly dívat na Aslana, bukové dámy stály v tichém zbožňováni, střapatí duboví muži, štíhlé melancholické jilmy, ježaté cesmíny (pánové temní, ale dámy ozdobené zářivými korálky) a rozpustilé jeřáby, ti všichni, se klaněli a zase pozvedali hlavy a svými
dušenými, vrzavými či šumivými hlasy volali: "Aslane! Aslane!" Zástup kolem Aslana (teď už to zase byl tančící zástup natolik zhoustl a pohyboval se tak rychle, že už to Lucinka nestačila sledovat. A tak nepostřehla, odkud se vzali ti zvláštní lidé, kteří se najednou začali míhat mezi stromy. Jeden z nich byl mládenec oblečený v srnčí kůži; kudrnaté vlasy měl ověnčené révovými listy. Kdyby neměl tak hrozně divoký obličej byl by na chlapce až příliš hezký. A jak řekl Edmund o pár dní později, vypadal jako „člověk, kterej klidně udělá všecko - úplně všecko." Zdálo se, že má spoustu jmen
- říkali mu kupříkladu Bromios, Bassareus nebo Kozel. Kolem něj byla spousta dívek, právě tak divokých. Také tam byl kdoví proč někdo na oslu. A všichni se smáli a všichni křičeli z plna hrdla: „Euan, euan eu - oi - oi - oi"
"Budeme si hrát, Aslane?" volal mládenec. A hned si začal hrát věru důkladně. Ale na co, o tom měl zřejmě každý úplně jinou představu. Bylo to na honěnou, jenže nebylo jasné, kdo má babu. Bylo to na
slepou bábu, až na to, že se každý choval jako slepá bába. Bylo to skoro jako na schovávanou, jenže obráceně: jako by všichni hledali jednoho a ještě ho nemohli najít. A ještě větší zmatek nastal, když ten člověk na oslu, takový strašně tlustý stařík, začal najednou vyvolávat: „Občerstvení! Čas na občerstvení!" a padal přitom z osla a ostatní ho na něj zas nandávali a osel si mezitím začal myslet, že je v cirkuse, a snažil se chodit po zadních. A zatím se všude začaly rozrůstat révové listy. A pak už to nebyly jen listy, nýbrž opravdová réva. Plazila se po všem. Šplhala stromům po nohách a obtáčela se jim kolem krku. Lucinka zvedla ruce, aby si stáhla vlasy za uši, a zjistila, že drží v rukou révové větvičky. Osel se v nich úplně ztrácel. Ocas se mu do nich docela zamotal a mezi ušima se mu kývalo něco tmavého. Lucinka se podívala ještě jednou a uviděla, že je to vinný hrozen. A pak byly najednou hrozny všude: na zemi, nad

hlavou a kolem dokola.
„Občerstvení! Občerstvení!“ hulákal stařík. Všichni se pustili do jídla - a ať máte skleník sebelepší, takové hrozny jste ještě nejedli. Byly úplně báječné - navrchu pevné a tuhé, ale v puse se jen jen rozplývaly, jak byly šťavnaté a sladké, a děvčata takových za celý svůj život ochutnala jen velice málo. Tady jich však bylo víc, než by kdo kdy mohl sníst, a také všechno slušné chování šlo k Šípku. Každý měl ruce špinavé a ulepené a každý se i s plnou pusou smál a volal: Euan, euan - eu - oi - oi - oi - oi - oi, až pak najednou všichni poznali, že hra (ať už to byla jakákoliv) i hostina by už měla skončit, a proto sebou všichni bez dechu plácli na zem a zvedli hlavy k Aslanovi, aby slyšeli, co teď řekne.
V tu chvíli právě vyšlo slunce a Lucinka si na něco vzpomněla.
„Ty, Zuzko,“ pošeptala jí do ucha, „už vím, co jsou
to zač.“
„Co?“
„Ten kluk s tím divokým obličejem je Bakchus a ten děda na oslovi je Silénus. Pamatuješ, jak nám o nich kdysi pan Tumnus vyprávěl?“
„To víš, že jo. Ale Lucinko …“
„No, copak?“
„Skoro bych se s tímhle Bakchem a tou jeho družinou bála, kdybysme je potkali bez Aslana.“
„To bych řekla,“ nato Lucinka.

ČERNÁ MAGIE A NÁHLÁ ODPLATA
Kapitola dvanáctá

Mezitím Trumpkin a oba kluci dorazili k temnému kamennému vchodu do nitra mohyly a dva strážní jezevci (Edmund z nich zahlédl jen bílé pásky na nose) vyskočili s vyceněnými zuby a zavrčeli: „Kdo tam?“
„Trumpkin,“ odpověděl skřítek. „Vedu Nejvyššího krále Narnie z dávné minulosti.“
Jezevci očichali klukům ruce. „Konečně,“ řekli. „Konečně.“
„Dejte nám nějaké světlo, kamarádi,“ řekl Trumpkin.
Jezevci vytáhli zevnitř pochodeň, Petr ji zapálil a podal Trumpkinovi.
„MMP by se měl ujmout vedení,“ řekl, „My se tady nevyznáme.“
Trumpkin vzal pochodeň a vedl je do tmavé chodby. Bylo tam zima, černo, zatuchlo, občas se ve světle pochodně zatřepetal netopýr a všude byla spousta pavučin. Kluci, kteří byli od onoho dopoledne na nádraží neustále pod širým nebem, si připadali, jako když lezou do pasti nebo do vězení.
„Ty, Petře,“ zašeptal Edmund, „vidíš těch obrázků všude po zdech? Jsou asi pěkně starý, co? A my jsme ještě starší. Když jsme tu byli posledně, ještě tady nebyly.“
„Viď,“ řekl Petr, „to nutí člověka přemejšlet.“
Skřítek je vedl stále dál, zahnul doprava, pak doleva, pak sešel po nějakých schodech dolů a znovu zahnul doleva. Pak konečně spatřili vpředu světlo - bylo to světlo zpod dveří. A také poprvé uslyšeli hlasy, neboť se ocitli za dveřmi hlavní místnosti. Byly to hněvivé hlasy. Mluvily tak hlasitě, že si příchodu kluků a skřítka nikdo nevšiml.
„Tohle nezní dobře,“ pošeptal Trumpkin Petrovi. „Pojďte chvilku poslouchat.“ A tak stanuli úplně tiše za dveřmi.
„Však dobře víš,“ řekl někdo („To je král,“ zašeptal Trumpkin), „proč jsme tehdy ráno nezatroubili na Roh hned o východu slunce. To jsi zapomněl, že nás Miraz přepadl, sotva Trumpkin vytáhl paty, a přes tři hodiny jsme se bili na život a na smrt? Zatroubil jsem na Roh, jakmile jsem se mohl nadechnout.“
„Neboj se, že na to zapomenu!“ odpověděl vzteklý hlas. „Však ten útok odnesli nejhůř mojí skřítci a každý pátý z nich padl.“ („To je Nikabrik,“ zašeptal Trumpkin.)
„Že se nestydíš, ty jeden skřítku,“ ozval se hluboký hlas („Čuchomech,“ řekl Trumpkin). „Všichni jsme se bili zrovna tak jako skřítci a panu králi se nikdo nevyrovnal.“
„Pro mě za mě si to povídej podle svého,“ odpověděl Nikabrik. „Ale prostě ať už jsme na Roh zatroubili moc pozdě, nebo ať není vůbec kouzelný, žádná pomoc nepřišla. Vy, pane písařičku, vy mistře kouzelníku, vy vševěde - pořád ještě po nás budete chtít, abychom skládali naděje v Aslana, krále Petra a ty ostatní?“
„Musím připustit - nemohu to popřít - že jsem výsledkem operace hluboce zklamán,“ zněla odpověď. („To bude profesor Kornélius,“ řekl Trumpkin.)
„Takže to nazveme pravým jménem,“ řekl Nikabrik. „Včely ti uletěly, prádlo ti uplavalo, vyložil jsi všechny karty a jsi v koncích. Tak ustup z cesty a nech jednat ostatní. A proto . . .“
„;Pomoc přijde,“ řekl Čuchomech. „Já držím s Aslanem. Buďte trpěliví jako my, zvířata. Pomoc přijde. Třeba už je za dveřmi.“
„Chm!“ vyštěkl Nikabrik. „Vy jezevci byste nás nejradši donutili čekat, dokud se nám nebe nesesype na hlavu, abychom všichni mohli sbírat hvězdičky. Já vám říkám, že čekat nemůžeme. Zásoby nám docházejí, v každé šarvátce ztrácíme víc, než si můžeme dovolit, naši přívrženci berou do zaječích.“
„Ale proč?“ nato Čuchomech. „Já ti povím proč. Protože se mezi nimi rozneslo, že jsme volali dávné krále a oni se neozvali. Poslední, co Trumpkin řekl, než odešel (a zřejmě to poslední, co jsme od něj vůbec slyšeli), bylo: ‚Když už musíte zatroubit na Roh, neříkejte nikomu z vojska, proč na něj troubíte a co si od toho slibujete.' Ale už ten večer to kdoví proč každý věděl.“
„Jestli tím chceš říct, že jsem žvanil,“ vyletěl Nikabrik, „bylo by ti líp, kdybys strčil ten svůj šedivý čumák do vosího hnízda! Vem to zpátky, nebo …“
„Tak už dost, oba dva!“ řekl král Kaspian. „Rád bych už věděl, co se nám vlastně Nikabrik snaží naznačit, že máme

udělat. Ale ještě dřív bych rád věděl, kdo jsou ti dva cizinci, které přivedl do naší rady a kteří tu stojí s ústy zavřenými a s ušima dokořán.“
„To jsou moji přátelé,“ řekl Nikabrik. „Vždyť i ty sám jsi tu jen proto, že jsi přítel Trumpkina a jezevce. A ten senilní šašek v černém hábitu tu je jen proto, že je tvůj přítel. Proč bych si sem zrovna já nemohl přivést přátele?“
„Jeho Veličenstvo je král, jemuž jsi přisahal věrnost,“ pravil vážně Čuchomech.
„Dvorské způsoby!“ ošklíbl se Nikabrik. „Tady v té díře můžem mluvit na rovinu. Dobře víš - a on to taky ví - že tenhle telmarský kluk do týdne nebude králem nikoho a ničeho, jestli mu nepomůžeme z pasti, ve které sedí.“
„Možná by tví přátelé rádi promluvili sami,“ navrhl Kornélius. „Vy tam, co jste zač?“
„Nejjasnější pane profesore,“ ozval se vysoký kňouravý hlásek, „když dovolíte, jsem jen stará chudá ženská, baže, a jsem velmi zavázaná nejjasnějšímu panu skřítkovi za jeho přátelství. Jeho líbezná Výsost, nechť je dlouho živa, se věru nemusí bát staré báby, která je celá shrbená a revmatická a má sotva dva klacíky, aby si zatopila pod kotlíkem. Ovládám - samozřejmě ne tak dokonale jako tady pan profesor
- nějaká drobná kouzla a čáry, a mileráda je použiju proti vašim nepřátelům, pokud s tím budou všichni zúčastnění souhlasit. Neboť já je nenávidím. To tedy ano. Nikdo neumí tak pěkně nenávidět jako já.“
„To je ohromně zajímavé a - ehm - uspokojivé,“ pravil profesor Kornélius. „Myslím, že už je mi jasné, kdo jste, madam. A co ten druhý tvůj přítel, Nikabriku, neřekl by nám něco o sobě?“
Dutý, šedý hlas, při němž Petrovi naskočila husí kůže, mu odpověděl: „Jsem hlad. Jsem žízeň. Do čeho se zakousnu, to už co živ nepustím, a i po mé smrti musí s mou hlavou odříznout i kus nepřítelova těla a zahrabat ho se mnou. Mohu hladovět sto let a nezemřu. Mohu spát sto dní na sněhu a nezmrznu. Mohu vypít moře krve a neprasknu. Ukažte mi své nepřátele,“
„A v přítomnosti těchto dvou nám chceš odhalit svůj plán?“ zeptal se Kaspian.
„Ano,“ odpověděl Nikabrik, „a s jejich pomocí ho uskutečnit.“
Následovala jedna či dvě minuty, během nichž se Kaspian a jeho dva přátelé potichu radili, ale venku jim nebylo rozumět. Pak Kaspian promluvil nahlas. ^
„Nuže, Nikabriku,“ pravil, „vylož nám svůj plán.“
Pak byla pauza tak dlouhá, že si kluci pomalu začínali myslet, že Nikabrik nepromluví vůbec. A když se konečně ozval, mluvil tak nějak potichu, jako by se mu samotnému nelíbilo, co říká.
„Zkrátka a dobře,“ zamumlal, „nikdo z nás vlastně neví, jak to tady kdysi dávno opravdu bylo. Trumpkin nevěřil ničemu. Já jsem byl ochoten to všechno posoudit. Nejprve jsme tedy zkusili Roh a nevyšlo to. Jestli kdy byl nějaký Nejvyšší král Petr, královna Zuzana, král Edmund a královna Lucie, tak nás buď neslyšeli, nebo nemohli přijít, nebo stojí proti nám …“
„Nebo jsou na cestě,“ skočil mu do řeči Čuchomech.
„To budeš říkat tak dlouho, dokud nás Miraz všechny“nepředhodí svým psům. Tak jak jsem řekl, zkusili jsme část starých pověstí, a nic nám to nepomohlo. Dobrá. Ale když se ti zlomí meč, tasíš dýku. V pověstech se vypráví i o jiných mocnostech, než byli králové a královny. Co kdybychom zavolali je?“
„Jestli myslíš Aslana,“ řekl Čuchomech, „to máš jedno zavolat krále nebo jeho. Byli to jeho služebníci. Jestli je nepošle (jako že já věřím, že je pošle), je snad pravděpodobnější, že přijde sám?“
„Ne, to máš pravdu,“ řekl Nikabrik. „Aslan a králové drží spolu. Buď je Aslan mrtev, nebo není na naší straně. Anebo ho zdržuje něco, co je silnější než on. A i kdyby přišel, jak víme, že nám bude pomáhat? Podle pověstí se ke skřítkům nechoval vždycky nejlíp'. A ke všem zvířatům také ne. Jen se zeptejte vlků A každopádně byl podle všeho v Narnii jen jednou, a ještě se dlouho nezdržel. Aslana můžeme vynechat' Myslel jsem někoho jiného,“
Nikdo se neozval a chvíli bylo takové ticho, že Edmund slyšel jezevcův hvízdavý, funivý dech.
„Tak koho?“ zeptal se konečně Kaspian.
„Mocnost o tolik silnější než Aslan, že dokázala udržet Narnii v moci kouzel po řadu let, pokud mají pověsti pravdu.“
„Bílá čarodějnice!“ zvolaly tři hlasy najednou a podle zvuku se dalo usoudit, že tři lidé vyskočili ze židlí.
„Přesně tak,“ pravil Nikabrik velice pomalu a pečlivě. „Čarodějnici jsem měl na mysli. Jen se zase pěkně posaďte. Nejste přece děti, abyste se báli jména. Chceme přece někoho mocného, kdo by byl na naší straně Pokud jde o moc, nevypráví se snad, že Čarodějnice Aslana porazila, spoutala a zabila právě na tom kameni, co stojí támhle v koutě?“
„Ale taky se vypráví, že znovu ožil,“ řekl ostře jezevec.
„Ano, to se vypráví,“ odpověděl Nikabrik. „Ale všimni si, že o tom, co udělal potom, už nevíme skoro nic. Prostě se z vyprávění vytratil. Jak to vysvětlíš pokud doopravdy ožil? Není snad pravděpodobnější' ze neožil a že se o něm nic dalšího nevypráví prostě proto, že už není co?“
„Nastolil krále a královny,“ řekl Kaspian.
„Král, který právě vyhrál velikou bitvu, se obvykle dokáže nastolit sám a žádného cvičeného Lva k tomu nepotřebuje,“ řekl Nikabrik. Někdo, zřejmě Čuchomech, divoce zavrčel.
„A každopádně,“ pokračoval Nikabrik, „co vzešlo z králů a jejich vlády? Vytratili se jakbysmet. Ale s čarodějnici je to něco jiného. Vládla prý sto let: sto let zimy. To je u mě moc. To je něco praktického “
„Ale u všech všudy,“ zvolal král, „copak jsme vždycky neslyšeli, že byla tím nejhorším nepřítelem? Že byla její vláda desetkrát krutější než Mirazova?“
„Možná,“ řekl chladně Nikabrik. „Možná pro vás lidi, jestli tu tehdy nějací byli. Možná pro některá zvířata. Zřejmě vyhladila bobry - aspoň teď v Narnii žádní nejsou. Ale se skřítky vycházela v dobrém a já jsem skřítek. Držím se svými. My se čarodějnice nebojíme.“
„Ale přidali jste se přece k nám,“ řekl Čuchomech.
„Ano,“ vyštěkl Nikabrik, „a ohromně jsme na tom vydělali! Kdo odnese ty nejhorší výpravy? Skřítci Kdo přijde zkrátka,

když docházejí zásoby? Skřítci. Kdo. ..“
„Lež! Samá lež!“ vpadl jezevec.
„A tak,“ řekl Nikabrik - a teď už spíš ječel, než mluvil - „když vy mým lidem pomoci neumíte, půjdu za někým, kdo to dokáže.“
„Je to snad otevřená vzpoura, Nikabriku?“ tázal se král.
„Jen vrať ten meč do pochvy, Kaspiane,“ řekl Nikabrik. „Vražda v radě, co? Tak by sis to představoval? Nebuď blázen. Myslíš si, že se tě bojím? Jsme tu tři proti třem.“
„Tak pojďte,“ zavrčel Čuchomech, ale profesor Kornélius ho okamžitě přerušil.
„Tak dost, dost, dost,“ pravil. „Nějak jste to uspěchali. Čarodějnice je mrtva. Na tom se všechny pověsti shodují. Co tím Nikabrik myslí, že ji máme zavolat?“
Ten příšerný šedý hlas, který dosud promluvil jen jednou, se ozval znovu: „A vážně je mrtva?“
A pak promluvil ten pronikavý kňouravý hlásek: „Jeho nejdražší malá Výsost, kéž jí vždy štěstí přeje, si nemusí dělat žádné starosti s tím, že je Bílá dáma - tak jí říkáme my - mrtva. Nejjasnější pan profesor si jen tropí žerty z ubohé staré báby, když tohle říká. Nejdražší pane profesore, nejmoudřejší pane profesore, kdo to jakživ slyšel, aby čarodějnice byla doopravdy mrtvá? Vždycky se dá přivolat zpátky.“
„Zavolejte ji,“ řekl šedý hlas. „Jsme připraveni. Nakreslete kruh. Zapalte modrý oheň.“
Do stále sílícího Čuchomechova vrčení a Kornéliova ostrého „Cože?!“ zahřměl Kaspianův hlas.
„Tak tohle je tvůj plán, Nikabriku! Černá magie a vyvolávání zlořečeného ducha! A už vím, kdo jsou ti tví společníci - ježibaba a vlkodlak!“
V příštím okamžiku nastal hrozný zmatek. Ozvalo se zvířecí zařvání, břinkot oceli, kluci a Trumpkin se vrhli dovnitř - Petr zahlédl příšernou, vychrtlou šedou postavu, napůl vlka, napůl člověka, jak se právě vrhá na kluka asi tak v jeho věku, a Edmund uviděl skřítka a jezevce, jak se válejí po zemi v jednom klubku. Trumpkin se ocitl tváří v tvář ježibabě. Brada a nos jí čněly dopředu jako kleště, šedé vlasy jí vlály kolem hlavy a právě držela pod krkem profesora Kornélie. Jedna rána Trumpkinova meče - a už se její hlava kutálela po podlaze. Pak světlo zhaslo a asi minutu tu byly všude samé meče, zuby, drápy, pěsti a boty. A potom ticho.
„Jsi celej, Ede?“ ozval se Petr.
„Asi - asi jo,“ vydechl Edmund. „Dostal jsem toho mizeru Nikabrika, ale ještě je živej.“
„U všech šmajdavých šuplíků!“ ozval se rozzlobený hlásek. „Ten, na kom sedíš, jsem já! Koukej vstát. Jsi těžký jako menší slon.“
„Promiň, MMP,“ řekl Edmund. „Už je to lepší?“
„Jau! Ne!“ zaúpěl Trumpkin. „Teď mi cpeš botu do pusy! Zmiz!“
„Je tu někde král Kaspian?“ zeptal se Petr.
„Tady,“ odpověděl slabý hlas. „Něco mě kouslo.“
Pak zaslechli, jak někdo škrtá sirkou. Byl to Edmund. Plamínek ozářil jeho obličej, bledý a umazaný. Chvilku chodil sem a tam, pak našel svíčku (lampou už nesvítili, protože došel olej), postavil ji na stůl a zapálil. Když se plamínek rozhořel, začalo se několik lidí zvedat ze země. Šest obličejů se ve světle svíčky podívalo jeden na druhého.
„Zdá se, že už máme od nepřátel pokoj,“ řekl Petr. „Tady je ježibaba, mrtvá.“ (Honem od ní odvrátil hlavu.) „Nikabrik, taky mrtvý. A tohleto je myslím vlkodlak. Už je to dávno, co jsem nějakého viděl naposled. Vlčí hlava a lidské tělo. Zrovna se zřejmě měnil z člověka ve vlka, když jsme ho zabili. A vy jste asi král Kaspian?“
„Ano,“ odpověděl ten druhý kluk. „Ale nemám ani tušení, kdo jste vy.“
„To je Nejvyšší král Petr,“ řekl Trumpkin.
„Vaše Výsost je vřele vítána,“ pravil Kaspian.
„Vaše Výsost též,“ pravil Petr, „Nepřišel jsem vás připravit o korunu, ale vrátit vám ji.“
„Výsosti,“ ozval se jiný hlas za Petrovými zády. Otočil se a uviděl jezevce. Petr se sklonil, objal ho kolem krku a políbil na chlupatou hlavičku: nebylo to ale pro něj nedůstojné, neboť byl Nejvyšší král.
„Nejvěrnější z jezevců,“ řekl mu. „Tys o nás nikdy nepochyboval.“
To není má zásluha, Výsosti,“ řekl Čuchomech. „Jsem zvíře a zvíře se nemění. A co víc, jsem jezevec a jezevec je věrný.“
Nikabrika je mi líto,“ řekl Kaspian, „i když mě nenáviděl, hned jak mě prvně spatřil. Z dlouhého strádání a nenávisti uvnitř zahořkl. Kdybychom byli rychle zvítězili, snad by se z něj v dobách míru stal dobrý skřítek. Nevím, kdo z nás ho zabil, a jsem tomu rád.“
„Krvácíte,“ řekl Petr.
„Ano,“ odpověděl Kaspian. „Kousl mne ten -ten vlk“ Chvilku trvalo, než vyčistili a obvázali ránu, a pak se ozval Trumpkin. „Tak a teď potřebujeme především snídani.“
„Ale tady ne,“ řekl Petr.
„To tedy ne,“ řekl Kaspian a otřásly se. „Musíme někoho zavolat, aby ty mrtvoly odnesl.“
Tu sběř hodíme do jámy,“ pravil Petr. „Ale skřítka dáme jeho lidem, aby ho pohřbili podle vlastních obyčejů.“
Konečně se v jiném temném sklepem Aslanovy stráže nasnídali. Nebyla to právě snídaně, jakou by a vybrali, kdyby mohli - Kaspian a Kornélius snili o zvěřinových paštikách a Petr s Edmundem o vejcích na másle a horké kávě, ale jediné, co měli, byl kousek studeného medvědího masa (které zbylo klukům v kapse), plátek tvrdého sýra, cibule a džbán vody. Ale z toho, jak se na ni vrhli, by každý řekl, že to byla snídaně úplně báječná.

NEJVYŠŠÍ KRÁL PŘEBÍRÁ VELENÍ
Kapitola třináctá

„Tak," pravil Petr, když dojedli. „Aslan a děvčata (to je, Kaspiane, královna Zuzana a královna Lucie) jsou tu někde blízko. Kdy bude Aslan jednat, to nevíme. Ale jistě ve svůj čas, ne až my budeme chtít. Zatím by byl jistě rád, kdybychom dělali, co sami dokážeme. Ty, Kaspiane, říkáš, že nejsme dost silní, abychom se s Mirazem mohli utkat v přímé bitvě."
„Obávám se, že ne, Nejvyšší králi," pravil Kaspian. Petr mu byl hrozně sympatický, ale zároveň měl trochu trému. Bylo to pro něj daleko nezvyklejší potkat dávné krále než pro ně setkat se s ním.
„Tak dobrá," řekl Petr, „pošlu mu tedy výzvu k souboji." Na tohle dosud nikdo nemyslel.
„Prosím vás," ozval se Kaspian, „a nemohl bych to být já? Rád bych pomstil svého otce."
„Jste raněný," řekl Petr. „A i kdyby, myslíte, že by se výzvě od vás nevysmál? My jsme vás poznali jako krále a válečníka, ale on ve vás stále vidí dítě."
„Výsosti," pravil jezevec, který seděl těsně vedle Petra a ani na chvíli z něj nespustil oči, „ale myslíte, že od vás tu výzvu přijme? Ví přece, že má silnější vojsko."
„Asi nepřijme," řekl Petr. „Ale co kdyby. A i když ne, strávíme větší část dne tím, že budeme posílat posly sem a tam a tak vůbec. Do té doby může Aslan něco podniknout. Přinejmenším mohu prohlédnout
vojsko a upevnit pozici. Pošlu mu tu výzvu Napíšu ji hned. Profesore, máte u sebe inkoust a pero?
„Bez těch neudělá učenec ani krok, Výsosti, odpověděl profesor Kornélius.
Dobrá, budu diktovat," řekl Petr. Profesor si začal připravovat pergamen, otevírat růžek s gustem a přiřezávat pero a Petr se mezitím pohodlné opřel, přivřel oči a vzpomínal, jak se podobné věc, kdysi ve zlatém věku Narnie psávaly.
„Už to mám," prohlásil konečně. „Jste připraven,
Profesor Kornélius namočil pero a čekal. A Petr začal diktovat následující dopis:
Petr z vůle Aslanovy, z vůle lidu, podle práva a podle moci Nejvyšší král nade všemi králi Narnie vládce Osamělých ostrovů a pán na Cair Paravel, rytíř Nejvznešenějšího řádu Lva, Mirazovi, synu Kaspiana VIII., bývalému Lordu protektorovi Narnie a nyní samozvanému králi Narnie, pozdravem. Už to máte?" „Narnie, čárka, pozdravení," zamumlal profesor.
"Tak začněte nový odstavec," řekl Petr. " Abychom předešli zbytečnému krveprolití a vyhnuli se dalším obtížím, které hrozí vyplynout z války,nyní v našem království rozpoutané, máme to potěšení nabídnout svou vlastní královskou osobu místo našeho věrného a milovaného Kaspiana, abychom v čestném souboji na těle Vašeho Lordstva dokázali, že řečeny Kaspian je právoplatným králem Narnie jak z naši vůle, tak podle zákona Telmaru, a Vaše Lordstvo vinno dvojnásobnou zradou pro uchvácení moci v Narnii místo řečeného Kaspiana a pro zvlášť zvířeckou - nezapomeňte, že se to píše jen s „c", profesore - a ukrutnou vraždu Vašeho šlechetného pána a bratra krále Kaspiana toho jména IX. Pročež z celého srdce vyzýváme, zveme a vybízíme Vaše Lordstvo k řečenému souboji a posíláme tento dopis po našem milovaném královském bratru Edmundovi, bývalému králi Narnie pod naší vládou, vévodovi z Kraje Lucerny, hraběti ze Západního hvozdu, rytíři vznešeného řádu Stolu, jemuž dáváme plnou moc dojednat s Vaším Lordstvem všechny podmínky řečeného souboje. Dáno v našem ležení, v Aslanově stráži, dnes, XII. dne měsíce Ličtna, prvního roku vlády krále Kaspiana X."
„Tak, to by snad stačilo," řekl Petr a zhluboka si oddechl. „A teď musíme vybrat další dva ke králi Edmundovi. Myslím, že jedním z nich by měl být obr."
„On ale - víte, on není zvlášť chytrý," pravil Kas-pian.
„Jistěže není," řekl Petr. „Ale každý obr působí impozantně, když moc nemluví. A jeho to trochu potěší. Ale kdo bude ten druhý?"
„Dejte na mne," řekl Trumpkin, „a jestli chcete někoho, kdo bude vraždit už pohledem, vyberte si Rípčípa."
„Podle toho, co jsem slyšel, určitě," smál se Petr. „Jenže je moc malý. Ani by ho neviděli, dokud by nebyl těsně u nich."
„Pošlete Horského vichra, Výsosti," řekl Čuchomech. „Kentaurovi se ještě nikdy nikdo nesmál."
O hodinu později se dva velcí páni z Mirazovy armády, pan Podlštejn a pan z Lichometníku, procházeli po tábořišti a šťourali se v zubech po dobré snídani, když tu spatřili z lesa přicházet kentaura a obra Mrakotřasa, které už znali, a mezi nimi postavu, kterou poznat nemohli. Myslím, že by ji ale nepoznali ani kluci z Edmundovy školy, kdyby tam v tu chvíli byli. Neboť na něj dýchl Aslan, když se spolu setkali, a tak ho obklopovala zvláštní vznešenost.
„Co je to," zeptal se pan z Lichometníku. „Útok?"
"Spíše vyjednávání," odpověděl pan Podlštejn. „Pohleďte, nesou zelené ratolesti. Asi se chtějí vzdát."
„Ten mezi kentaurem a obrem na nějaké vzdávání moc nevypadá," řekl pan z Lichometníku. „Kdo to asi je? To není ten kluk Kaspian."
„To tedy není," pravil pan Podlštejn. „Dejte na mě, je to ostřílený válečník, ať už ho ti vzbouřenci vzali, kde chtěli. Je to (to jen tak soukromě pro Vaše lordstvo) daleko vznešenější člověk, než kdy byl Miraz. A ta jeho zbroj! Takovou by žádný náš kovář ne-
svedl"
„Sázím svého grošáka, že se nejde vzdát, ale nese vyzvu k souboji," řekl pan z Lichometníku.
„A co my na to?" řekl pan Podlštejn. „Máme tu nepřítele v hrsti. Miraz není tak mdlého rozumu, aby se vzdal svých výhod a riskoval souboj."
„Pokud by ho někdo nepřemluvil," pravil pan z Lichometníku o poznání tišším hlasem.
Pomalu," nato Podlštejn. „Pojďte kousek dál, z doslechu těchhle stráží. Tak. Pochopil jsem správně, co má Vaše

lordstvo na mysli?“
„Pokud král ten souboj přijme,“ šeptal pan z Lichometníku, „buďto zvítězí, nebo padne.“ „Jistě,“ přikývl Podlštejn.
„Pokud zvítězí, válku vyhrajeme.“ „Jistě. A pokud ne?“
„Pokud ne, vyhrajeme tu válku přece stejně dobře i bez Jeho královské milosti. Nemusím snad Vašemu lordstvu vykládat, že Miraz jako vojevůdce za tak mnoho nestojí. A pak bychom byli vítězi, a navíc bez krále.“
„A Vaše lordstvo se domnívá, že bychom v této zemi mohli vládnout stejně pohodlně bez krále jako s ním?“
Obličej pana z Lichometníku se zkřivil do šeredného úšklebku. „Nezapomínejte,“ řekl, „že jsme ho na trůn dosadili my. A za ta léta, co ho užíval, co jsme z toho měli? Jak nám prokázal svou vděčnost?“
„Stačí,“ odpověděl Podlštejn. „Ale pohleďte - támhle už pro nás poslali, abychom přišli do králova stanu.“
U Mirazova stanu spatřili Edmunda a oba jeho společníky, jak sedí venku nad zákusky a vínem. Poselství už doručili a teď stáli stranou, aby ho král mohl v klidu zvážit. Takhle zblízka připadali oběma telmarským pánům všichni tři velice nebezpeční.
Uvnitř našli Miraze, byl beze zbraně a právě dojedl snídani. V obličeji byl rudý a tvářil se jako kakabus. „Podívejte,“ zavrčel a hodil jim přes stůl pergamen, „jen se podívejte, jaké pohádky nám posílá ten usmrkánek, náš synovec.“
„Když dovolíte, Výsosti,“ pravil pan z Lichometníku, „pokud ten mladý válečník, kterého jsme spatřili před vaším stanem, je ten král Edmund, zmíněný v dopise, neříkal bych mu pohádka, ale spíše velice nebezpečný rytíř.“
„Král Edmund, pche,“ ušklíbl se Miraz. „Vaše lordstvo snad věří tem babským tlachům o Petrovi, Edmundovi a těch ostatních?“
„Moje lordstvo věří svým vlastním očím, Výsosti,“ odvětil pan z Lichometníku.
„No dobrá, takhle bychom se nikam nedostali,“ řekl Miraz. „Ale pokud jde o tu výzvu, doufám, že se shodneme na tom, co s ní?“
„Také si myslím, Výsosti,“ pravil pan z Lichometní-ku.
„To jest?“ tázal se král.
„Podle všeho odmítnout, Výsosti,“ pravil Lichometník. „Mne sice ještě nikdo nikdy nemohl nazvat zbabělcem, ale musím přiznat, že utkat se v souboji s tímhle mladíkem, na to by mi asi kuráž nestačila. A pokud je ten jeho bratr, ten Nejvyšší král, ještě nebezpečnější, a to on asi bude, na mou duši, můj králi, nic si s ním nezačínejte.“
„K čertu s tebou!“ zařval Miraz. „O takovouhle radu jsem se tě neprosil! Myslíš, že se tě budu ptát, jestli mám mít strach z toho Petra - jestli někdo takový vůbec existuje? Snad si nemyslíš, že se ho bojím? Ptal jsem se tě na radu ohledně strategie - jestli budeme riskovat souboj, když máme všechny výhody na naší straně,“
„Na to vám, Výsosti, mohu odpovědět jen tolik,“ pravil pan z Lichometníku, „že je to o důvod víc, abychom tu výzvu odmítli. Ta věc smrdí hřbitovem.“ „Už zas!“ Teď už byl Miraz navztekaný na nejvyšší míru. „Chcete snad vzbudit dojem, že jsem stejný zbabělec jako Vaše lordstvo?!“
„Říkejte si, co chcete, Výsosti,“ pravil Lichometník mrzutě.
„Pane z Lichometníku, mluvíte jako stará baba,“ řekl král. „Co mi radíte vy, pane Podlštejne?“
„Odmítněte to, Výsosti,“ zněla odpověď. „A to, co Vaše Veličenstvo právě naneslo o strategii, to se nám výborně hodí. Tak má Vaše Veličenstvo vynikající záminku, aby mohlo odmítnout bez újmy na cti.“
„Bože můj!“ zvolal Miraz a vyskočil. „Copak i tobě přeskočilo? Proč bych měl hledat záminky? To už mi můžeš rovnou do očí říct, že jsem zbabělec!“
Rozhovor probíhal přesně tak, jak si to oba páni představovali, a tak zůstali zticha.
„Už vím, co a jak,“ pravil Miraz poté, co na ně chvíli zíral, až mu oči lezly z důlků. „Jste oba vyděšení jak zajíci březňáci a ještě máte tu drzost si myslet, že jsem jako vy. Záminka k odmítnutí, podívejme! Výmluvy, aby se nemuselo bojovat! To jste vojáci? To jste Telmaríni? To jste chlapi? A když to odmítnu (a to bych taky měl, neboť pokud jde o strategii, je to jediná rozumná možnost), budete si myslet - a každému vyprávět - že jsem dostal strach. Je to tak?“
„Žádný člověk ve vašem věku, Výsosti,“ pravil Lichometník, „nebude žádným rozumným vojákem pokládán za zbabělce jen proto, že se odmítl střetnout v souboji se zdatným bojovníkem v květu mládí.“
„Takže jsem nejen baba!“ zařval Miraz. „Ještě k tomu jsem stařec jednou nohou v hrobě! Svými babskými radami (které se stále vyhýbají tomu, o co jedině jde, totiž otázce strategie) jste dosáhli přesně opaku toho, co jste chtěli. Měl jsem v úmyslu to odmítnout. Ale teď to přijmu. Přijmu, slyšíte? Neudělám si ostudu jen proto, že z vás nějaké kouzlo - nebo nějaká zrada - udělala sraby!“
„Zapřísaháme vás, Výsosti…“ začal pan z Lichometníku, ale Miraz už se vyřítil ze stanu a bylo ho slyšet, jak houkl na Edmunda, že přijímá.
Oba páni se podívali jeden na druhého a potměšile se zachichotali.
„Věděl jsem, že ho stačí pořádně vydráždit,“ pravil pan z Lichometníku. „Ale toho zbabělce mu nedaruju. Za to mi zaplatí.“
Na Aslanově stráži nastalo velké pozdvižení, když tam zpráva dorazila a rozšířila se mezi všemi bojovníky. Edmund a jeden z Mirazových vojevůdců už vy-
značili místo souboje a ohradili ho kůly a provazy. Dva Telmaríni měli stát ve dvou rozích a jeden uprostřed jedné strany jako správci kolbiště. Zbylé tři správce, doprostřed druhé strany a do dvou rohů, měl zajistit Nejvyšší král. Petr právě vysvětloval Kaspianovi, že on to být nemůže, neboť se budou bít o jeho nárok na trůn, když se náhle ozval nějaký ospalý, hluboký hlas: „Když dovolíte, Veličenstvo.“ Petr se otočil a za ním stál nejstarší medvěd Břicháč. „Když dovolíte, Veličenstvo,“ řekl, „tak já jsem medvěd.“
„To teda jsi, a to vynikající,“ pravil Petr, „o tom nemám pochyb.“
„Ano,“ pravil medvěd. „Ale medvědi měli vždycky privilegium dělat správce kolbiště.“
„Toho nevybírejte,“ pošeptal Petrovi Trumpkin. „Je to dobrák, ale udělá nám ostudu. Bude klimbat a bude si určitě

cumlat tlapy před nepřítelem!“
„Nedá se nic dělat,“ řekl Petr. „Má plnou pravdu. Medvědí takové privilegium mají. Neumím si představit, jak si to dokázali pamatovat tolik let, když se tolik jiných věcí zapomnělo.“
„Veličenstvo, prosím vás,“ Škemral medvěd.
„Je to tvé právo,“ řekl Petr. „Budeš správcem kolbiště. Ale musíš si dávat pozor, aby sis necumlal tlapy.“
„Samozřejmě,“ pravil pohoršené medvěd.
„Prosím tě, vždyť to děláš právě teď!“ zaúpěl Trumpkin.
Medvěd vytáhl tlapu z pusy a dělal, že neslyšel.
„Výsosti,“ ozval se od země pronikavý hlásek.
„A, Rípčíp!“ pravil Petr po chvíli marného rozhlížení, typického pro člověka, kterého oslovila myš.
„Výsosti,“ pravil Rípčíp, „můj život je bez výhrad ve vašich rukou, ale otázka mé cti je moje věc. Výsosti, mezi mými lidmi je jediný trubač ve vojsku Vašeho Veličenstva. Domníval jsem se, že snad bylo možno poslat s výzvou nás. Výsosti, moji lidé jsou zarmouceni. Kdybyste ráčil vyvolit za správce kolbiště mne, uspokojilo by je to.“
V tu chvíli se shora ozval hromový rachot, neboť obr Mrakotřas propukl v ten ne zrovna nejinteligentnější smích, k jakému jsou hodnější obři tolik náchylní. Okamžitě se ovládl a než Rípčíp zjistil, odkud ten rámus přichází, tvářil se už smrtelně vážně.
„Bojím se, že to nepůjde,“ pravil velmi vážně Petr. „Někteří lidé se myší bojí. . .“
„Také už jsem si toho všiml, Výsosti,“ řekl Rípčíp.
„A nebylo by od nás čestné,“ pokračoval Petr, „kdybychom měli v blízkosti kolbiště něco, co by někomu mohlo ubrat na odvaze.“
„Vaše Veličenstvo je rytířskost sama,“ pravil myšák a vysekl perfektní poklonu, „a v této věci se naprosto shodujeme… Ale zazdálo se mi, že slyším nějaký smích. Pokud si snad někdo z přítomných přeje ze mne udělat terč svého vtipu, jsem mu plně k službám - já a můj meč - kdykoli bude mít čas.“
Po této poznámce zavládlo tíživé ticho, které posléze přerušil Petr. „Naši správci kolbiště budou obr Mrakotřas, medvěd a kentaur Horský vichr,“ rozhodl. „Souboj se bude konat ve dvě hodiny odpoledne. Oběd bude přesně v poledne.“
„Ty, Petře,“ řekl Edmund, když odcházeli, „je to
všechno v pořádku, viď? Totiž, určitě ho porazíš, ne?“
„Proto se s ním biju, abych na to přišel,“ řekl Petr.

JAK MĚLI VŠICHNI PLNÉ RUCE PRÁCE
Kapitola čtrnáctá

Chvíli před druhou seděli Trumpkin a jezevec s ostatními na kraji lesa a dívali se na třpytivou řadu Mirazových vojáků, která od nich stála asi tak daleko, co by dvakrát lukem dostřelil. O něco blíže byl vymezen obdélník rovné louky pro souboj. Ve dvou vzdálenějších rozích stáli pan Podlštejn a pan z Lichometní-ku. V bližších stáli obr Mrakotřas a medvěd Břicháč, který si navzdory všemu napomínání cumlal tlapu, a po pravdě řečeno, vyhlížel mimořádně tupě. Zato však Horský vichr, který stál po pravé straně nehnutě jako kámen, až na to, že občas dupl zadním kopytem o trávu, vypadal mnohem důstojněji než telmarský baron, který stál zleva proti němu. Petr stiskl ruku Edmundovi a profesorovi a nyní scházel dolů k souboji. Bylo to jako okamžik před startem důležitého závodu, jenže daleko horší.
„Kdyby se tak byl Aslan objevil, než to došlo takhle daleko,“ řekl Trumpkin.
„Taky bych si to přál,“ odpověděl Čuchomech. „Ale podívej se za sebe.“
„U sta krákavých pohrabáčů,“ pravil Trumpkin, když tak učinil. „Kdo to je? Takoví velcí - a krásní - jako nějací obři. Stovky, tisíce, nám zrovna za zády. Co jsou zač?“
„Dryády, hamadryády a silváni,“ odpověděl Čuchomech. „Aslan je probudil.“
„Hm,“ řekl skřítek, „to by se mohlo výborně hodit, kdyby nepřítel zkusil nějakou obezličku. Ale bude-li Miraz obratnější šermíř, tohle Nejvyššímu králi nepomůže.“
Jezevec na to neřekl nic, neboť v té chvíli vstoupili Petr a Miraz z protilehlých stran do kolbiště, oba pěší, v drátěných košilích, s přilbami a štíty. Kráčeli zvolna, až byli těsně u sebe. Pak se oba uklonili a zřejmě něco říkali, ale nebylo jim rozumět. V příštím okamžiku se oba meče zablýskly ve slunečním světle. Chviličku bylo slyšet řinčení, ale za chvíli bylo přehlušeno, neboť vojáci obou stran hulákali jako fanoušci na fotbale.
„Bezva, Petře, bezva!“ křičel Edmund, když spatřil Miraze ustoupit o krok a půl. „Jen do něj. Honem!“ A Petr se do toho skutečně obul, takže to pár vteřin vypadalo na rychlé vítězství. Pak se ale Miraz vzpamatoval a začal patřičně využívat svou výšku a váhu. „Miraz, Miraz! Ať žije král!“ křičeli Telmaríni. Kas-pian a Edmund zbledli napětím.
„Teď to Petr šeredně schytává,“ řekl Edmund. „Ale!“ ozval se vtom Kaspian. „Co se teď stalo?“
„Jdou od sebe,“ řekl Edmund. „Asi si potřebujou odpočinout. Hlídají jeden druhého. Teď začali znovu. Jdou na sebe opatrněji. Kroužej kolem sebe a zkoušejí prorazit.“
„Obávám se, že to ten Miraz přece jen umí,“ broukl profesor. Ale ještě nedořekl a mezi starými Narniany zavládlo takové tleskání, hulákání a vyhazování čepic, až z toho uši zaléhaly.
„Co se stalo? Co se stalo?“ ptal se profesor. „Už na to špatně vidím.“
„Nejvyšší král ho bodl do podpaží,“ odpověděl Kaspian a nepřestával tleskat. „Strefil se přesně tam, kde je v brnění mezera. První zranění.“
Jenže teď to zas vypadá mizerně,“ řekl Edmund. „Petr nějak divně zachází se štítem. Určitě má něco S levou rukou.“
To byla bohužel pravda. Bylo jasně vidět, jak Petrův štít visí bez vlády. Pokřik Telmarínů se zdvojnásobil.
„Ty už jsi viděl víc bitev než já,“ řekl Kaspian. „Má ještě naději?“

„Dost malou," řekl Edmund. „Snad by to mohl ještě jakžtakž zvládnout. Při troše štěstí."
„Proč jen jsme k tomu vůbec nechali dojít!" vzdychl
Kaspian.
Náhle křik na obou stranách utichl. Edmund byl chviličku zmaten. „Aha," řekl pak. „Dohodli se, že si odpočinou. Pojďte, profesore. Snad budete moci Nejvyššímu králi nějak pomoci." Seběhli se ke kolbišti a Petr přelezl provazy celý rudý, upocený a udýchaný. „Máš tu levou ruku raněnou?" tázal se Edmund. „No, raněnou zrovna ne," řekl Petr. „Opřel se mi ramenem naplno o štít - jako pytel cementu - a okraj štítu mi zmáčkl zápěstí. Zlomený to myslím nebude, ale asi vymknutý. Když mi to hodně pevně zavážete,' snad to nějak zvládnu."
Když se na tom pracovalo, zeptal se Edmund napjatě: „Tak co, Petře, co mu říkáš?"
„Umí," odpověděl Petr. „Bude to dřina. Mám možná šanci, když ho budu prohánět, dokud ho nezmůže jeho váha a krátkej dech - a tohle vedro. Ale po pravdě řečeno mi toho jinak moc nezbejvá. Pozdravuj ode mne .. . pozdravuj všechny doma, Ede, když mě dostane. Sbohem, profesore. A poslouchej, řekni něco zvlášť hezkýho Trumpkinovi. Je to kabrnák."
Edmund se nezmohl ani na slovo. Šel po boku
profesora zpátky mezi ostatní a krk měl úplně sevřený.
Ale nové kolo začalo pěkně. Petr zřejmě nyní dokázal jakžtakž využít svůj štít a svoje nohy využíval samozřejmě dokonale. Skoro si teď hrál s Mirazem na honěnou, držel se z dosahu a nechal nepřítele, ať se dře.
„Sketo!" hulákali Telmaríni. „Proč se mu nepostavíš? To se ti nezdá, co? Ale přišels bojovat, ne tancovat. Slyšíš?!"
„Doufám, že na ně nedá," řekl Kaspian.
„Ten ne," řekl Edmund. „Ty ho neznáš… Jé!" neboť Miraz se konečně dostal k ráně a zasáhl Petrovu přilbu. Petr se zapotácel, uklouzl stranou a klesl na jedno koleno. Řev Telmarínů se vzedmut jako mořská vlna. „Miraz! Miraz!" křičeli. „Honem! Dělej! Zab ho!" Ale Miraz jejich povzbuzování očividně ani nepotřeboval. Už stál nad Petrem. Jak padla rána, Edmund si rozkouši ret až do krve. Zdálo se, že Petr přijde o hlavu. Rána mu však naštěstí sklouzla po pravém rameni. Skřítci odvedli poctivou práci - zbroj to vydržela.
„Pánové!" křičel Edmund. „Už je na nohou! Petře, do toho!"
„Jak to dokázal, co se stalo?" ptal se profesor. „Já jsem si nevšiml."
„Chytil Mirazovu ruku, když byla blízko," pravil Trumpkin, který zrovna tančil radostí. „To je panečku voják! Udělá si z nepřítelovy ruky zábradlí. Ať žije Nejvyšší král! Vzhůru, Stará Narnie!"
„Podívejte," řekl Čuchomech, „Miraz dostal vztek. To je dobře."
Rány teď padaly jako krupobití - tak zuřivě, že se zdálo téměř nemožné, že ještě nejsou oba mrtvi. Jak napětí stoupalo, pokřik utichal. Diváci zatajili dech. Bylo to strašné a velkolepé.
Znovu se zvedla vlna pokřiku mezi Starými Narniany. Mizar upadl - nesrazil ho Petr, jenom zakopl o drn a padl obličejem do trávy. Petr o krok ustoupil a čekal, až se zvedne.
„Do háje, do háje, do háje," mručel Edmund pro sebe. „Musí se chovat takhle slušně? Hm, asi musí. Je to rytíř a Nejvyšší král. Aslanovi by se tohle určitě líbilo. Ale ten mizera se zase zvedne a pak .. "
Ale „ten mizera" už se nezvedl. Pan Podlštejn a pan z Lichometníku už měli předem domluveno, co a jak. Jakmile spatřili, že jejich král padl, skočili na kolbiště a křičeli: „Zrada! Zrada! Ten narnijský pes ho bodl, když ležel bezmocně na zemi! Do zbraně, Telmare' Do zbraně!"
Petr nejdříve ani pořádně nevěděl, co se děje. Viděl, jak se na něj řítí dva chlapi s tasenými meči. Pak uviděl třetího, jak přeskočil provazy vlevo od něj. „Do zbraně, Narnie! Zrada!" vykřikl Petr. Kdyby se byli na něj vrhli všichni tři najednou, byla by to jeho poslední slova. Ale pan z Lichometníku se nejdříve shýbl nad svým vlastním králem a bodl ho do zad. „To máš za tu dnešní urážku," řekl si přitom pod vousy. Petr se skokem obrátil tváří v tvář Podlštejnovi, podsekl mu nohy a zpětnou ranou mu urazil hlavu. To už stál vedle něj Edmund a křičel z plna hrdla: „Narnie, Narnie! Ať žije Lev!" Celá telmarská armáda se hnala proti nim. Ale v tu chvíli mezi ni vdusal obr, sehnutý až k zemi, aby mohl pohodlně pracovat kyjem. Kentauři vyrazili' Zezadu se ozvalo brnkání tětiv a shora svištění - to byli skřítci - lukostřelci. Nalevo bojoval Trumpkin. Bitva začala.
„Vrať se, Rípčípe, ty truhlíku!" volal Petr. „Zabijou tě! Tady nemají myši co dělat!" Ale ta legrační stvořeníčka už se proplétala mezi nohama válečníků a bodala meči nalevo napravo. Nejeden telmarský voják náhle
pocítil, jak se mu do nohy zakousla palčivá bolest jako od stovky jehel, začal poskakovat na jedné noze a klít až běda a buďto upadl, nebo ne. Pokud upadl, dorazily ho myši. Pokud ne, udělal to někdo jiný.
Ale než se Narniané stačili pořádně zapotit, zjistili, že se nepřítel dává na ústup. Ostřílení válečníci bledli, v hrůze zírali nikoli na narnijskou armádu, nýbrž na něco za ní, odhazovali zbraně a křičeli: „Lesy! Lesy! Konec světa je tu!"
Ale za chvilku už nebylo slyšet ani jejich výkřiky, ani řinčení zbraní, neboť to všechno se utopilo v šumění probuzených stromo jako v hukotu moře. Stromy se provalily řadami Petrovy armády a pustily se za prchajícími Telmaríny. Už jste někdy za podzimního večera stáli na okraji velikého lesa někde na kopci, když se do něj plnou silou opírá divoký severozápadní vítr? Tak si představte ten zvuk. A pak si představte, že místo aby ten les stál na jednom místě, žene se na vás - a nejsou už to stromy, nýbrž obrovití lidé, i když se stromům hodně podobají, neboť mají ruce jako větve a hlavy se jim komíhají a kolem se sypou vodopády listí. Tak takhle nějak teď bylo Telmarínům. Dokonce Narnianům samotným z toho nebylo příliš volno u srdce. V několika minutách se všichni Mirazovi lidé hnali úprkem k Veliké řece a doufali, že se dostanou přes most do Beruny a schovají se za hradby a zavřené brány.
K řece se dostali, ale most tam nenašli. Od včerejška zmizel. Tu je zachvátila panika a všichni se vzdali.
Ale co se stalo s mostem?
Velmi časně toho rána se po několika hodinách spánku dívky probudily a uviděly Aslana, jak stojí nad nimi a říká: „Uděláme si svátek." Protřely si oči a rozhlédly se. Stromy byly pryč, ale v dálce je bylo

ještě vidět, jak se jako černá vlna valí k Aslanově stráži. Bakchus, maenády - to byly ty jeho divoké, ztřeštěné dívky - a Silénus byli dosud s nimi. Lucinka vyskočila, úplně odpočatá. Všichni byli vzhůru. Smáli se, píšťalky a cimbály zněly na celé kolo, zvířátka - ne ovšem ta mluvící - se k nim sbíhala ze všech stran.
„Co to bude, Aslane?“ ptala se Lucinka. Oči jí radostí tancovaly a také nohám bylo do tance.
„Pojďte, děti,“ odpověděl. „Dneska mi znovu pojedete na zádech.“
„To je príma!“ zvolala Lucinka a obě se vyškrábaly na'jeho teplá zlatá záda jako už jednou před kdoví kolika lety. Pak se všichni vydali na cestu - Aslan byl v čele, Bakchus a maenády poskakovali, běhali a dělali kotrmelce všude kolem, zvířata se jim motala pod nohama a vzadu jel Silénus na svém oslu.
Stočili se mírně doprava, seběhli z příkrého kopce a ocitli se u dlouhého Berunského mostu. Ale než se pustili přes něj, vynořila se z vody veliká mokrá, vousatá hlava, větší než lidská, ověnčená vodním rostlinstvem. Pohlédla na Aslana a promluvila hlubokým
hlasem.
„Buď zdráv, Aslane! Zlom moje pouta!“ „Kdo zas je tohle?“ zašeptala Zuzana. „Asi pán řeky, ale tiše,“ řekla Lucinka.
„Bakchu,“ pravil Aslan, „vyprosti ho z pout!“ „To bude asi ten most,“ pomyslela si Lucinka. A byla to pravda.
Bakchus a jeho družina naskákali do mělké vody a za chviličku se začaly dít podivuhodné věci. Kolem pilířů mostu se omotaly veliké, silné větve břečťanu, rostly rychle, jako když oheň vzplane, obtočily se kolem jednotlivých kamenů a začaly je trhat, lámat a oddělovat od sebe. Na okamžik se most změnil v zelený keř, rozkvetlý hlohovými kvítky,
a potom zmizel, jak se všechno zřítilo do vířící vody S mohutným šplouchánim, pokřikem a smíchem se veselá společnost pustila přes řeku - napůl plavala a napůl tančila („Hurá!“ křičely dívky. „Už je to zase Berunský brod!“). Na protější straně vylezli a pustili se do města.
Na ulicích se před nimi všechno dávalo na útěk. První dům, k němuž přišli, byla Škola. Byla to dívčí škola a v ní sedělo množství narnijských děvčat s vlasy uvázanými do tuhého uzlu, s ošklivými těsnými límečky a tlustými kousavými punčochami - měly zrovna dějepis. „Dějepis“, který se pod Mirazovou vládou v Narnii vyučoval, byl otravnější než ty nejpravdivější dějiny, jaké jste kdy četli, a přitom v něm nebylo ani tolik pravdy jako v tom nejnapínajvějším vymyšleném románu.
„Když nebudeš, Gvendolíno, dávat pozor,“ pravila paní učitelka, „a nepřestaneš se dívat z okna, budu ti muset napsat poznámku.“
„Jenomže, paní učitelko …“ začala Gvendolína.
„Ty jsi neslyšela, Gvendolíno?!“ tázala se paní učitelka.
„Jenomže, paní učitelko,“ řekla Gvendolína, „on je tam lev!“
„Píšu ti poznámku, že mluvíš nesmysly,“ pravila paní učitelka. „A teď…“ Přerušil ji řev. Kolem oken třídy se ovinul břečťan. Stěny zazářily jiskřivou zelení a kde byl dříve strop, nyní se klenuly zelené větve. Paní učitelka zjistila, že stojí na trávě na lesním palouku. Přidržela se stolu, aby získala ztracenou rovnováhu, a poznala, že místo stolu má růžový keř. Divoké bytosti, o jakých se jí nikdy ani nesnilo, se nahrnuly kolem ní. Pak spatřila Lva, zaječela a dala se na útěk, a s ní se dala na útěk většina její třídy, samé buclaté,
ulízané holčičky s tlustýma nožkama. Gvendolína zaváhala.
„Nezůstaneš tu s námi, moje milá?“ zeptal se Aslan.
“Já můžu?! Děkuju moc,“ zvolala Gvendolína. Dvě
maenády ji hned vzaly za ruku, zatočily se s ní dokola
a pomohly jí sundat některé z těch zbytečných
a nepohodlných věcí, co měla na sobě.
A ať se dali v městečku Beruně kamkoliv, všude to bylo podobné. Většina lidí se dala na útěk, ale někteří se k nim připojili. Když se dostali z města ven, bylo jich víc a bylo i veseleji.
Valili se dál přes rovná pole na severním či levém břehu řeky. Na každém statku se k nim přidala další zvířata. Smutní staří oslové, kteří v životě žádnou radost nepoznali, najednou znovu omládli; psi trhali své řetězy; koně rozkopávali vozíky na kousky, řehtali a klusali k nim, až bláto stříkalo na všechny strany.
U studny na jednom dvoře narazili na muže, který bil nějakého kluka. Najednou mu hůl v ruce vykvetla. Chtěl ji zahodit, ale přirostla mu k ruce. Ruka se mu změnila ve větev, tělo v kmen, nohy se zakořenily. Kluk, který ještě před chvilkou naříkal, se teď rozesmál a přidal se k nim.
V městečku v půli cesty k Bobří hrázi, na soutoku dvou řek, se dostali k jiné škole. Unavená dívka tam učila počty nějaké chlapce, kteří byli ne nepodobní prasátkům. Podívala se z okna, spatřila nádhernou, veselou společnost, jak se se zpěvem valí ulicí, a u srdce jí radostí zatrnulo. Aslan se zastavil pod oknem a vzhlédl k ní.
„Ne, ne, to nesmíte!“ vzdychla. „Já bych strašně
ráda. Ale musím pracovat. A děti by se vás polekaly.“
„Polekaly?“ ozval se chlapec, který se prasátku
podobal nejvíc ze všech. „S kým to tu oknem mluví?
Povíme inspektorovi, že si povídá s lidma oknem, místo co by nás učila.“
„Kouknem se, s kým to mluví,“ řekl jiný a všichni se nahrnuli k oknům. Ale jen se v oknech objevily jejich podlé obličejíčky, Bakchus zvolal velikým hlasem Euan - euoi - oi - oi - oi a všichni kluci zaječeli hrůzou a začali po sobě šlapat, jak se řítili ke dveřím a skákali okny ven. Později se proslechlo (zda je to pravda nebo ne, kdo ví), že tyto kluky už nikdo nespatřil, ale zato se v tom kraji objevilo stádečko pěkných malých prasátek, které tam dříve nebývalo.
„Tak, moje milá,“ pravil Aslan učitelce; a ona seskočila dolů a přidala se k nim.
U Bobří hráze překročili řeku zpátky a po jižním břehu vyrazili zpět k východu. Cestou přišli k malé chaloupce. U dveří stálo nějaké dítě a plakalo. „Proč pláčeš, drobečku?“ zeptal se ho Aslan. Dítě, které lva nespatřilo v životě ani na

obrázku, se ho nijak neleklo. „Teta je moc nemocná," řeklo. „Asi umře." Aslan chtěl vejít do chaloupky, ale ta byla pro něj moc malá. Strčil proto dovnitř hlavu, vzepřel se rameny (přitom Zuzana s Lucinkou spadly dolů), zvedl celou chaloupku, a ta se překotila dozadu. A tam - stále ještě v posteli, i když teď už neměla postel doma, nýbrž na louce - ležela stařenka, která vypadala, jako by mela v žilách skřítkovskou krev. Byla na smrt nemocná, ale když spatřila, jak se jí do tváře dívá Aslanův zářivý obličej, nevykřikla ani neomdlela. „Aslane," řekla, „já věděla, že to je pravda. Čekala jsem na to celý svůj život. Odvedeš si mě s sebou?"
„Ano, moje drahá," pravil Aslan. „Ale ještě ne na tu nejdelší cestu." A jak mluvil, vrátila se jí barva do tváře, jako když slunce prosvítá oblakem, oči jí zajiskřily, posadila se a pravila:
„Tedy mám dojem, že je mi teď skutečně líp. Skoro bych se nezlobila, kdyby se tu našlo něco k snídani."
Prosím, babičko," pravil Bakchus, ponořil džbán do studně u chaloupky a podal jí ho. Ale nebyla v něm už voda, nýbrž to nejlepší víno, červené jako malina, hladké jako olej, silné jako hovězí polívka, hřejivé jako čaj, chladivé jako rosa.
Hm, něco jste provedli s naší studnou," řekla stařenka. „Není to špatná změna, to tedy ne." A vyskočila z postele.
„Sedni si mi na záda," řekl jí Aslan a k Zuzaně s Lucinkou dodal: „Vy dvě královny teď budete muset
jít pěšky."
„To bude taky prima," nato Zuzana. A šlo se dal.
konečně se s mnohým tancováním, poskakováním a zpíváním, hudbou a smíchem, řvaním, štěkáním a řehtáním dostali až tam, kde stáli Mirazovi vojáci, odhazovali zbraně a zvedali ruce, a kolem nich se nahrnula Petrova armáda, zbraně stále v rukou, všichni udýchaní a vážní i šťastní ve tváři zároveň. A první, co se pak stalo, bylo to, že stařenka seskočila z Aslanova hřbetu, rozběhla se ke Kaspianovi a padli si kolem krku. Neboť to byla jeho stará chůva.

ASLANOVY DVEŘE
Kapitola patnáctá

Při pohledu na Aslana zezelenali Telmaríni jak rosničky, kolena jim začala cvakat o sebe a mnozí padli na tvář. Vůbec dřív nevěřili, že nějací lvi existují, a tak se báli tím víc. Dokonce i Červení skřítci, kteří věděli, že přichází v dobrém, zůstali stát s pusou dokořán a nezmohli se na slovo. Někteří Černí skřítci, ti, kteří patřili k Nikabrikovi, se začali nenápadně vytrácet. Ale všechna mluvící zvířata se nahrnula okolo Lva a nastalo veliké nadšené předení, vrtění ocasem, chrochtání, pískání a ržání; kdo mohl, otíral se o něj, uctivě se ho dotýkal čenichem, podlézal pod ním sem a tam a pletl se mu mezi nohama. Pokud jste už někdy viděli malinkou kočku, jak se mazlí s velikým psem, kterého zná a kterému důvěřuje, můžete si jejich chování snadno představit. Pak vzal Petr Kaspiana za ruku a začal se prodírat houfem zvířat.
„Tady je Kaspian, pane," pravil.
Kaspian poklekl a políbil Lvu tlapu.
„Vítej, princi," řekl Aslan. „Cítíš se dost schopný na to, abys převzal narnijské království?"
„Já - asi ne, pane," odpověděl Kaspian. „Jsem vlastně ještě dítě."
„V pořádku," pravil Aslan. „Kdyby ses cítil schopný, byl by to důkaz, že nejsi. A proto se pod vládou mou a vládou Nejvyššího krále staneš králem Narnie,
pánem na Cair Paravel a vládcem Osamělých ostrovů, ty i tví dědici, dokud potrvá tvůj rod. Tvá korunovace - ale copak to tu máme?" V tu chvíli se totiž přiblížilo podivné malé procesí - jedenáct myší, z nichž šest něco neslo na nosítkách z větví, ne větších než školní atlas. Nikdo nikdy předtím nespatřil ztrápenější myši. Byly pokryty blátem - některé i krví - uši měly sklopené, fousky svěšené, ocásky se jim ploužily trávou a jejich trubač pískal na malou píšťalku smutnou melodii. Na nosítkách leželo cosi, co vypadalo jen o málo líp než vlhká hromádka srsti - to bylo všechno, co zbylo z Rípčípa. Ještě dýchal, ale byl víc mrtev než živ, pokryt nesčetnými ranami, jednu tlapičku rozdrcenou, a na místě, kde míval ocas, zafačovaný pahýl.
„Pojď, Lucinko," řekl Aslan.
Lucinka měla ve vteřině venku svou diamantovou lahvičku. Ale i když bylo na každou ránu třeba jen jediné kapky, ran bylo tolik, že ještě dlouho trvalo napjaté ticho, než skončila a vrchní myšák seskočil z nosítek. Jednou rukou hned sáhl po jílci meče, druhou si nakroutil vousky. Poklonil se.
„Buď zdráv, Aslane," zazněl jeho pronikavý hlásek. „Mám tu čest…" Ale tu se zarazil.
Potíž byla v tom, že dosud neměl ocas - buďto na něj Lucinka zapomněla, nebo její silice sice hojila rány, ale nemohla způsobit, aby něco znovu narostlo. Rípčíp si ztráty povšiml, když se poklonil; asi se mu teď posunulo těžiště. Ohlédl se přes pravé rameno. Ocas nezahlédl a tak se natahoval dál, až se mu otočila ramena a pak celé tělo. Jenže to se mu místa, kde měl růst ocas, otočila též a byla z dohledu. Natáhl krk znovu a s tímtéž výsledkem. Až když se třikrát otočil kolem dokola, pochopil krutou pravdu.
„Jsem zmaten," řekl Rípčíp Aslanovi. „Jsem zcela
vyveden z rovnováhy. Musím snažně prosit o vaši shovívavost s tímto nedůstojným stavem, v němž před vás předstupuji." „Maličký, ohromně ti to tak sluší," pravil Aslan. „Ale stejně," odpověděl Rípčíp, „kdyby se s tím něco dalo dělat… Možná Její Veličenstvo?" a poklonil se směrem k Lucince. „Ale k čemu ti ten ocas bude?" tázal se Aslan.
„Pane," odpověděl myšák, „mohu bez něj jíst i spát i položit život za svého krále. Ale ocas je každé myši ke cti a slávě."
„Někdy si tak říkám, kamaráde," pravil Aslan, „jestli si o své cti nemyslíš trochu moc."
„Nejvyšší z nejvyšších králů," nato Rípčíp, „dovolte mi, abych vám připomněl, že nám myším byla přidělena jen nepatrná výška; a kdybychom nedbali na svou čest, našli by se tací (z těch, kdo měří hodnost na centimetry), kteří by si dovolili nemístné žerty na náš účet. A proto jsem vynaložil určitou námahu, abych dal všem znát, že nikdo, kdo nechce pocítit můj meč tak blízko u svého srdce, jak jen budu moci dosáhnout, nebude v mé přítomnosti mluvit o

pastech, opečeném sýru nebo svíčkách - ne, pane, ani ten nejvyšší hlupák v celé Narnii!“ Tu pohlédl velice zuřivě vzhůru k Mrakotřasovi, ale obr, který byl vždy o patro nad věcí, dosud nezjistil, o čem se mluví u jeho nohou, a tak mu to ušlo.
„Smím se zeptat, proč tví lidé všichni tasili své meče?“ tázal se Aslan.
„Jak račte, Výsosti,“ pravil Druhý nejvyšší myšák, jménem Pípsík. „Jsme připraveni useknout si všichni ocasy, bude-li se náš velitel nucen bez něj obejít. Neunesli bychom tu hanbu nosit poctu, která je odepřena Nejvyššímu myšákovi.“
„Vzdávám se,“ zařval Aslan. „Máte veliká srdce. Nikoliv pro tvou důstojnost, Rípčípe, ale pro lásku, která je mezi tebou a tvým lidem, a ještě spíš pro laskavost, kterou mi váš rod prokázal před mnoha lety, když přehryzal provazy, kterými jsem byl přivázán ke Kamennému stolu (a právě tehdy, třebaže jste to dávno zapomněli, se z vás staly mluvící myši), budeš mít svůj ocas zas.“
A ještě než Aslan domluvil, nový ocas byl na místě. Pak Petr na Aslanův pokyn pasoval Kaspiana na rytíře řádu Lva, a Kaspian hned vzápětí sám pasoval Čuchomecha, Trumpkina a Rípčípa, ustanovil profesora Kornélia svým Lordem kancléřem a potvrdil medvědu Břicháčovi jeho dědičný úřad správce kolbiště. A volání slávy nebralo konce.
Poté byli telmarští vojáci pevně, avšak bez urážek nebo surovostí převedeni přes brod a zavřeni ve městě Beruna. Dostali pivo a maso. Kolem přechodu přes řeku natropili značný povyk, neboť na tekoucí vodu se dívali se stejně velkou hrůzou a nenávistí jako na lesy a divoká zvířata. Ale konečně se tahle nepříjemná záležitost vyřídila; a pak začalo to nejkrásnější.
Lucinka seděla těsně u Aslana, cítila se úplně nádherně a útulně a přemýšlela, co to asi stromy dělají. Zprvu se zdálo, že jenom tancují - chodily totiž pomaličku dokola ve dvou kruzích, v jednom zleva doprava a v druhém obráceně. Pak si všimla, že přitom ustavičně něco házejí doprostřed. Chvíli to vypadalo, jako by si odřezávaly dlouhé prameny vlasů; a pak zase, jako by si ulamovaly kousky prstů - ale v tom případě měly mnoho prstů nazbyt a vůbec je to nebolelo. Ale ať už to házely na zem cokoli, ve chvíli, kdy to dopadlo, to už bylo chrastí a suché klacky. Pak přišli tři či čtyři Červení skřítci se svými křesadly a hranici
podpálili - nejprve zapraskala, potom vzplála a posléze se rozhořela s ohromným hukotem jako pořádný oheň o svatojánské noci. A všichni se rozesadili v širokém kruhu kolem něj.
Pak se Bakchus, Silénus a maenády dali do tance mnohem bujnějšího, než byl tanec stromů - ale nebyl to jen tanec pro krásu a potěšení (i když to taky), nýbrž i kouzelný tanec hojnosti; všude, kde se jejich ruce setkaly a nohy dotkly země, objevovala se před očima hostina - celé půlky pečených dobytčat, které naplnily háj líbeznou vůní, koláče z bílé i z Černé mouky, med, pestrobarevné cukroví, šlehačka hustá jako kaše a hlaďoučká jako voda nad jezem, meruňky, broskve, granátová jablka, hrušky, hrozny, jahody, maliny
- vodopády a pyramidy ovoce. A pak se ve velikých dřevěných korbelech, pohárech a šálcích ověnčených břečťanem ukázalo víno: víno tmavočervené jako marmeláda z černého rybízu, jasně červené jako marmeláda z červeného rybízu, víno zlaté, víno zelené, víno zelenozlaté a zlatozelené.
Ale pro stromy se chystala jídla docela jiná. Když Lucinka spatřila Švihlíka Lopatičku a jeho krtky, jak na různých místech odkrývají trávník (ta místa vybral Bakchus) a uvědomila si, že stromy budou jíst hlínu, celá se otřásla. Ale když potom viděla, jakou hlínu jim to vlastně nesou, už se cítila líp. Nejprve měli sytou hnědou půdu, která vypadala skoro jako čokoláda
- natolik, že Edmund dokonce kousek ochutnal, ale jíst se to prý nedalo. Když tahle půda utišila největší hlad, pustily se stromy do jiné, takové skoro růžové. Prohlásily, že je lehčí a sladší. Místo sýra si daly půdu vápenitou a konečně přešly k vynikajícímu cukroví ze vzácných štěrků, pocukrovanému výběrovým stříbrným pískem. Pily jen nepatrně vína a cesmínám to
pěkně rozvázalo jazyky; většinou tišily svou žízeň směsí rosy a deště, ochucenou vůní lesních květin a jemňounkými vzdušnými obláčky.
Tak Aslan hostil Narniany ještě dlouho potom, co západ pohasl a vyšly hvězdy; a veliký oheň, nyní tišší a teplejší, svítil v temném lese jako maják, takže Telmaríni na něj z dálky hleděli a přemýšleli, co to asi znamená. A nejlepší na tom bylo, že se nemuselo vůbec skončit, rozloučit se a jít pryč - rozhovory prostě pomalu slábly a vázly, jeden po druhém začal klimbat a posléze usnul, nohy u ohně a po obou stranách dobré přátele, až se konečně všude rozhostilo ticho a bylo zase slyšet šumění vody na Berunském brodu. Ale Aslan a měsíc se po celou noc dívali jeden druhému do tváře rozzářenýma očima.
Nazítří byli poslové (převážně veverky a ptáci) rozesláni po celé zemi s výzvou ke všem rozptýleným Telmarínům - samozřejmě včetně těch, kteří byli uvězněni v Beruně. Oznamovali jim, že králem je nyní Kaspian a že Narnie bude dále patřit mluvícím zvířatům, skřítkům, dryádám, faunům a jiným podobným bytostem stejným dílem jako lidem. Kdo se rozhodne zůstat v zemi za těchto podmínek, může zůstat, ale těm, jimž by to nevyhovovalo, Aslan opatří nový domov. Ti musí k Aslanovi a ke králům přijít k Berunskému brodu o polednách pátého dne. Jistě si umíte představit, kolik otázek a rozporů mezi Telmaríny ta zpráva vyvolala. Někteří, hlavně ti mladí, už podobně jako Kaspian slyšeli příběhy o starých časech a měli velikou radost, že se ty časy vracejí. Začali se už přátelit s lesními bytostmi. Ti by stejně byli chtěli zůstat. Ale většina těch starších, hlavně ti, kteří měli za Miraza nějaký vliv, se tvářili kysele a nijak netoužili žít v zemi, kde by už nebyli u vesla. „Žít tu s hordou
pitomých cvičených zvířat! Ani nápad,“ říkali. „A duchů,“ otřásli se jiní. „Nic jiného ty dryády beztoho nejsou. To není normální!“ Byli také podezíraví. „Já jim nevěřím,“ říkali. „Ten hrozný Lev a to všechno. Ten po nás brzy natáhne pazoury, však počkejte.“ Ale pokud šlo o nabídku nového domova, byli podezíraví zrovna tak. „Podle všeho nás chce zatáhnout do svého doupěte a jednoho po druhém sežrat,“ bručeli. A čím víc se spolu o tom radili, tím byli mrzutější a podezíravější. Ale v určený den jich na místo přišla dobrá polovina.
Na okraji palouku dal Aslan postavit dva trámy, vyšší než dospělý člověk a asi metr od sebe. Třetí, lehčí trámek dal

připevnit nahoru, takže to celé vypadalo jako dveře odnikud nikam. Před nimi stál sám Aslan, Petra po pravici, Kaspiana po levici. Kolem nich stáli Zuzana a Lucinka, Trumpkin a Čuchomech, profesor Kornélius, Rípčíp a ostatní. Děti a skřítci se podívali důkladně na zoubek královským šatníkům v Mirazově, nyní Kaspianově zámku a tak byli oblečeni v hedvábí a zlatohlavu, s prostříhanými rukávy, kterými svítilo bělostné plátno, se stříbrnými drátěnými košilemi, drahokamy na jílcích mečů, pozlacenými přilbami a peřím na čapkách, až svítili tolik, že se na ně téměř nedalo dívat. Dokonce i zvířata měla kolem krku krásné řetězy. Oči všech však nebyly upřeny ani na ně, ani na děti. Živoucí vlnivé zlato Aslanovy hřívy je všechny přezářilo. Zbytek lidu Staré Narnie stál podél obou stran palouku. Na druhém konci se shromáždili Telmaríni. Slunce jasně svítilo a praporce se třepotaly v mírném větru.
„Národe telmarský," oslovil je Aslan, „vy, kteří hledáte nový domov, poslyšte mne. Pošlu vás všechny zpátky do vaší země, kterou já znám, ale vy už ne."
„Nepamatujeme se na Telmar. Nevíme, kde to je. Ani jak to tam vypadá," bručeli Telmaríni.
„Do Narnie jste přišli z Telmaru," pravil Aslan. „Ale do Telmaru jste přišli ještě z jiné země. Vy vůbec nepatříte do tohoto světa. Přišli jste sem před časem z toho světa, do něhož náleží Nejvyšší král Petr."
Po těchto slovech polovina Telmarínů začala skuhrat. „A je to tady. Jako bych to neříkal. Všechny nás zabije, sprovodí nás ze světa," a druhá polovina se začala nafukovat, poplácávat jeden druhého po zádech a říkat: „No vidíte, to se dalo čekat, že nepatříme dohromady s celou touhle divnou, podezřelou čeládkou. Vidíte? Jsme z královské krve." Dokonce i Kaspian, Kornélius a děti se k Aslanovi udiveně otočili.
„Ticho," poručil Aslan hlubokým hlasem, který se už hodně blížil zavrčení. Země se maličko zachvěla a všichni, kdo stáli na palouku, strnuli jako sochy.
„Ty, králi Kaspiane," pravil Aslan, „možná víš, že by ses nemohl stát právoplatným králem Narnie, kdybys nebyl jako dávní králové syn Adamův a nepocházel tedy ze světa synů Adamových. A ty odtamtud skutečně pocházíš. Před dávnými lety tam na moři, kterému se říká Tiché, ztroskotala v bouři pirátská loď u jednoho ostrova. A tam piráti udělali, co piráti dělávají: vyvraždili domorodce, domorodé ženy si vzali, vyráběli palmové víno, pili a opíjeli se, vyspávali ve stínu palem, probouzeli se a hádali se a občas při tom někoho zabili. Během jedné z takových šarvátek se jich šest dalo před ostatními na útěk i se svými ženami, dostali se doprostřed ostrova na jednu horu a schovali se, jak se domnívali, v nějaké jeskyni. Jenže ta jeskyně byla jedním z kouzelných míst na tom světě taková škvíra nebo skulina, spojující jejich svět a náš. Dříve spojovalo světy mnoho takových průchodů, ale postupem času začaly ubývat. Toto byl jeden z posledních netvrdím však, že byl poslední. A tak propadli, či vystoupili, či prošli, či prolezli skrz a octli se v tomto světě, v zemi Telmaru, která tehdy byla neobydlena. Proč byla neobydlena, to je dlouhá historie; nyní ji vyprávět nebudu. V Telmaru žili jejich potomci dál a stal se z nich hrdý, bojovný národ. A po mnoha letech byl jednou v Telmaru hlad, proto zaútočili na Narnii, kde byly tehdy zrovna nějaké zmatky (ale to by také byla moc dlouhá historie), dobyli ji a ovládli. Dáváš dobrý pozor, králi Kaspiane?"
„Baže dávám, pane," odpověděl Kaspian. „Přál bych si mít nějaké urozenější předky."
„Tvoji předkové jsou král Adam a královna Eva," pravil Aslan. „A to je taková čest, že i ten nejubožejší žebrák může pozvednout hlavu, a zároveň taková hanba, že ji musí sklonit i ten nejmocnější vládce na světě. Upokoj se." Kaspian se poklonil.
„A proto, mužové a ženy telmarští," pravil Aslan, „chcete se vrátit na ten ostrov ve světě lidí, z něhož přišli vaši otcové? Není to špatné místo. Potomci těch pirátů, kteří ho objevili, už vymřeli, takže je neobydlený. Jsou tam studny s dobrou pitnou vodou, úrodná pole, dříví ke stavění a v lagunách ryby - a obyvatelé toho světa ho ještě neobjevili. Průchod je pro váš návrat otevřený - ale musím vás varovat, že jakmile jím projdete, už se za vámi navždy zavře. Už tudy nepovede žádné spojení mezi světy."
Chvíli bylo ticho. Pak se prodral dopředu jeden telmarský voják - byl ramenatý, ale tvář měl poctivou - a řekl: „Dobrá, beru to."
„Vybral sis dobře," odvětil Aslan. „A protože ses rozhodl první, provází tě silné kouzlo. Tvoje budoucnost v tom světě bude šťastná. Pojď."
Voják, nyní trochu pobledlý, přistoupil blíž. Aslan a jeho dvůr ustoupili stranou a uvolnili mu cestu skrz prázdné dveře.
„Projdi tudy, synu," vybídl ho Aslan, sklonil se a dotkl se čenichem jeho nosu. Jak ten člověk ucítil Lví dech, dostaly jeho oči nový výraz - udivený, ale docela šťastný - jako by se snažil si na něco vzpomenout. Pak napřímil záda a prošel Dveřmi.
Všichni ho pozorně sledovali. Viděli tři trámy a skrz ně stromy, trámu a modré narnijské nebe. Ve dveřích spatřili toho člověka; pak v jediném okamžiku úplně zmizel.
Z druhého konce palouku se ozvalo reptání Telmarínů: „Brr. Co se to s ním stalo? Chceš nás všechny vyvraždit? My tam tudy nepůjdeme." Pak se ozval jeden chytrý Telmarín:
„My skrz ty trámy žádný jiný svět nevidíme. Jestli máme věřit, že tam je, proč nejde někdo z vás? Vy všichni se držíte od těch trámů co nejdál."
Rípčíp okamžitě vystoupil dopředu a poklonil se. „Pokud by mohl posloužit můj příklad, Aslane," řekl, „bez meškání projdu těmi dveřmi a jedenáct myší se mnou."
„To ne, synku," pravil Aslan a zlehounka položil svou sametovou tlapu na Rípčípovu hlavu. „V tom světě by s tebou dělali hrozné věci. Ukazovali by tě na trzích. Vést musí tentokrát jiní."
„Tak jdeme," obrátil se Petr náhle k Edmundovi a Lucince. „Teď je řada na nás."
„Co se děje?" ptal se Edmund.
„Vrátíme se támhle," řekla Zuzana, která, jak se zdálo, také všechno věděla, „mezi ty stromy. Musíme si to přehodit."
„Co přehodit?" ptala se Lucinka.
„Šaty přece," řekla Zuzana, „v těchhle bysme vypadali na anglickým nádraží jako pěkný maškary."

„Ale ty starý máme přece na zámku," řekl Edmund.
„Už ne," odpověděl Petr a vedl je do hustého mlází. " Jsou tady. Dneska ráno je sbalili a přinesli sem. Už je to všechno připravený,"
„Tak o tom s tebou a se Zuzanou Aslan dneska mluvil?" zeptala se Lucinka.
„Ano - a ještě o jinejch věcech," odpověděl Petr a obličej mu zvážněl. „Všechno to teď povídat nemůžu. Chtěl mně a Zuzce ještě něco říct, protože se už do Narnie nevrátíme."
„Nikdy?" zvolali zděšeně Edmund a Lucinka.
„Ale vy dva jo," odpověděl Petr. „Aspoň z toho, co říkal, jsem si jistej, že chce, abyste se ještě někdy vrátili. Ale Zuzka a já ne. Říkal, že už jsme tomu pomalu odrostli."
„Petře," řekla Lucinka, „to je hrozná smůla, viď? Vydržíš to?"
„No, asi jo," řekl Petr. „Je to všechno úplně jinak, než jsem si myslel. Až to potká vás, tak to pochopíte. Ale dělejte. Tady máme věci."
Bylo to zvláštní, a ne zvlášť příjemné, sundat si královské šaty a vrátit se v těch obyčejných (kterým pobyt v Narnii na kráse nepřidal) do shromáždění. Jeden nebo dva nejhorší Telmaríni se začali pošklebovat. Ale ostatní bytosti provolaly slávu a všichni povstali, aby uctili Nejvyššího krále Petra, Zuzanu, královnu s Kouzelným Rohem, krále Edmunda a královnu Lucii. Nastalo bouřlivé (a pokud jde o Lucinku, občas i slzavé) loučení se starými přáteli: chlupaté polibky, objetí od medvědů Břicháčů, stisk ruky od Trumpkina a nakonec pichlavé objetí Čuchomechovo. A Kaspian samozřejmě nabídl Roh Zuzaně zpátkya Zuzana mu samozřejmě řekla, aby si ho nechal. Potom, nádherné a hrozné zároveň, přišlo loučení s Aslanem samotným, a pak se Petr postavil, Zuzana mu dala ruce na ramena, Edmund Zuzaně, Lucinka jemu, první Telmarín Lucince a v dlouhém zástupu vykročili ke Dveřím. Pak přišla chvíle, která se těžko popisuje, neboť děti jako by viděly tři obrazy zároveň. První byl východ z jeskyně, kterým bylo vidět zářivou zeleň a modř ostrova v Tichém oceáne, na kterém se ocitli Telmaríni, když prošli Dveřmi. Druhý byl palouk v Narnii, tváře zvířat a skřítků, hluboké Aslanovy oči a bílé pásy na Čuchomechově čenichu. Ale na třetím (který postupně pohltil zbývající dva) bylo šedé štěrkové nástupiště na venkovském nádraží a lavička obložená zavazadly, na níž všichni najednou seděli, jako by se odtamtud ani na chvilku nehnuli - v první chvíli to všechno vypadalo trochu nudně a všedně, ale zároveň kupodivu svým způsobem pěkně - ta známá vůně železnice, anglické nebe a škola před nimi. „No" pravil Petr, „ale užili jsme si, co?" „Do háje," pravil Edmund, „moje nová baterka zůstala v Narnii."